

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **13** (2009-2010) – Nr. 1-A
ingediend op 26 oktober 2009 (2009-2010)

Toelichtingen

bij de aanpassing
van de middelenbegroting
en de derde aanpassing
van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2009

en bij de middelenbegroting
en de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2010

Algemene toelichting

INHOUD

Hoofdstuk I. De Vlaamse begroting in de hoofdlijnen	4
Hoofdstuk II. De economisch-financiële omgeving	6
1. Inleiding	6
2. Internationaal.....	6
3. Vlaanderen	9
Hoofdstuk III. De middelenbegroting	19
1. Algemene middelenbegroting	19
2. Te consolideren instellingen.....	31
3. Totale ESR gecorrigeerde ontvangsten	35
Hoofdstuk IV. De uitgavenbegroting	36
1. De beleids- en betaalkredieten	38
2. De beleids- en betaalkredieten verdeeld over de 13 beleidsdomeinen	43
3. Bespreking per beleidsdomein	45
Hoofdstuk V. Het schuld- en reservebeheer	56
Hoofdstuk VI. Het vorderingensaldo	58
Bijlage I betreffende akkoorden inzake begrotingsnormen	59
1. Inleiding	59
2. Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005	59
3. Akkoord van 21 maart 2002	65
4. Overleg Federale Overheid – Gewesten en Gemeenschappen van 22 september 2003	66
5. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 17 december 2004.....	67
6. Toezegging door de HRF om voor het begrotingsjaar 2004 de 1%-afwijking bedoeld in artikel 8 van de Samenwerkingsovereenkomst van 15 december 2000 in te roepen	70
7. Toezegging door de HRF om voor het begrotingsjaar 2005 de 1%-afwijking bedoeld in artikel 8 van de Samenwerkingsovereenkomst van 15 december 2000 in te roepen	72
8. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 1 juni 2005	74

9. Overleg Federale Overheid – Gewesten en Gemeenschappen van 8 juni 2005	75
10. Overleg Federale Overheid – Gewesten en Gemeenschappen van 6 juli 2005	76
11. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 25 oktober 2005	78
12. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 16 oktober 2006	79
13. Schuldovername en vervroegde terugbetaling van een deel van de uitstaande schuld van de gemeenten	80

HOOFDSTUK I

DE VLAAMSE BEGROTING IN HOOFDLIJNEN

Sinds het najaar van 2008 wordt Vlaanderen getroffen door de effecten van de financiële crisis en door de negatieve gevolgen hiervan op de reële economie. Zo is in 2009 de economische groei sterk negatief.

De conjunctuurgevoeligheid van de ontvangsten speelt het sterkst bij de middelen die verkregen worden op basis van de Bijzondere Financieringswet en bij de gewestbelastingen. Voor het begrotingsjaar 2009 wordt er rekening gehouden met een daling van respectievelijk 1,2 en 0,6 miljard euro, of 6,9% en 13,5%.

Voor het begrotingsjaar 2009 worden de ontvangsten van de Vlaamse ministeries dan ook op 21,978 miljard euro begroot. Dat is 1,837 miljard euro of 7,7% minder dan bij de begrotingsopmaak 2009 die op 23,816 miljard euro uitkwam.

De middelen van de Vlaamse ministeries bedragen voor het begrotingsjaar 2010 22,396 miljard euro.

Met voorliggende begroting 2010 willen we de Vlaamse begroting opnieuw financieel gezond maken door een besparingspad uit te tekenen dat moet resulteren in een begrotingsevenwicht in 2011. Dat evenwicht zal dan in de jaren erna aangehouden worden door het effectief invullen van de door besparingen gecreëerde beleidsruimte. Zodoende wil de Vlaamse regering Vlaanderen wapenen voor de uitdagingen die de komende vijf jaar en op langere termijn op ons afkomen.

In 2009 en 2010 implementeren we een aanzienlijk aantal besparingen teneinde het begrotingsevenwicht in 2011 te realiseren.

We screenen vooreerst de processen en procedures binnen de Vlaamse overheid met het oog op het behalen van efficiëntiewinsten. Er dient permanent naar administratieve vereenvoudiging te worden gestreefd. Het digitaal gegevensverkeer moet verder uitgebouwd. Om de overheadkosten te reduceren, zijn innovaties in processen en organisaties nodig. De administratie zal hierbij geresponsabiliseerd worden en zelf de ruimte krijgen om binnen de apparaatskredieten aan optimalisatie te doen. Ook de Vlaamse regering doet het met minder: zo worden de kabinetten afgeslankt tot maximaal 288 voltijdse equivalenten. We zullen tevens de verschillende subsidieregelingen via objectieve meetinstrumenten toetsen op efficiëntie en effectiviteit.

Ook de jobkorting ten slotte zal selectiever worden door ze in te zetten voor de 600.000 minst verdienende werkende Vlamingen en beoogt zodoende de werkloosheidsval te bestrijden.

Ondanks die besparingsoefeningen worden de effecten van de economische crisis verder aangepakt en leggen we de basis voor een sterk en warm Vlaanderen.

Hierbij continueren we enerzijds reeds genomen crisismaatregelen en hervormen we anderzijds het relanceplan naar een duurzaam werkgelegenheids – en investeringsplan.

Zo worden er in deze begroting ook nog investeringsklemtonen gelegd. We zijn er immers als Vlaamse regering van overtuigd dat in tijden van economische crisis een overheid acyclisch

moet optreden via het voeren van een gerichte politiek van directe publieke investeringen en via het toekennen van investeringssubsidies en sociale leningen. Concreet is er in 2010 een investeringsenveloppe van 22,5 miljoen euro.

Alle geplande investeringen in scholenbouw, zorginfrastructuur, mobiliteit en culturele infrastructuur worden uitgevoerd. Voor de renovatiepremie wordt in 2009 bijkomend 16 miljoen euro uitgetrokken en 36 miljoen euro in 2010. Het decreet grond- en pandenbeleid wordt verder uitgevoerd via een verhoging van het investeringsprogramma van de VMSW met 76 miljoen euro.

De recente werkloosheidscijfers onderstrepen het belang van de werkgelegenheidsconferentie die in het najaar zal worden georganiseerd. In overleg met de sociale partners zal daar worden gezocht naar nuttige maatregelen die een antwoord bieden op de huidige en toekomstige uitdagingen van de arbeidsmarkt. Hiervoor wordt in de begroting 2010 een enveloppe van 22,5 miljoen euro uitgetrokken.

De Vlaamse regering wil ook maximaal inzetten op een warme samenleving, ook wanneer de budgettaire middelen schaarser zijn. Daarom worden subsidies in sectoren waar de regering beleidsimpulsen wil blijven geven zoals kinderopvang, jongerenwelzijn, thuiszorg, beschutte en sociale werkplaatsen, huursector en uitkeringen voor personen met een handicap, vrijgesteld van de besparingsmaatregel.

Bovendien wordt reeds in 2010 een budgettaire impuls van 22,5 miljoen euro gegeven aan het Vlaams agentschap voor personen met een handicap teneinde een antwoord te kunnen bieden aan de meest urgente zorgvragen en is er een enveloppe beschikbaar van 10 miljoen euro voor bijkomend nieuw sociaal beleid (kinderopvang).

In deze beslissende tijden pakt Vlaanderen de effecten van de economische crisis verder aan. Door het maken van de juiste beleidskeuzes stellen we de sociale en economische toekomst van Vlaanderen veilig en dit binnen een strikt budgettair kader.

HOOFDSTUK II

DE ECONOMISCH - FINANCIËLE OMGEVING

1. Inleiding

De economieën van de westerse landen verkeren momenteel volop in een recessie, hoewel de diepste inzinking achter de rug ligt. Dit is geenszins een garantie op een vlug herstel naar een situatie van een 'normaal' groeiende economie. Er zijn nog veel onzekerheden over de omvang en afwikkeling van de financiële crisis. Bovendien leeft de consument meer dan ooit in onzekere tijden (behoud van zijn/haar job) en hebben vele vermogens een knauw te verduren gekregen.

Ook in Vlaanderen geven de meeste conjunctuurindicatoren signalen dat het ergste achter de rug is. Maar het niveau van vele indicatoren blijft historisch laag. Dit heeft gevolgen voor de Vlaamse arbeidsmarkt waar de werkloosheid aan een klim begonnen is.

2. Internationaal

Tabel E.1: Reële groei van het BBP (in %). Realisaties en vooruitzichten. België in internationaal perspectief.

	Realisaties 2008	Vooruitzichten 2009			Vooruitzichten 2010		
		OESO	IMF	Europese Commissie	OESO	IMF	Europese Commissie
België	1,1	-4,1	-3,2	-3,5	-0,5	0,0	-0,2
Nederland	2,0	-4,9	-4,2	-3,5	-0,4	0,7	-0,4
Duitsland	1,3	-6,1 (-4,8)	-5,3	-5,4 (-5,1)	0,2	0,3	0,3
Frankrijk	0,4	-3,0 (-2,1)	-2,4	-3,0 (-2,1)	0,2	0,9	-0,2
Eurozone	0,6	-4,8 (-3,9)	-4,2	-4,0 (-4,0)	0,0	0,3	-0,1
VK	0,6	-4,3 (-4,7)	-4,4	-3,8 (-4,3)	0,0	0,9	0,1
VSA	0,4	-2,8 (-2,8)	-2,7	-2,9	0,9	1,5	0,9
Japan	-0,7	-6,8 (-5,6)	-5,4	-5,3	0,7	1,7	0,1
China	9,0	n.b.	8,5	n.b.	n.b.	9,0	n.b.

Bron: Eurostat, National Bureau of Statistics of China, Europese Commissie (Spring Forecast, tussen haakjes: September 2009 Interim Forecast), IMF (World Economic Outlook October 2009), OESO (Perspectives économiques de l'OCDE, N° 85, juin 2009, tussen haakjes: Interim Assessment September 2009).

1.1. Eurozone

De recent verschenen World Economic Outlook van IMF, alsook de tussentijdse voorspellingen van de OESO en de Europese Commissie; laten een iets minder pessimistisch geluid horen dan in voorgaande edities. Voor 2009 geven de prognoses een sterke daling van de economische activiteit aan. Voor volgend jaar wordt in het beste geval een zeer schuchter herstel in het vooruitzicht gesteld. Het IMF ziet het BBP van de Eurozone in 2009 met 4,2% dalen, iets pessimistischer dan de OESO en de Commissie. Voor 2010 wordt nagenoeg een nulgroei voorspeld (0,3% volgens het IMF). Onder de grote Europese economieën ziet men de zwaarste recessie in Duitsland, dat in 2009 volgens het IMF met 5,3% zou achteruitgaan. Het Verenigd Koninkrijk (-4,4%) en Frankrijk (-2,4%) zouden minder zwaar worden getroffen.

De *Economic Sentiment Indicator* van de Europese Commissie, die zowel het ondernemers- als het consumentenvertrouwen weergeeft, is in de Eurozone sinds april 2009 weer stijgende. Hij stond vorige maand op een waarde van 83% van het lange termijngemiddelde. De industriële sectoren en vooral de bouwsector zijn het somberst, terwijl de consument, de kleinhandel en de dienstensectoren minder pessimistisch zijn gestemd. Wel is in alle sectoren een verbetering te noteren in vergelijking met de dieptepunten eerder dit jaar. Nederland ligt met een waarde van 79% onder het gemiddelde van de Eurozone. Frankrijk en Duitsland zijn echter met 87-88% optimistischer. De op de conjunctuur vooruitlopende (en dus voorspellende) *Composite Leading Indicator* van de OESO is zelfs het lange termijngemiddelde al gepasseerd. Het bedraagt in augustus 102% van dat gemiddelde.

De BBP-groei van de Eurozone daalde in het tweede kwartaal 2009 met 0,2% tegenover het voorgaande kwartaal. (Tegenover het tweede kwartaal 2008 is dat een daling met 4,8%). Toch is dit het “beste” resultaat sinds het begin van de crisis. Duitsland en Frankrijk kenden op kwartaalbasis voor het eerst een positieve groei van 0,3%. Het BBP van België, Nederland en het Verenigd Koninkrijk was nog dalende.

De consumptiebestedingen van de gezinnen presteren in het tweede kwartaal beter dan de overige bestedingscategorieën, met uitzondering van de overheidsconsumptie. Op het niveau van de Eurozone groeiden ze met 0,1% tegenover het eerste kwartaal. De werkloosheidsgraad, die de algemene conjunctuur met enige vertraging volgt, stijgt nog steeds en bereikte in augustus 9,6%, tegenover 7,6% een jaar eerder. Bovendien zijn de slooppremies voor auto's in diverse Europese landen niet vreemd aan de waargenomen consumptiegroei, zodat de consumptie onzeker blijft. De kleinhandelsverkopen tonen inmiddels geen tekenen van beterschap. Ze daalden in augustus met 0,2% tegenover juli. De consumptiebestedingen van de overheid groeiden met 0,7% in het tweede kwartaal sterker dan de overige bestedingen.

De investeringen (inclusief woningbouw) zijn zwaarder getroffen dan de consumptie. Hier is in het tweede kwartaal een daling van 1,5% (tegenover het voorgaande kwartaal) vast te stellen. De toegevoegde waarde in de bouwsector daalde met 0,4%. De industriële productie daalt nog steeds, maar heeft zich sinds juni enigszins gestabiliseerd. In juli bedroeg de daling op maandbasis 0,3%. De eerder vooruitlopende categorie van de intermediaire goederen kende een lichte toename. Ook de nieuwe bestellingen in de industrie als geheel stijgen weer sinds juni. De uitvoer kromp in het tweede kwartaal met 1,5%, na zeer sterke dalingen in de voorgaande kwartalen. De verbeterende internationale conjunctuur laat zich hier voelen. De invoer daalde sterker met 2,9%.

De index der consumptieprijzen (inflatie) situeert zich de jongste maanden in de rode zone. In september bedroeg ze op jaarbasis -0,3% (schatting). Hier moet wel aan toegevoegd worden dat deze negatieve waarden vooral samenhangen met de sinds vorig jaar sterk gedaalde energieprijzen. De onderliggende inflatie (dat wil zeggen zonder energie en onbewerkte voedingsmiddelen) bevindt zich op 1,2% in augustus, dezelfde waarde als in juli. Dit feit en de crisis hebben de ECB ertoe aangezet om vanaf oktober vorig jaar de beleidsrente in verschillende stappen fors te verlagen tot 1%. De laatste verlaging dateert van begin mei. Ondertussen normaliseert de interbankenmarkt zich en zijn de spreads op bedrijfsobligaties (surplus aan rente bovenop de Duitse Bund-overheidsobligatie) gedaald.

1.2. Verenigde Staten

Het IMF is minder pessimistisch voor de VS dan voor de Eurozone. Bovendien werden de groeivoorzichten ook hier verhoogd. Het IMF verwacht een groeikrimp van 2,7% in 2009 en een groei van 1,5% voor 2010. De *Composite Leading Indicator* van de OESO is ook voor de VS de jongste maanden duidelijk toegenomen. Hij ligt in augustus op 97% van het lange termijn gemiddelde.

Zoals in Europa werd in het tweede kwartaal een BBP-daling van 0,2% vastgesteld tegenover het eerste kwartaal. Tegenover het tweede kwartaal 2008 bedroeg de daling 3,8%. De BBP-daling was vooral te wijten aan een daling van de investeringen, in mindere mate van de export. De gezinsconsumptie nam op kwartaalbasis af met 0,2%. De werkloosheidsgraad is dan ook in september opgelopen tot 9,8%, tegenover iets minder dan 5% vóór de financiële crisis. De werkloosheid in de VS is dus gelijk aan die in de Eurozone. De investeringen zijn er erger aan toe, wat grotendeels op het conto van de woningcrisis kan geschreven worden. Op kwartaalbasis daalden ze met 1,7%, wat echter duidelijk beter is dan in voorgaande kwartalen. De recentste groeicijfers inzake industriële productie zijn zelfs licht positief. In augustus steeg de industriële productie met 0,8% (voorlopig cijfer). De uitvoer daalde in het tweede kwartaal met 1%, de invoer met 3,9%.

De Amerikaanse inflatie (consumptieprijzen) bedraagt in augustus -1,5%. De onderliggende inflatie is gedaald tot 1,4%. Ook hier valt de negatieve inflatie te verklaren door de sterk gedaalde energieprijzen. Gegeven de crisis heeft de Federal Reserve reeds vanaf september 2007 de beleidsrente stapsgewijze verlaagd tot een range van 0% tot 0,25% in december 2008. Dat is een zeer laag niveau. De rente op 10 jaar (overheidsobligatie) bedraagt in september 3,40%.

1.3. Japan

Voor de Japanse economie in 2009 worden de somberste groeiprognoses gemaakt. Volgend jaar zou de groei die van Europa en de VS echter overtreffen. Het IMF verwacht voor dit jaar immers een BBP-daling van 5,4% en voor 2010 een groei van 1,7%. Dit laatste cijfer is aanmerkelijk beter dan eerdere prognoses. Dit is vooral te danken aan een onverwacht herstel van de export, met name naar de Aziatische buurlanden. De Japanse *Composite Leading Indicator* van de OESO is gestegen tot 97% van het lange termijn gemiddelde, vergelijkbaar met de VS. De BBP-groei in het tweede kwartaal was reeds positief en bedroeg 0,6% in vergelijking met het eerste kwartaal. Ook de gezinsconsumptie nam in het tweede kwartaal toe, namelijk met 0,7%. De werkloosheidsgraad bedroeg in augustus 5,5%. Bij de

investerings is van een expansie (nog) geen sprake. In het tweede kwartaal bedroeg de afname 3,1%. De uitvoer daarentegen kon, na de ineenstorting in de voorgaande kwartalen, een groei van 6,4% optekenen. De export vertrekt echter van een bijzonder laag niveau, getuige de daling van nagenoeg 30% op jaarbasis.

De Japanse inflatie (consumptieprijzen) bedroeg -2,2% in augustus, de onderliggende inflatie -0,9%. De beleidsrente staat op 0,1%. In Japan bedroeg het rendement op de tienjaars-overheidsobligatie in september 1,32%.

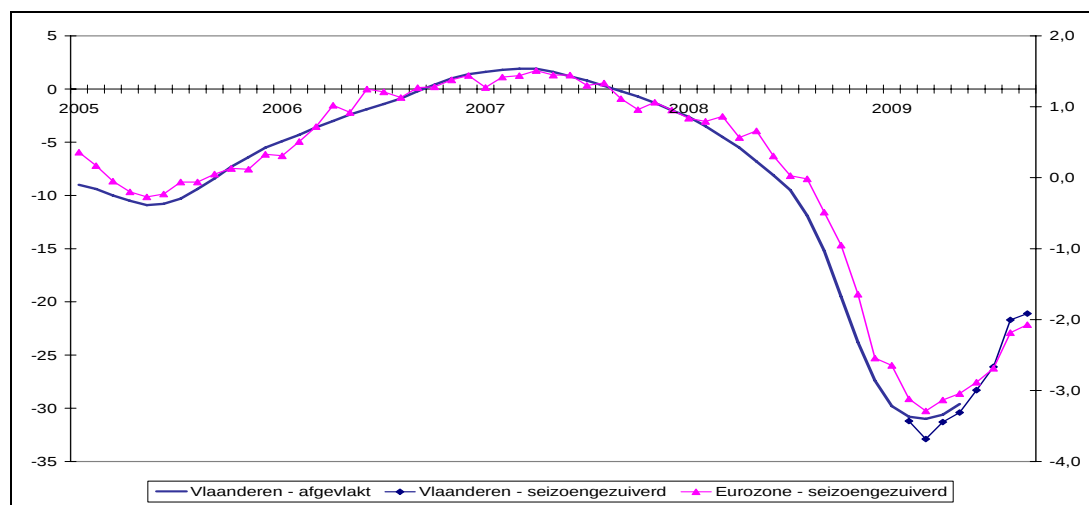
3. Vlaanderen

3.1 Productie

De diverse synthetische conjunctuurcurven van de NBB tonen dat het ergste van de economische inzinking voorbij is. De curve voor de industrie bereikte een dieptepunt in maart 2009; deze voor de handel en ruwbouw in februari. Sedert kort is er nu ook een conjunctuurcurve voor de diensten aan ondernemingen beschikbaar. De trend van deze laatste curve bevindt zich nu reeds een tijdje op een bodemniveau, maar de meer recentere brutowaarden veren op. Dit alles is echter zeker geen garantie dat het herstel daadwerkelijk is ingezet. De toestand blijft nog onzeker. Er is nog steeds onduidelijk over de omvang en gevolgen van de slechte kredieten in het financiële systeem en de internationale economische omgeving blijft hoogst onzeker. Dat weerspiegelt zich ook in een aantal andere indicatoren die verder aan bod komen.

De KMO-Barometer van UNIZO wijst uit dat de scherpe economische terugval gestopt is in dit segment van bedrijven. Dat neemt niet weg dat het huidige activiteitsniveau duidelijk lager ligt dan voor het uitbreken van de crisis. De tevredenheid over de activiteiten in de eigen onderneming neemt af. Problematische betalingen blijven een aandachtspunt. Ook ervaart men een toename van de concurrentiedruk. Opvallend is dat de deelindices die de huidige toestand meten lagere waarden aannemen dan deze die peilen naar de toekomstige economische situatie (vooral het toekomstige werkvolume en financiële situatie).

Grafiek E.1: Conjunctuurcurven in de industrie: Vlaamse Gewest en eurozone

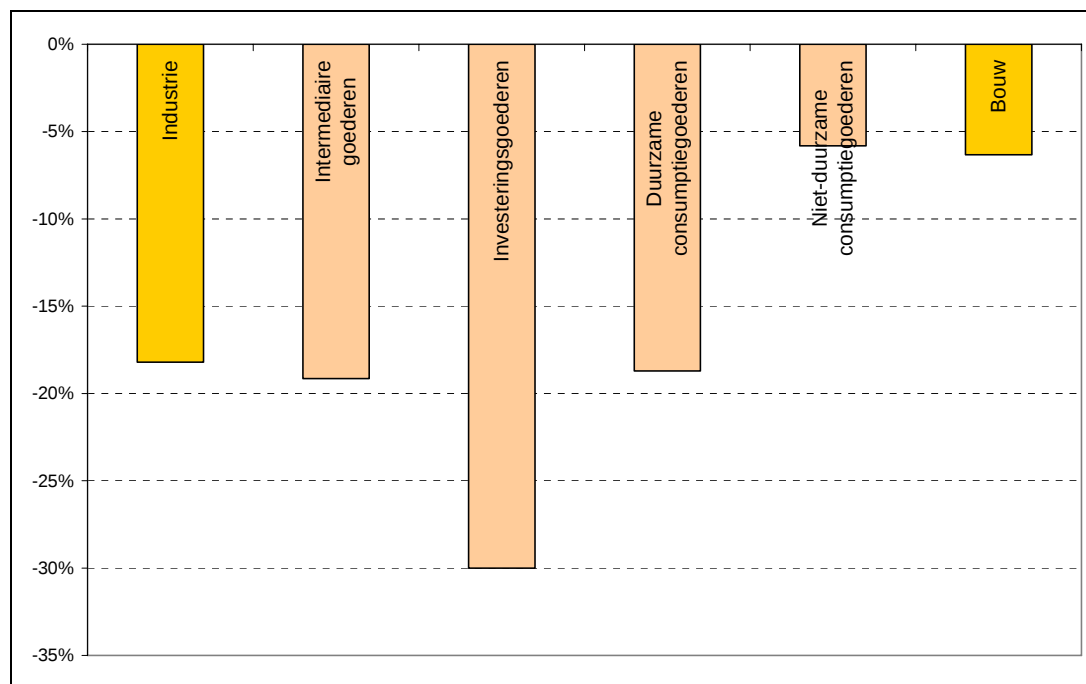
Bron: NBB, Europese Commissie.

Het productietempo trekt volgens de industriële bedrijfsleiders weer aan, na het dieptepunt van februari 2009. De niveaus van 2006 en 2007, jaren van betere conjunctuur zijn echter nog lang niet in zicht. Dat wordt ook bevestigd in de productieregistraties van ADSEI. In elke hoofdindustriegroep is het productieniveau heden merklijk lager dan een jaar eerder. Voor de maanden januari-juli 2009 beloopt de achteruitgang in de industrie bijna 20% ten opzichte van dezelfde maanden van 2008. Bij de categorie van de investeringsgoederen is dat zelfs -30%. De bedrijven die niet-duurzame consumptiegoederen produceren registreren doorgaans minder hevige fluctuaties. Hier bedraagt de daling -5,8%. Dat komt deels omdat deze bedrijven veel goederen produceren die tot de dagelijkse noodwendigheden behoren, en deels omdat de negatieve gevolgen van de crisis nog niet hun volle uitwerking hebben op de consument. Parallel met het lage niveau van de productie is de gemiddelde verzekerde activiteitsduur (2,9 maanden) ook aan de lage kant. Een jaar eerder was dit nog 3,5 maanden.

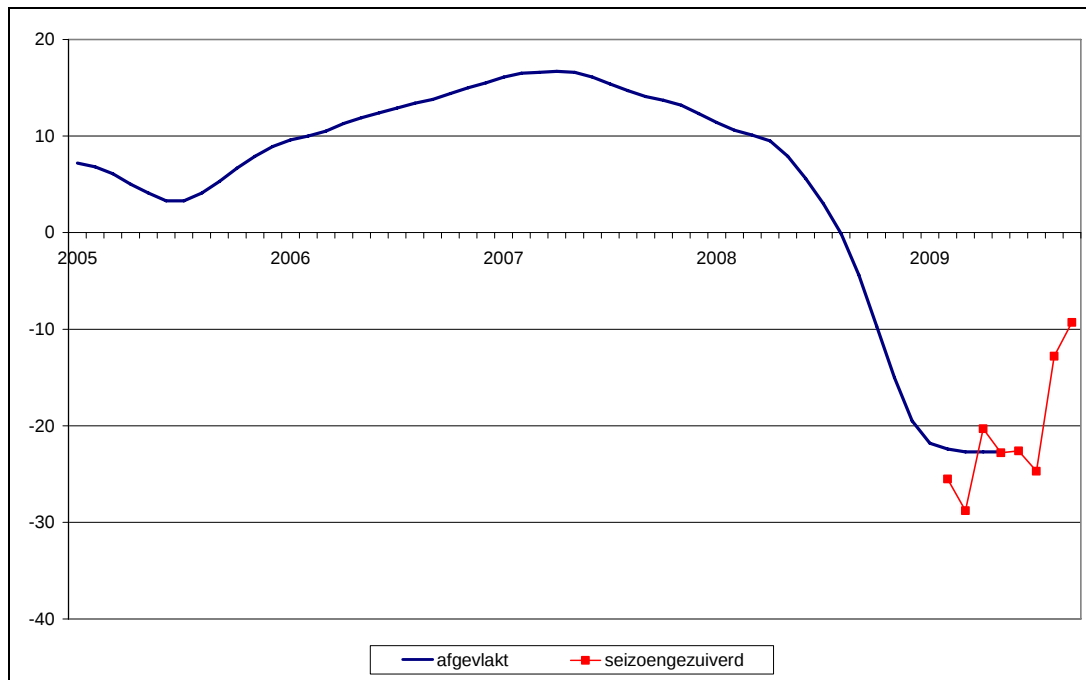
De verkopen in de handel veren op. De recentste brutowaarde voor september 2009 was weliswaar fors slechter, maar dit kan een uitschieter zijn die dan niet door de trend bevestigd zal worden. Ook in de ruwbouw veert de activiteit op volgens de ondervraagde aannemers. Dit is nog maar nipt merkbaar in de recentste productieregistraties van ADSEI. Het niveau van de bouwproductie is tijdens de eerste zeven maanden van 2009 trouwens nog steeds 6,3% lager dan tijdens dezelfde maanden van 2008. Bij de diensten aan bedrijven tenslotte is er meer onzekerheid ten aanzien van het aantrekken van de activiteiten.

Uit cijfers van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) blijkt dat Vlaanderen in augustus 2009 122.989 tijdelijk werklozen telde. Dat zijn er 56% meer dan 12 maanden voordien. Door werknemers tijdelijk op werkloosheid te zetten hopen een aantal bedrijven de crisis door te komen zonder ontslagen.

Grafiek E.2: Evolutie van de productie januari – juli 2008 – 2009 (in %)

Bron: ADSEI.

Grafiek E.3: Conjunctuurcurve in de 'diensten aan bedrijven' in het Vlaamse Gewest

Bron: NBB.

3.2 Bestellingen en uitvoer

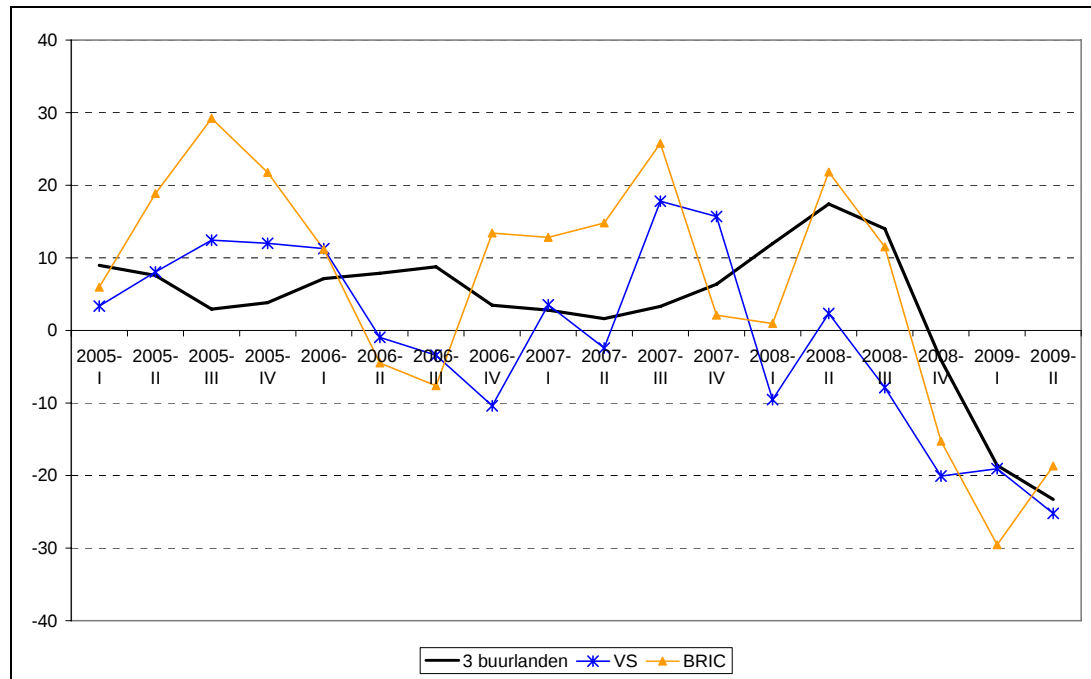
De industriële bedrijfsleiders signaleren een kentering in de binnenlandse vraag, hoewel er nog een hele weg af te leggen is vooraleer die een bevredigend niveau aanneemt. In de handel nemen de bestellingen toe, maar iets moeizamer dan in de industrie. Het orderbestand in de bouw veert op, maar het pessimisme van de bouwondernemers daaromtrent ebt maar moeizaam weg.

De vooruitzichten voor de marktvraag bij de diensten aan bedrijven tenslotte verbeteren eveneens; de twee recentste brutowaarden geven hoopvolle signalen.

De Vlaamse export kende hoge nominale groeivoeten in het tweede en derde kwartaal van 2008. Dat was deels te wijten aan de oplopende inflatie toen (Ook de uitvoer van geraffineerde olieproducten nam in waarde toe). De economische crisis laat ook hier sporen na: in het vierde trimester van 2008 ging de Vlaamse uitvoer in nominale termen jaar-op-jaar reeds 8,6% achteruit. Dit bij een nog steeds vrij hoog inflatieniveau. In het eerste kwartaal van 2009 bedroeg de afname zelfs -21,8% nominaal. Recentere cijfers zijn enkel op Belgisch niveau beschikbaar. Deze zeggen zeker iets over de Vlaamse toestand omdat het Vlaamse Gewest circa drie vierden uitmaakt van de Belgische export. In het tweede kwartaal van 2009 zakte de Belgische uitvoer verder weg (-25,1% jaar-op-jaar). De achteruitgang laat zich op elke exportmarkt voelen. Aanvankelijk waren de verdere bestemmingen, zoals de BRIC, sterkere dalers. Maar in het tweede trimester van 2009 daalde de Belgische uitvoer naar de drie buurlanden (Nederland, Duitsland en Frankrijk) met -23,3% jaar-op-jaar sterker dan deze naar bijvoorbeeld de BRIC (-18,7%). Binnen de BRIC is de terugloop naar Brazilië en Rusland groter (-40 à -50%) dan naar Indië en China (ruwweg -20%).

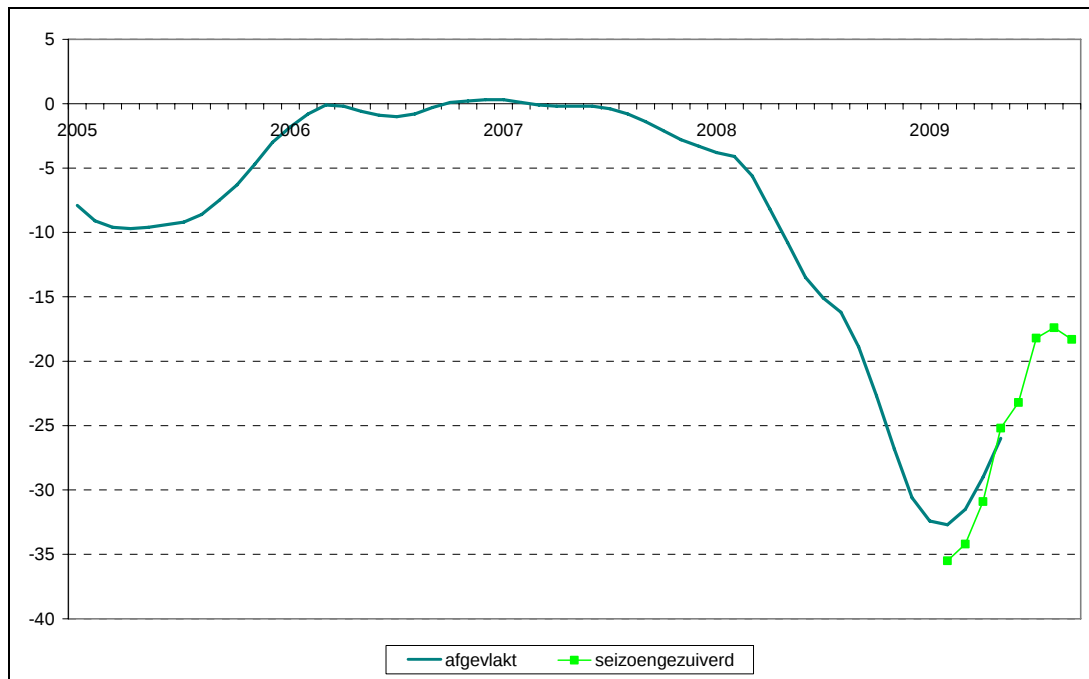
De producten die het sterkst in de klappen deelden zijn ‘diamant en edelstenen’, ‘ijzer en staal’ en ‘aardolieproducten’ (het gaat telkens om evoluties in nominale termen). Daarentegen wisten de categorieën van de ‘farmaceutische producten’ en ‘instrumenten, apparaten en toestellen’ hun uitvoerwaarde nog te vergroten.

Grafiek E.4: Evolutie van de Belgische goederenuitvoer naar een aantal partnerlanden, 1ste kwartaal 2005 – 2de kwartaal 2009, jaar-op-jaar (in %)

Bron: NBB.

De recentere conjunctuurindicatoren van de NBB laten uitschijnen dat de sterkste daling van de buitenlandse vraag achter de rug is. Dat neemt niet weg dat er nog steeds veel scepticisme heerst (de curve bereikte in het begin van 2009 een historisch dieptepunt)

Grafiek E.5: Buitenlandse vraag in de Vlaamse industrie

Bron: NBB.

3.3 Investeringsen

Het voorraadpeil gaat de laatste maanden fors naar beneden. De recentere brutowaarden bevestigen de trend enkel maar. Een dalend voorraadpeil is normaal een stimulans voor de economie wanneer de vraag weer aantrekt; dan zal immers moeten geproduceerd worden om de voorraden weer aan te vullen. Dat trekt de economische activiteit weer op gang. En inderdaad worden de vraagvooruitzichten gaandeweg iets minder pessimistisch. Zowel in de industrie, de handel, de ruwbouw als de diensten aan bedrijven lijkt er beterschap op til, zij het dat het pessimisme nog steeds overheerst. Maar de capaciteitsbezetting blijft laag. Bij de aanvang van het derde kwartaal van 2009 gebruikt de Vlaamse industrie (excl. voeding) 75,1% van het productievermogen. Dat is de op één na laagste waarde sedert de start van de meting in 1988. Enkel in het tweede kwartaal van 2009 werd een nog lagere waarde genoteerd. De factoren die aanzetten om te investeren zijn met andere woorden nu iets beter dan pakweg een half jaar geleden. Maar toch ondervinden ondernemers nog onvoldoende fundamenteën om investeringen door te voeren. Immers, de BTW-statistieken van ADSEI lieten een daling zien van de investeringen in Vlaanderen (-6,4% in de laatste drie maanden tot en met februari 2009 in vergelijking met de drie maanden daarvoor).

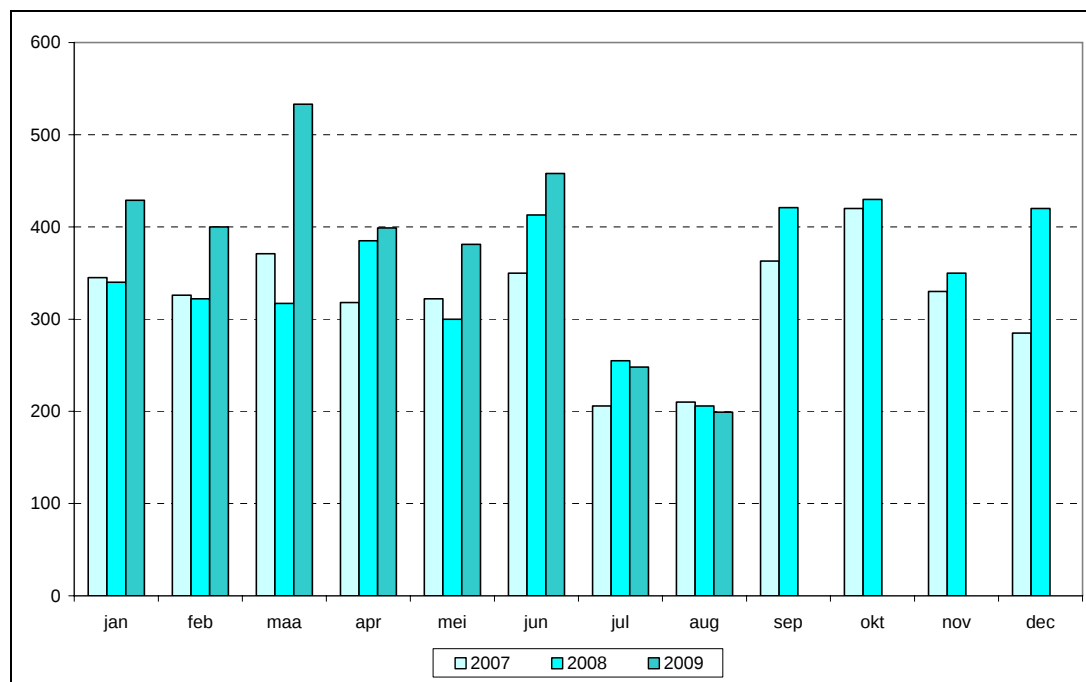
Volgens de voorjaarsenquête in de Belgische verwerkende nijverheid zouden de industriële investeringen in 2009 11,8% lager uitvallen dan in 2008 (in werkelijke prijzen). In 2008 was er nog een aangroei, zij het beperkt (+ 1,1%). Daarmee wordt het vrij positieve beeld dat ondernemers een half jaar eerder schetsten voor 2009 behoorlijk bijgesteld. Het feit dat ondernemingen moeilijker kredieten kunnen bekomen speelt ook een rol.

3.4 Loop van de bedrijven

In het kielzog van de economische recessie daalt het aantal oprichtingen. Tijdens januari – augustus 2009 registreerde Graydon er 14,0% minder dan tijdens de overeenkomstige periode van 2008. Vooral het aantal nieuwe firma's (NV, BVBA en CV) nam een duik. Het minder grote aantal oprichtingen nam reeds een aanvang in 2008. De trend wordt nu dus versterkt doorgezet. De economische inzinking heeft ook als gevolg dat er meer stopzettingen zijn van éénmanszaken (+ 10,2% jaar-op-jaar tijdens de maanden januari – augustus). Maar het aantal ontbonden firma's daalt enigszins.

Het wekt geen verwondering dat er eveneens meer falingen zijn. Tijdens januari – augustus 2009 noteerde Graydon 20,1% meer falingen ten opzichte van vorig jaar. Zowel de firma's als de éénmanszaken deelden in de klappen. Echter, tijdens de zomermaanden alleen lag het aantal falingen wederom iets lager dan in 2008. Maar het is nog veel te vroeg om uit te maken of het om een kentering gaat. Nog tijdens de eerste acht maanden van 2009 zouden 7.838 personen hun baan verloren hebben door moeilijkheden met een faillissement als gevolg. Dat zijn er 38,8% meer dan tijdens dezelfde maanden van 2008.

Grafiek E.6: Evolutie van het aantal faillissementen in het Vlaamse Gewest, januari 2007 – september 2009

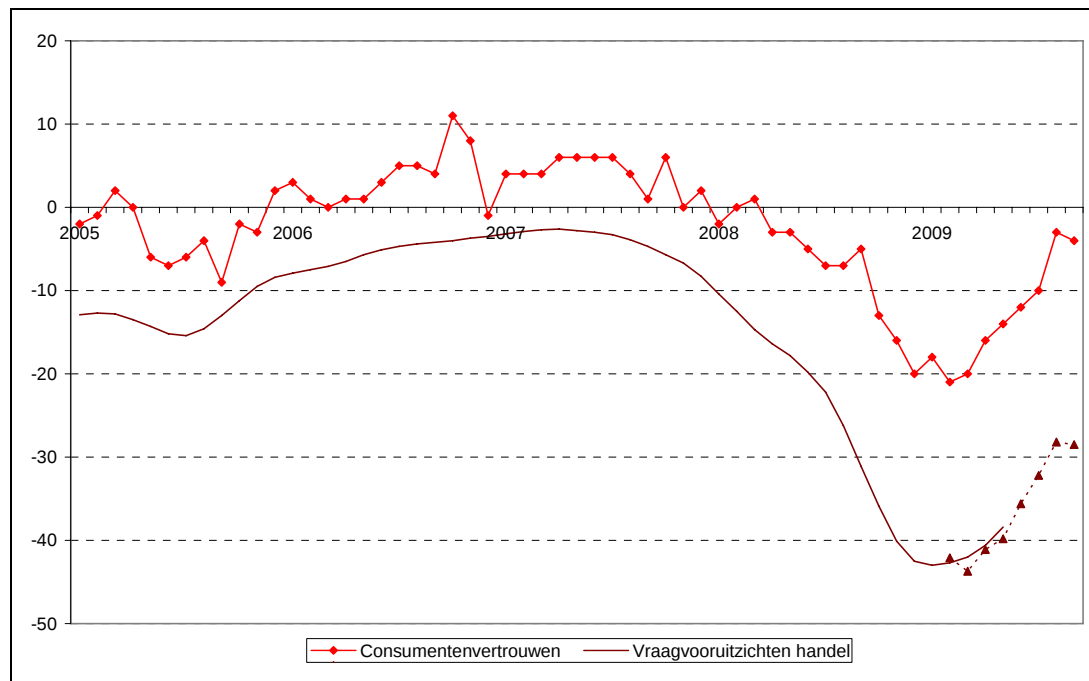
Bron: Graydon.

3.5 De consument

Het FPB becijferde dat het reële beschikbare inkomen in 2009 met 1,5% toeneemt als gevolg van de nog gunstige effecten van de loonindexering aan de inflatie in 2008 en omwille van federale en regionale belastingverminderingen. Maar de financieel-economische crisis en de gedaalde waarde van vele vermogens maakt de consument voorzichtig. De Belgische particuliere consumptie zou in 2009 met 0,9% afnemen.

Het vertrouwen van de Vlaamse consumenten kende de laatste zes maanden tot en met augustus 2009 een onafgebroken klim. In september 2009 was er een lichte daling met één punt, maar dat lijkt vooralsnog eerder op een adempauze. De vooruitzichten voor de algemene economische situatie bevinden zich nu op een hoog niveau. Het merendeel van de Vlamingen denkt met andere woorden dat de economische toestand de volgende maanden zal verbeteren. Dit weerspiegelt zich niet in de werkloosheidsvooruitzichten: de gemiddelde Vlaming blijft daaromtrent pessimistisch. De afgelopen maanden zwakte deze negatieve houding wel wat af. In september 2009 is er geen verschil met augustus. De vooruitzichten voor de persoonlijke financiële situatie zitten in de lift, na het dalpunt eind vorig jaar, zij het dat de waarde voor september 2009 onveranderd bleef ten opzichte van de maand voordien. Het spaarvermogen van de gezinnen is iets teruggelopen, maar het bevindt zich nog steeds op een hoger peil dan in heel 2008 of begin 2009.

Grafiek E.7: Vlaamse consumentenvertrouwen en vraagvooruitzichten in de Vlaamse handel

Bron: NBB.

Niettegenstaande het verlaagde BTW-tarief voor een deel van de bouwfactuur daalt het aantal vergunde woningen in het Vlaamse Gewest. In 2008 waren er 3,6% minder vergunningen. In het eerste semester van 2009 waren er zelfs 18,2% minder ten opzichte van een jaar eerder. Ook het aantal vergunde verbouwingen neemt af: in het eerste halfjaar van 2009 waren er 5,5% minder in vergelijking met de eerste jaarhelft van 2008. De onzekerheid bij kandidaat-

(ver)bouwers als gevolg van de financieel-economische crisis (niet in het minst met betrekking tot de eigen werkgelegenheid) laat duidelijk sporen na. Eenzelfde verhaal speelt zich af bij de statistiek van het aantal begonnen woningen (-25,2% over januari-mei 2009 in vergelijking met dezelfde periode van 2008).

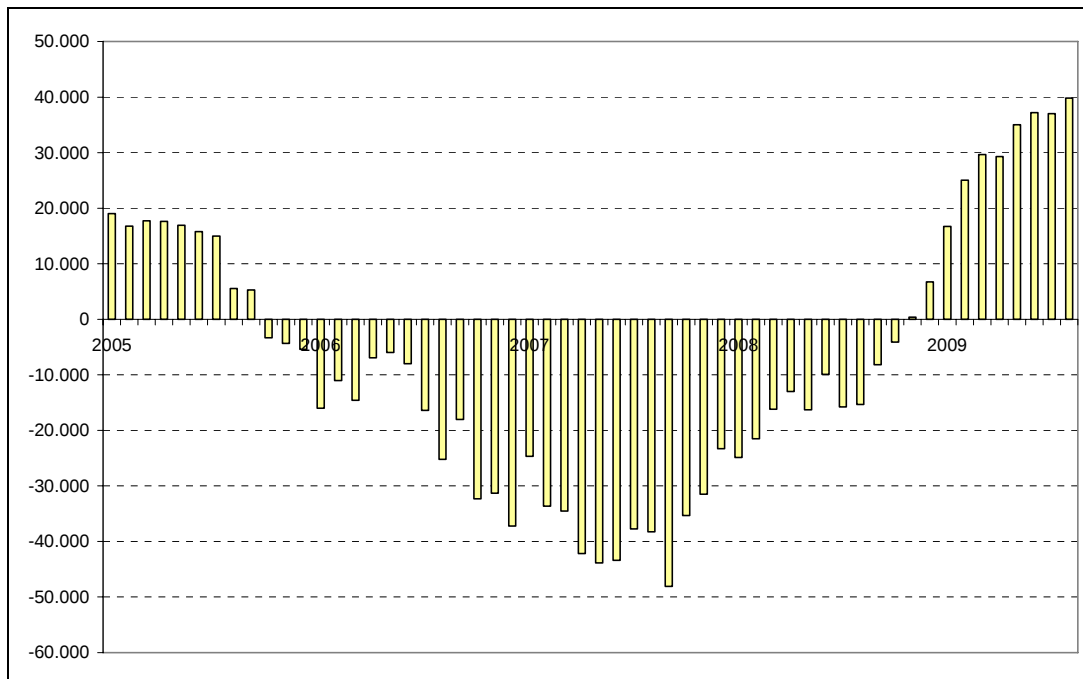
3.6 Arbeidsmarkt

De meeste arbeidsmarktvariabelen reageren doorgaans met enige vertraging op een omslag in de economie. Maar uit de 'Snelle ramingen' van de RSZ blijkt dat het aantal bezoldigde arbeidsplaatsen door Vlamingen ingenomen in het tweede kwartaal van 2009 met 0,9% verminderde ten opzichte van het jaar voordien. Ook in het eerste trimester van 2009 kromp het aantal arbeidsplaatsen al met 0,3% jaar-op-jaar. De werkgelegenheidsvooruitzichten volgens de NBB-conjunctuurenquêtes zijn nog steeds vrij somber. Een lichtpunt is dat er zich in de industrie, de handel en de diensten aan bedrijven enige beterschap begint af te tekenen ten opzichte van het begin van dit jaar. In de sector van de ruwbouw blijven de ondernemers echter reeds een tijdje even somber over de toekomstige werkgelegenheid.

De conjunctuurgevoelige uitzendsector voelt ondertussen volop de gevolgen van de economische crisis. Tijdens het tweede kwartaal van 2009 brokkelde het aantal (seizoengezuiverde) gepresteerde uren uitzendarbeid verder af met 27,7% op jaarbasis. Volgens Federgon is dit het gevolg van een verdere terugval van de uitzendactiviteiten in zowel het arbeider- als het bediendesegment. Ook op kwartaalbasis slonken de gepresteerde uren in de uitzendsector met 3,9%.

In september 2009 ontving de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) 18.264 vacatures (Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten). Dat zijn er 26,6% minder dan in september 2008. Hiermee wordt geïllustreerd dat de Vlaamse vacaturemarkt vrij mat blijft presteren. In periodes van betere conjunctuur daalt de werkloosheid en neemt het aantal werkaanbiedingen toe. Dat blijkt in bijgaande grafiek duidelijk voor de maanden van 2007. Maar bij een conjuncturomslag zullen eerst de werkaanbiedingen teruglopen vooraleer de werkloosheid aan een remonte begint. Ook dat wordt grafisch weergegeven in de zogenaamde Beveridge curve.

De conjunctuurvertraging en de recessie tekenen zich de voorbije maanden alsmear nadrukkelijker af in de werkzoekendenstatistieken. Eind september 2009 waren er 214.126 niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) in Vlaanderen. Dat zijn er 39.796 of 22,8% meer dan een jaar terug. Momenteel zijn er meer mannelijke werkzoekenden dan vrouwelijke werklozen. Lange tijd was dat anders. De werkloosheid bij de mannen stijgt nog altijd sneller dan bij de vrouwen. De mannelijke werkloosheid nam toe met 33,4% op jaarbasis; de werkzoekende vrouwen groeiden aan met 13,2%. Mannen zijn vaker aan de slag in conjunctuurgevoelige sectoren; vrouwen zijn meer werkzaam in tertiaire en quartaire bedrijfstakken die minder uitgesproken reageren op de conjunctuur. Ook het aanhoudende succes van dienstencheques is een andere verklaring voor de gunstigere evolutie bij de vrouwelijke werkzoekenden.

Grafiek E.8: Wijziging in het aantal niet-werkende werkzoekenden, jaar-op-jaar.

Bron: VDAB.

Jongeren worden nog steeds hard getroffen door de economische crisis. Zij zagen eind september hun rangen uitbreiden met 29,4%. Volgens de VDAB wordt de aangroei in de jeugdwerkloosheid nog getemperd doordat jongeren, omwille van de minder gunstige vooruitzichten, hun arbeidsmarktintrede uitstellen en bijkomende studies aanvatten. De jaar-op-jaar stijging bij de vijftigplussers (+10,7%) verloopt aan een trager tempo. Ouderen hebben vaker een stabiele baan. Toch komen zij er niet helemaal zonder kleerscheuren vanaf. Door sommige formules zoals bruggpensioen, is de uitstoot van oudere werknemers minder duidelijk waarneembaar in de werkloosheidscijfers. Opvallend is dat de hogeschoolde werkzoekenden (+30%) op jaarbasis sterker aangroeien dan de middengeschoolde (+26%) en laaggeschoolde (+18,4%) werkzoekenden. Toch blijven de werkzoekende laaggeschoolden nog steeds de grootste groep uitmaken.

De werkloosheidsgraad, die het aandeel niet-werkende werkzoekenden in de beroepsbevolking weergeeft, komt in het Vlaamse Gewest op 7,43%. Dat is 1,36 procentpunt meer dan in september 2008. In vergelijking met een jaar eerder nam zowel de mannelijke als de vrouwelijke werkloosheidsgraad toe tot respectievelijk 7,01% en 7,93%.

Afkortingen:

ADSEI: Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

BRIC: Brazilië, Rusland, Indië en China

FPB: Federaal Planbureau

IMF: Internationaal Monetair Fonds

INR: Instituut voor de Nationale Rekeningen

NBB: Nationale Bank van België

OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

RSZ: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

RVA: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

UNIZO: Unie van Zelfstandige Ondernemers

VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

HOOFDSTUK III

DE MIDDELENBEGROTING

1. Algemene middelenbegroting

1.1 Inleidend overzicht

Onderstaande tabel M.1 geeft een overzicht van de middelenraming 2009 en 2010 in grote rubrieken. In de volgende paragrafen worden de grote rubrieken kort toegelicht.

Tabel M.1 : Grote rubrieken van de middelenbegroting 2009-2010 (in duizend euro)

	(1) BGO 2009	(2) BGC 2009	(3) BGO 2010
Samengevoegde en gedeelde belastingen	17.992.561	16.754.634	16.454.310
Specifieke dotaties	848.057	827.646	825.427
Gewestelijke belastingen	4.693.547	4.061.467	4.093.459
Eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten	119.212	117.427	113.066
Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten	135.197	180.007	873.359
Lotto gelden	27.244	36.790	36.790
TOTAAL	23.815.818	21.977.971	22.396.411

	(2) - (1)	(2) - (1) %	(3) - (2)	(3) - (2) %
Samengevoegde en gedeelde belastingen	-1.237.927	-6,9%	-300.324	-1,8%
Specifieke dotaties	-20.411	-2,4%	-2.219	-0,3%
Gewestelijke belastingen	-632.080	-13,5%	31.992	0,8%
Eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten	-1.785	-1,5%	-4.361	-3,7%
Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten	44.810	33,1%	693.352	385,2%
Lotto gelden	9.546	35,0%	0	0,0%
TOTAAL	-1.837.847	-7,7%	418.440	1,9%

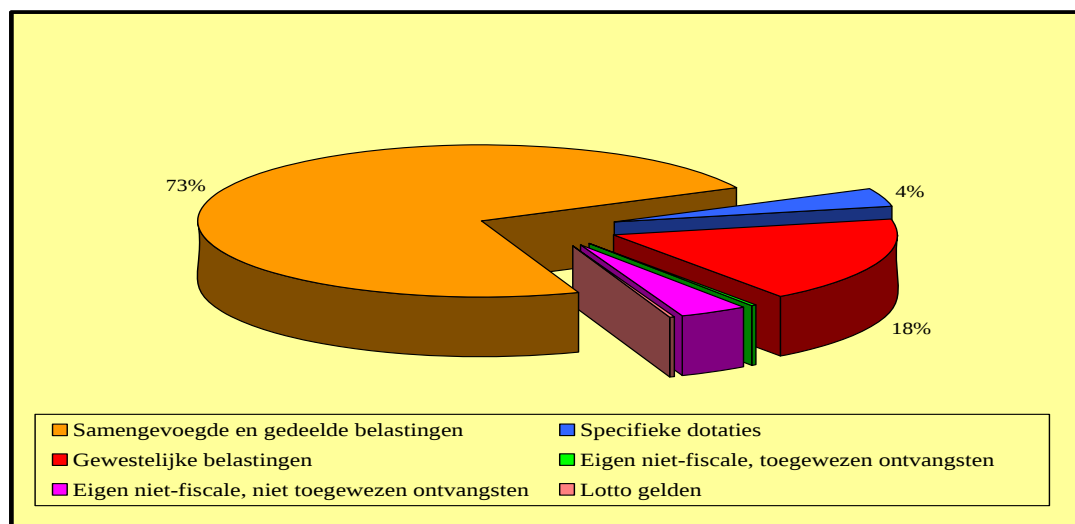
Voor het begrotingsjaar 2009 worden de ontvangsten op 21,978 miljard euro begroot. Dat is 1,838 miljard euro of 7,7% minder dan bij de begrotingsopmaak 2009 die op 23,816 miljard euro uitkwam. De middelen voor het begrotingsjaar 2010 worden op 22,396 miljard euro geraamd of 1,9% meer dan bij de begrotingscontrole 2009.

De ramingen van de middelen 2009 en 2010 uit de bijzondere financieringswet bevatten eveneens de afrekening van het voorgaande begrotingsjaar. Hoe het totaalbedrag is samengesteld, blijkt uit tabel M.2. In de volgende paragrafen wordt getracht de deelaspecten nader te verklaren.

Grafiek M.1 toont de middelenbegroting 2010 opgedeeld in grote categorieën. Hieruit blijkt onmiddellijk het nog steeds grote belang van de samengevoegde en gedeelde belastingen (73%). Idem dito voor de gewestelijke belastingen (18%). Voor het kijk- en luistergeld

worden er na de invoering van het nultarief en de verwerking van de achterstallige betalingen geen ontvangsten meer voorzien.

Grafiek M.1 : Relatieve aandelen van de middelen categorieën voor het begrotingsjaar 2010

Tabel M.2 : Belangrijkste deelaspecten van de middelenbegroting 2009 en 2010 (in duizend euro)

	Situatie BGO 2009 (economische begroting september 2008)	Situatie BGC 2009 (economische begroting januari 2009)	Situatie BGO 2010 (economische begroting september 2009)
Samengevoegde en gedeelde belastingen			
Gewest - PB zonder Lambermont	8.572.559	8.140.467	8.115.704
Gewest - PB-af trek Lambermont	-2.739.034	-2.624.135	-2.617.368
Gewest - PB extra middelen voor extra bevoegdheden	75.081	71.285	70.921
Totaal Gewest na Lambermont : samengevoegde belastingen	5.908.607	5.587.616	5.569.257
Gemeenschap - PB zonder Lambermont	3.941.751	3.743.070	3.731.130
Gemeenschap - BTW zonder Lambermont	6.725.879	6.603.503	6.653.036
Gemeenschap - extra BTW Lambermont	1.190.446	919.851	878.951
Totaal Gemeenschap na Lambermont : gedeelde belastingen	11.858.075	11.266.424	11.263.117
Vermoedelijke afrekening jaar N-1 (eenmalig)	225.878	-99.405	-378.064
Algemeen totaal Samengevoegde en gedeelde belastingen	17.992.560	16.754.635	16.454.310
Dotaties vanwege Federale Overheid			
Tewerkstellingsprogramma's	261.560	261.560	261.560
Buitenlandse studenten	34.229	33.595	33.761
Buitenlandse studenten (afrekening)	541	474	-333
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	543.140	533.078	535.717
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld (afrekening)	8.587	-1.061	-5.278
Totaal dotaties vanwege Federale Overheid	848.056	827.646	825.427
Gewestbelastingen	4.693.547	4.061.467	4.093.459
Andere niet-fiscale inkomsten	135.197	180.007	873.359
Lottomiddelen	27.244	36.790	36.790
Toegewezen ontvangsten	119.212	117.427	113.066
ALGEMEEN TOTAAL MIDDELEN	23.815.817	21.977.971	22.396.411

1.2 Samengevoegde en gedeelde belastingen

1.2.1 Parameters

De samengevoegde en gedeelde belastingen zullen in 2010 lager uitvallen dan in 2009. Het verschil tussen gehanteerde en verwachte economische groei voor de doorstorting 2009 vanwege de federale overheid geeft immers aanleiding tot een negatieve afrekening in 2010. Ook de economische groei en de inflatie, voor 2010 respectievelijk geraamd op 0,4% en 1,5%, zijn onzeker. Gelet op die onzekerheden wordt een provisie van 500 miljoen euro aangelegd.

Voor de raming van de samengevoegde en gedeelde belastingen bij de begrotingscontrole 2009 werden inzake de parameters inflatie en economische groei de ramingen van de Economische Begroting van 30 januari 2009 geïntroduceerd. Voor de begrotingsopmaak 2010 werden de parameters van de Economische Begroting van 11 september 2009 toegepast. Tabellen M.3 en M.4 tonen een historisch overzicht van de evolutie van de inflatie en de economische groei zoals ze gebruikt werden voor de toepassing van de definitieve fase van de bijzondere financieringswet. Naast de klassieke parameters van economische groei en inflatie, spelen ook de fiscale capaciteit van gewesten en gemeenschappen, en het aantal leerlingen en –18-jarigen van de gemeenschap een belangrijke rol voor de berekening van de middelen die toegewezen worden vanuit de bijzondere financieringswet.

Tabel M.3 : Historisch overzicht van de reële BNI- / BBP-groei

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
2003 vermoedelijk							
2004 initieel	2,10%						
2003 definitief							
2004 begrotingscontrole	2,20%						
2004 vermoedelijk							
2005 initieel	2,20%	2,40%					
2004 definitief							
2005 begrotingscontrole	1,50%	2,40%					
2005 vermoedelijk							
2006 initieel (*)	1,50%	0,80%	2,40%				
2005 definitief							
2006 begrotingscontrole	1,50%	0,90%	2,20%				
2006 vermoedelijk							
2007 initieel	1,50%	0,90%	2,70%	2,20%			
2006 definitief							
2007 begrotingscontrole	1,50%	0,90%	3,00%	2,20%			
2007 vermoedelijk							
2008 initieel	1,50%	0,90%	3,00%	2,70%	2,10%		
2007 definitief							
2008 begrotingscontrole I & II	1,50%	0,90%	3,00%	2,70%	1,90%		
2008 vermoedelijk							
2009 initieel	1,50%	0,90%	3,00%	2,70%	1,60%	1,20%	
2008 definitief							
2009 begrotingscontrole I, II, & III	1,50%	0,90%	3,00%	2,70%	1,20%	-1,70%	
2009 vermoedelijk							
2010 initieel	1,50%	0,90%	3,00%	2,70%	1,20%	-3,10%	0,40%

(*) In toepassing van het akkoord bereikt op de Interministeriële Conferentie Financiën en Begroting van 1 juni 2005 wordt vanaf de begrotingsopmaak 2006 de jaarlijkse BBP-groei toegepast voor de middelenberekening vanaf 2006.

Tabel M.4 : Historisch overzicht van de inflatie (consumptieprijsindex)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
2003 vermoedelijk 2004 initieel	1,10%						
2003 definitief 2004 begrotingscontrole	2,10%						
2004 vermoedelijk 2005 initieel	2,10%	2,00%					
2004 definitief 2005 begrotingscontrole	2,10%	2,00%					
2005 vermoedelijk 2006 initieel	2,10%	2,70%	2,20%				
2005 definitief 2006 begrotingscontrole	2,10%	2,78%	1,80%				
2006 vermoedelijk 2007 initieel	2,10%	2,78%	1,90%	1,90%			
2006 definitief 2007 begrotingscontrole	2,10%	2,78%	1,79%	1,80%			
2007 vermoedelijk 2008 initieel	2,10%	2,78%	1,79%	1,70%	2,20%		
2007 definitief 2008 begrotingscontrole I & II	2,10%	2,78%	1,79%	1,82%	3,00%		
2008 vermoedelijk 2009 initieel	2,10%	2,78%	1,79%	1,82%	4,70%	2,70%	
2008 definitief 2009 begrotingscontrole I, II & III	2,10%	2,78%	1,79%	1,82%	4,49%	1,00%	
2009 vermoedelijk 2010 initieel	2,10%	2,78%	1,79%	1,82%	4,49%	0,00%	1,50%

Met betrekking tot de economische groei wordt de aangepaste conventie van 20 januari 1995 toegepast. Op deze wijze wordt vermeden dat herzieningen voor het verleden van de parameter van de reële groei door het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) de overgedragen middelen beïnvloeden. De herzieningen na de maand maart van het jaar t+1 van de reële groei van het bruto nationaal inkomen (of vanaf begrotingsjaar 2006 van het bruto binnenlands product) voor het jaar t zullen geen impact meer hebben op de berekening van de middelen voor de jaren na het jaar t.

Tabel M.5 bevat een overzicht van alle gebruikte parameters. De kolommen ‘2008 vermoedelijk’ en ‘2009 initieel’ tonen de uitgangshypothesen bij de middelenberekening ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 2009. De raming van de middelen uit de bijzondere financieringswet worden bij de begrotingscontrole 2009 geraamd op basis van de parameters van de Economische Begroting van 30 januari 2009. Dat zijn eveneens de parameters die voor de federale overheid de basis vormen voor de doorstortingen tijdens het begrotingsjaar 2009. Zo zijn de doorstortingen bijvoorbeeld gebaseerd op een economische groei van -1,7 % in 2009. De kolommen ‘2008 definitief’ en ‘2009 aangepast’ geven in tabel M.5 de gehanteerde parameters weer.

De becijfering van de samengevoegde en gedeelde belastingen voor het begrotingsjaar 2010 is gebaseerd op de parameters van de Economische Begroting van 11 september 2009 aangevuld met parameters van de mededeling van de FOD Financiën van 24 september 2009. In tabel M.5 staan de bedoelde parameters onder de kolommen ‘2009 vermoedelijk’ en ‘2010 initieel’.

Tabel M.5 : Volledig parameteroverzicht

Begrotingsjaar	Begrotingsjaar 2008		Begrotingsjaar 2009			Begrotingsjaar 2010
Parameters	2008 vermoedelijk	2008 definitief	2009 initieel	2009 aangepast	2009 vermoedelijk	2010 initieel
Inflatie	4,70%	4,49%	2,70%	1,00%	0,00%	1,50%
Groei	1,60%	1,20%	1,20%	-1,70%	-3,10%	0,40%
Personenbelasting						
Aanslagjaar	2007	2007	2008	2008	2008	2009
Vlaams Gewest	20.400.785	20.400.785	20.400.785	20.400.785	21.726.134	21.726.134
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	8.987.930	8.987.930	8.987.930	8.987.930	9.505.935	9.505.935
Brussels H. Gewest	2.710.044	2.710.044	2.710.044	2.710.044	2.871.879	2.871.879
Duitstaligen	140.378	140.378	140.378	140.378	147.800	147.800
Fiscale capaciteit						
Vlaams Gewest	63,28%	63,28%	63,28%	63,28%	63,43%	63,43%
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	27,88%	27,88%	27,88%	27,88%	27,75%	27,75%
Brussels H. Gewest	8,41%	8,41%	8,41%	8,41%	8,38%	8,38%
Duitstaligen	0,44%	0,44%	0,44%	0,44%	0,43%	0,43%
Verdeelsleutel onderwijs						
Toestand	15/01/2008	15/01/2008	15/01/2009	15/01/2009	15/01/2009	15/01/2010
Vlaamse Gemeenschap	56,93%	56,91%	56,93%	56,91%	56,91%	56,91%
Franstalige Gemeenschap	43,07%	43,09%	43,07%	43,09%	43,09%	43,09%
Inwoners						
Referentietijdstip	01/01/2007	01/01/2007	01/01/2008	01/01/2008	01/01/2008	01/01/2009
Vlaanderen	6.117.440	6.117.440	6.117.440	6.117.440	6.161.600	6.161.600
Wallonië (excl. Duitst.)	3.362.204	3.362.204	3.362.204	3.362.204	3.382.606	3.382.606
Brussel	1.031.215	1.031.215	1.031.215	1.031.215	1.048.491	1.048.491
Duitstaligen	73.675	73.675	73.675	73.675	74.169	74.169
Min 18 jarigen (excl. Duitst.)						
Referentietijdstip	30/06/2007	30/06/2007	30/06/2008	30/06/2008	30/06/2008	30/06/2009
Teldatum	31/08/2008	01/02/2009	31/08/2008	01/02/2009	31/08/2009	31/08/2009
Nederlandstalig	1.217.038	1.217.585	1.219.465	1.220.215	1.221.624	1.223.187
Franstalig	733.381	733.766	733.104	733.679	734.386	732.201
Brussel	228.324	228.603	232.276	232.613	233.068	238.085
Denataliteitscoëfficiënt	102,2534%	102,3080%	102,5124%	102,5882%	102,6844%	102,8486%

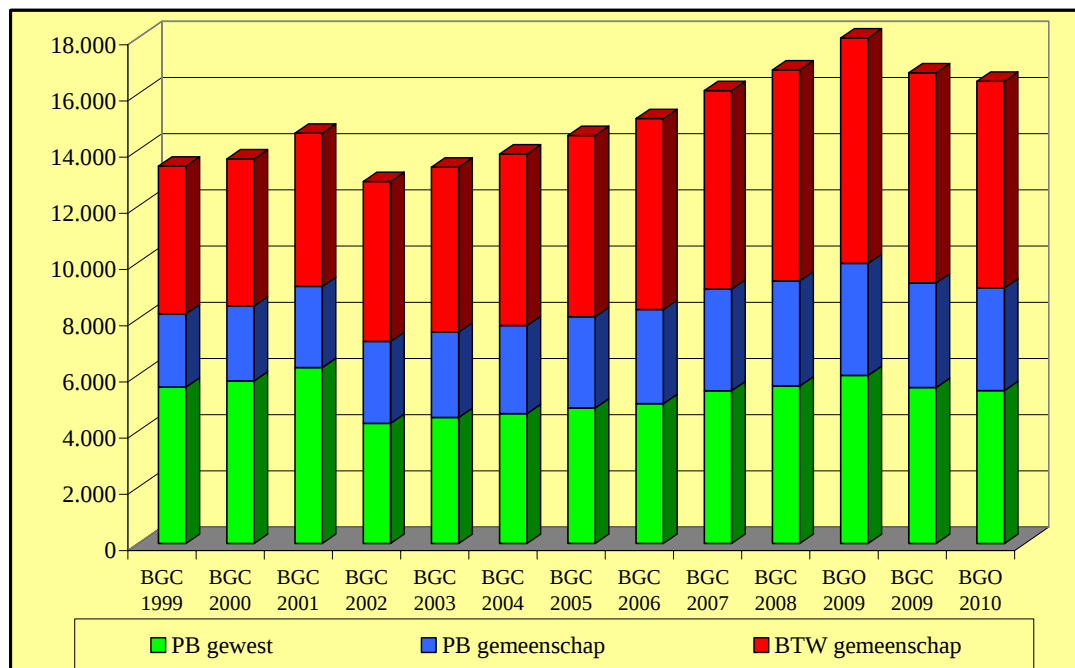
1.2.2 Resultaten

1.2.2.1 Algemeen

In 2010 zal de Vlaamse Gemeenschap ongeveer 73% van haar inkomsten uit de samengevoegde en gedeelde belastingen ontvangen. In 2001 was dit percentage nog een stuk hoger en bedroeg dit ongeveer 87%. De reden voor deze daling is terug te vinden in de effecten van het Lambermontakkoord.

Na Lambermont en met toepassing van de hierboven reeds opgenomen parameters wordt voor de ontvangsten uit de bijzondere financieringswet het volgende resultaat bekomen: grafiek M.2 geeft de evolutie weer van de samengevoegde en gedeelde belastingen (inclusief afrekening) uit de bijzondere financieringswet en dit vanaf de begrotingscontrole 1999. Tabel M.6 geeft dezelfde informatie.

Grafiek M.2 : Samengevoegde en gedeelde belastingen (in miljoen euro)

Tabel M.6 : Overzicht van de gedeelde en samengevoegde belastingen, inclusief afrekeningen (in mio euro)

	BGC 1999	BGC 2000	BGC 2001	BGC 2002	BGC 2003
Gewest	5.562,7	5.781,0	6.258,9	4.275,0	4.485,2
PB	5.562,7	5.781,0	6.258,9	4.275,0	4.485,2
Gemeenschap	7.870,6	7.904,9	8.343,9	8.606,0	8.905,6
PB	2.610,3	2.667,7	2.886,7	2.916,9	3.039,3
BTW	5.260,3	5.237,2	5.457,2	5.689,1	5.866,3
Totaal	13.433,3	13.685,9	14.602,8	12.881,0	13.390,9

	BGC 2004	BGC 2005	BGC 2006	BGC 2007	BGC II 2008
Gewest	4.620,5	4.816,5	4.970,7	5.432,5	5.601,5
PB	4.620,5	4.816,5	4.970,7	5.432,5	5.601,5
Gemeenschap	9.241,0	9.698,9	10.147,8	10.679,6	11.254,9
PB	3.134,4	3.253,3	3.355,7	3.618,3	3.743,0
BTW	6.106,7	6.445,5	6.792,1	7.061,2	7.511,9
Totaal	13.861,5	14.515,3	15.118,5	16.112,1	16.856,4

	BGO 2009	BGC 2009	BGO 2010	Procentueel verschil BGC 2009 - BGO 2009	Procentueel verschil BGO 2010 - BGO 2009
Gewest	5.978,4	5.551,2	5.443,9	-7,15 %	-1,93 %
PB	5.978,4	5.551,2	5.443,9	-7,15%	-1,93%
Gemeenschap	12.014,2	11.203,5	11.010,4	-6,75 %	-1,72 %
PB	3.990,0	3.720,6	3.649,4	-6,75%	-1,91%
BTW	8.024,2	7.482,9	7.361,0	-6,75%	-1,63%
Totaal	17.992,6	16.754,6	16.454,3	-6,88 %	-1,79 %

De raming van de samengevoegde en gedeelde belastingen voor het begrotingsjaar 2005 houdt rekening met datgene dat bepaald is in de artikelen 33, §2bis en 47, §2bis van de bijzondere financieringswet. Krachtens deze artikelen – 33, §2bis voor de berekening van de samengevoegde belastingen en 47, §2bis voor de berekening van het PB-gedeelte van de gedeelde belastingen – worden, indien het rekenkundige gemiddelde van de jaarlijkse reële economische groei tijdens de periode 1993 tot en met 2004 lager is dan 2,00%, de samengevoegde belastingen respectievelijk het PB-gedeelte van de gedeelde belastingen voor het begrotingsjaar 2005 opnieuw berekend, doch op basis van een uniforme reële groei van 2,00% tijdens de begrotingsjaren 1993 tot en met 2005. Aangezien de berekening van de samengevoegde en gedeelde belastingen voor het huidige jaar gebaseerd is op de resultaten van het voorgaande jaar, beïnvloeden de artikelen 33, §2bis en 47, §2bis van de bijzondere financieringswet eveneens de ramingen voor de begrotingsjaren 2006 en volgende.

1.2.2.2 Samengevoegde belastingen

De samengevoegde belastingen kunnen voor het begrotingsjaar 2010 op 5.569.257 duizend euro geraamd worden. Dit bedrag houdt geen rekening met de afrekening 2009 (zie paragraaf 1.2.2.4). Voor het begrotingsjaar 2009 is dit bedrag 5.587.616 duizend euro. De Lambermonteffecten die gelden voor de gewesten zijn wel in de ramingen opgenomen. De hierboven getoonde tabel M.2 dient als leidraad voor deze bondige uiteenzetting.

Het genoemde bedrag bestaat eigenlijk uit een drietal componenten. Krachtens de bijzondere financieringswet wordt aan de gewesten een deel van de federaal geïnde personenbelasting doorgestort. Voor het begrotingsjaar 2010 bedraagt deze basisdoorstorting 8.115.704 duizend euro (exclusief afrekening). Voor het begrotingsjaar 2009 is dit bedrag 8.140.467 duizend euro.

Krachtens het Lambermontakkoord werd de gewestaftek ingevoerd. De gewestaftek, de zogenaamde negatieve term, betreft een correctie op het basisbedrag dat vanuit de PB-opbrengsten krachtens de bijzondere financieringswet aan de gewesten wordt toegekend en dient als compensatie voor de bijkomende gewestbelastingen waarvan de opbrengst eveneens krachtens het Lambermontakkoord aan de gewesten wordt toegewezen. De gewestaftek wordt bekomen door het gemiddelde te berekenen van de realisaties 1999 tot en met 2001, uitgedrukt in prijzen 2002, van bepaalde gewestbelastingen. Vanaf 2003 wordt dit bedrag aangepast aan de inflatie en de economische groei. Het is mede deze aftrek die maakt dat de samengevoegde en gedeelde belastingen vanaf 2002 lager uitvallen dan voorgaande jaren. Voor 2010 wordt de gewestaftek geraamd op 2.617.368 duizend euro, voor 2009 op 2.624.135 duizend euro.

Naast de toepassing van de negatieve term, werden aan de gewesten ook extra middelen toegekend voor enkele nieuwe bevoegdheden die naar de gewesten werden overgeheveld. Het betreft hier de bevoegdheden van landbouw en zeevisserij, gemeenten en provincies, buitenlandse handel en een gedeelte van het wetenschappelijk onderzoek. De extra middelen die voor deze bevoegdheden worden overgedragen, zijn opgesomd in de bijzondere financieringswet. In totaal gaat het – opnieuw zonder afrekening - voor het begrotingsjaar 2010 om 70.921 duizend euro en voor het begrotingsjaar 2009 om 71.285 duizend euro. Deze middelen worden mee verrekend in de PB-middelen die worden toegewezen aan de gewesten via de bijzondere financieringswet. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de samenstelling van dit bedrag.

Tabel M.7 : De nieuwe bevoegdheden (in duizend euro)

Bevoegdheid	BGO 2009	BGC 2009	BGO 2010
Landbouw en zeevisserij	28.999	27.538	27.389
Wetenschappelijke instellingen	28.694	27.248	27.101
Uitvoerbeleid	12.605	11.970	11.933
Lokale overheden	4.782	4.530	4.498
Totaal	75.081	71.285	70.921

1.2.2.3 Gedeelde belastingen

De gedeelde belastingen kunnen voor het begrotingsjaar 2010 op 11.263.117 duizend euro geraamd worden. Dit bedrag houdt geen rekening met de afrekening 2009 (zie paragraaf 1.2.2.4) en de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld (zie paragraaf 1.3.1). Voor het begrotingsjaar 2009 bedragen de gedeelde belastingen 11.266.424 duizend euro, exclusief afrekening 2008. De Lambermonteffecten die gelden voor de gemeenschappen zijn wel in de raming opgenomen.

Krachtens de bijzondere financieringswet wordt aan de gemeenschappen een deel van de federaal geïnde personenbelasting en belasting op de toegevoegde waarde doorgestort. Beide doorstortingen worden voor 2010 op respectievelijk 3.731.130 en 6.653.036 duizend euro geraamd (voor 2009 op respectievelijk 3.743.070 en 6.603.503 duizend euro). Bovenop deze bedragen wijst artikel 38, §3bis van de bijzondere financieringswet aan de gemeenschappen nog extra middelen toe vanuit de belasting op de toegevoegde waarde. Deze middelen zijn exhaustief in de bijzondere wet ter financiering van gewesten en gemeenschappen opgenomen.

Laatstgenoemde toegewezen middelen worden verdeeld in twee delen. Het eerste deel (dat in 2002 35% bedraagt van het in totaal toegewezen gedeelte) wordt verdeeld over de twee gemeenschappen a rato van de verdeelsleutel van de personenbelasting. Het tweede gedeelte (de resterende 65% in 2002) wordt verdeeld middels de verdeelsleutel van de leerlingen. Het eerste en tweede gedeelte veranderen van relatieve omvang gedurende de volgende jaren op die wijze dat in 2012 de verdeling van de extra BTW-middelen volledig gebeurt op basis van de verdeelsleutel van de personenbelasting. Het basisbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd en vanaf 2007 ook jaarlijks aangepast aan de economische groei, zij het wel slechts a rato van 91%. Deze berekeningswijze levert jaar na jaar een gunstiger resultaat voor de Vlaamse Gemeenschap op. Voor 2010 worden de extra BTW-middelen voor de Vlaamse Gemeenschap op 878.951 duizend euro geraamd; voor 2009 op 919.851 duizend euro.

1.2.2.4 Afrekening 2008 en 2009

Zoals hierboven reeds gesteld en blijkt uit tabel M.5, het parameteroverzicht, worden bij de begrotingsopmaak en -controle ook telkens de samengevoegde en gedeelde belastingen van het voorgaande begrotingsjaar herraamd. In concreto worden bij de begrotingsopmaak 2010 de samengevoegde en gedeelde belastingen met betrekking tot het jaar 2009 herraamd. Deze herraaming wordt vergeleken met de raming die ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2009 werd gemaakt. Bij de begrotingscontrole 2009 bekomt men de afrekening 2008 door de raming bij begrotingscontrole 2008 te vergelijken met de herraaming bij de begrotingscontrole 2009. Tabellen M.8 en M.9 situeren het afrekeningssaldo in het kader van de middelen 2009 en 2010.

Tabel M.8 : Afrekening 2008 (in duizend euro)

	2008 bij BGC 2008	2008 bij BGC 2009	Afrekening 2008 (3) = (2) - (1)	2009 bij BGC 2009	BGC 2009 (5) = (4) + (3)	Begrotingspost
	(1)	(2)		(4)		(6)
Gewest						
PB-middelen	5.676.647	5.640.184	-36.463	5.587.616	5.551.153	
Totaal Gewest	5.676.647	5.640.184	-36.463	5.587.616	5.551.153	ART CK4922B
Gemeenschap						
PB-middelen	3.792.610	3.770.102	-22.509	3.743.070	3.720.562	
BTW-middelen	7.573.447	7.533.014	-40.434	7.523.353	7.482.920	
Totaal Gemeenschap	11.366.058	11.303.116	-62.942	11.266.424	11.203.481	ART CI4921B
Algemeen totaal	17.042.705	16.943.300	-99.405	16.854.039	16.754.635	
(1) exclusief de afrekening 2007						
(2) exclusief de afrekening 2007						
(4) exclusief de afrekening 2008						

Tabel M.9 : Afrekening 2009 (in duizend euro)

	2009 bij BGC 2009	2009 bij BGO 2010	Afrekening 2009 (3) = (2) - (1)	2010 bij BGO 2010	BGO 2010 (5) = (4) + (3)	Begrotingspost (6)
Gewest						
PB-middelen	5.587.616	5.462.299	-125.317	5.569.257	5.443.940	
Totaal Gewest	5.587.616	5.462.299	-125.317	5.569.257	5.443.940	ART CB0 CK012 4942
Gemeenschap						
PB-middelen	3.743.070	3.661.345	-81.725	3.731.130	3.649.405	
BTW-middelen	7.523.353	7.352.331	-171.022	7.531.987	7.360.965	
Totaal Gemeenschap	11.266.424	11.013.676	-252.747	11.263.117	11.010.370	ART CB0 CI005 4942
Algemeen totaal	16.854.039	16.475.976	-378.064	16.832.374	16.454.310	
(1) exclusief de afrekening 2008						
(2) exclusief de afrekening 2008						
(4) exclusief de afrekening 2009						

1.3 Dotaties vanwege de federale overheid

1.3.1 Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld

Krachtens het Lambermontakkoord werd het kijk- en luistergeld omgevormd van een gemeenschapsbelasting naar een gewestbelasting. De gemeenschappen verkregen wel een dotatie ter compensatie voor het wegvallen van het kijk- en luistergeld. De berekening van de dotatie is gebaseerd op de gemiddelde netto-ontvangsten van het kijk- en luistergeld in 1999, 2000 en 2001, en dit in de betrokken gemeenschappen. Deze netto-ontvangsten moeten evenwel uitgedrukt worden in prijzen van 2002. Vanaf 2003 wordt het basisbedrag 2002 van de dotatie aangepast aan de inflatie.

Voor de Vlaamse Gemeenschap wordt deze dotatie in 2010 op 530.439 duizend euro geraamd, inclusief -5.278 duizend euro afrekening. Voor het begrotingsjaar 2009 zijn deze cijfers respectievelijk 532.017 en -1.061 duizend euro.

1.3.2 Dotatie voor tewerkstellingsprogramma's

Op basis van artikel 35 van de bijzondere financieringswet wordt onder bepaalde voorwaarden aan de gewesten een dotatie toegekend die overeenstemt met de werkloosheidsvergoeding van elke voltijds uitgedrukte arbeidsplaats die door de gewesten ten laste wordt genomen. Zowel voor het begrotingsjaar 2009 als voor het begrotingsjaar 2010 wordt de bedoelde dotatie op 261.560 duizend euro geraamd.

1.3.3 Dotatie ter financiering van het universitair onderwijs voor buitenlandse studenten

Krachtens artikel 62 van de bijzondere financieringswet wordt aan de gemeenschappen een dotatie toegekend ter financiering van het universitair onderwijs dat aan buitenlandse studenten wordt verstrekt. De basisbedragen die in het bedoelde artikel zijn voorzien, worden jaarlijks aan de inflatie aangepast. Voor het begrotingsjaar 2010 wordt de bedoelde dotatie geraamd op 33.428 duizend euro, inclusief -333 duizend euro afrekening. Voor het begrotingsjaar 2009 zijn deze cijfers respectievelijk 34.069 en 474 duizend euro.

1.4 Gewestelijke belastingen

De opbrengst van de gewestbelasting in 2009 zal 632 miljoen euro of 13,5% minder bedragen dan voorzien bij de begrotingsopmaak 2009, dat niettegenstaande de lichte conjunctuurherneming die zich vanaf het tweede kwartaal van 2009 heeft gemanifesteerd en die zich volgens het federaal Planbureau sterker zal doorzetten in het derde en vierde kwartaal. De opstoot van opbrengsten eurovignet in 2009 is toe te schrijven aan een inhaalbeweging (als gevolg van een vertraging in de doorstorting in 2008).

De raming van de opbrengst van de gewestbelastingen in 2010 houdt rekening met die lichte conjunctuurherneming en voorziet 32 miljoen euro meer aan inkomsten in vergelijking met 2009. Dit bedrag komt neer op een toename met 0,8%.

Tabel M.10 : Gewestelijke belastingen 2009 en 2010 (in duizend euro)

	(1) BGO 2009	(2) BGC 2009	(3) BGO 2010
Kijk- en luistergeld	0	0	0
Onroerende voorheffing	84.954	78.269	79.923
Belasting op de spelen en weddenschappen	20.904	21.932	22.263
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	34.680	33.671	34.345
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	0	0	0
Registratierechten	1.869.733	1.398.281	1.424.421
Hypotheekrechten	145.770	133.738	136.238
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	931.142	893.278	921.906
Belasting op de inverkeersstelling	237.164	211.457	215.410
Eurovignet	75.724	113.322	94.274
Schenkingsrechten	270.990	169.668	172.839
Successierechten en recht van overgang bij overlijden	1.022.486	1.007.851	991.840
Totaal	4.693.547	4.061.467	4.093.459

	(2) - (1)	(2) - (1) %	(3) - (2)	(3) - (2) %
Kijk- en luistergeld	0		0	
Onroerende voorheffing	-6.685	-7,9%	1.654	2,1%
Belasting op de spelen en weddenschappen	1.028	4,9%	331	1,5%
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	-1.009	-2,9%	674	2,0%
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	0		0	
Registratierechten	-471.452	-25,2%	26.140	1,9%
Hypotheekrechten	-12.032	-8,3%	2.500	1,9%
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	-37.864	-4,1%	28.628	3,2%
Belasting op de inverkeersstelling	-25.707	-10,8%	3.953	1,9%
Eurovignet	37.598	49,7%	-19.048	-16,8%
Schenkingsrechten	-101.322	-37,4%	3.171	1,9%
Successierechten en recht van overgang bij overlijden	-14.635	-1,4%	-16.011	-1,6%
Totaal	-632.080	-13,5%	31.992	0,8%

De additionele gewestbelastingen zijn die gewestbelastingen die krachtens het Lambermontakkoord in 2002 van de federale overheid naar de gewesten werden overgeheveld. Het gaat hier om het registratierecht (het nog niet overgedragen gedeelte, zijnde 58,592%), de hypotheekrechten, de schenkingsrechten, de verkeersbelasting op de autovoertuigen, de belasting op de inverkeersstelling en het eurovignet. De fiscale boetes die betrekking hebben op elk van deze belastingen werden mee overgeheveld naar de gewesten.

Inzake de successierechten zal in 2009 de participatie- en loonlastenvoorwaarde van artikel 60 bis gewijzigd worden waardoor de facto de vrijstelling van successierechten uitgebreid wordt. Vanaf 2010 zullen er eveneens lagere tarieven van kracht worden voor legaten aan instellingen behorende tot de Europese Economische Ruimte. Met betrekking tot de schenkingsrechten wordt de maatregel tot verlaging van het schenkingsrecht voor de schenking van bouwgrond verlengd.

1.5 Toegewezen ontvangsten

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten - die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden - zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde duidelijk omschreven uitgaven. De toegewezen ontvangsten worden bij de begrotingscontrole 2009 en de begrotingsopmaak 2010 op respectievelijk 101,4 en 113,0 miljoen euro geraamd. De belangrijkste toegewezen ontvangsten in de middelenbegroting zijn:

- de inschrijvingsgelden van het deeltijds kunstonderwijs;
- de terugbetaling van salarissen en salaristoelagen in de onderwijssector;
- de inkomsten in het kader van het medisch-sociaal beleid;
- de inkomsten van het Energiefonds;
- de inkomsten van het Vernieuwingsfonds.

1.6 Andere ontvangsten

De andere ontvangsten betreffen niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden. De niet toegewezen ontvangsten worden bij de begrotingscontrole 2009 en de begrotingsopmaak 2010 op respectievelijk 179,9 en 807,1 miljoen euro geraamd. Tot die categorie ontvangsten behoren onder meer de opbrengsten naar aanleiding van de verkoop van onroerende goederen (138,2 miljoen euro), en de dividenden van openbare investeringsmaatschappijen (30,4 miljoen euro). De begrotingsopmaak 2010 voorziet eveneens een terugstorting door KBC ten belope van 100 miljoen euro waarvan 34 miljoen euro als gerealiseerde meerwaarde wordt beschouwd.

1.7 Lotto-middelen

Volgens artikel 62bis van de bijzondere financieringswet krijgt elke gemeenschap een bepaald percentage van de te verdelen winst van de Nationale Loterij toegewezen. De federale ministerraad dient hiertoe de uitkeerbare winst te bepalen. Bij de begrotingscontrole 2009 en de begrotingsopmaak 2010 wordt er uitgegaan van de voorlopige winstverdeling ten belope van 36,8 miljoen euro

1.8 Kredietverleningen en deelnemingen

De kredietverleningen en deelnemingen worden in de algemene toelichting als een aparte middelen categorie weergegeven omwille van de bijzondere plaats die zij innemen in het geheel. Om de overgang te maken van algemene ontvangsten naar ESR gecorrigeerde ontvangsten worden zij immers niet in acht genomen (zie paragraaf 1.9). Noemenswaardige opbrengsten uit kredietverleningen en deelnemingen in de middelenbegroting 2009 zijn de opbrengsten uit de verkoop van de GIMV-participatie (16,0 miljoen euro in 2009) en terugstorting door KBC (66,0 miljoen euro in 2010).

1.9 ESR gecorrigeerde ontvangsten

Om de overgang te maken van totale begrote ontvangsten naar ESR gecorrigeerde ontvangsten dienen op het eerstgenoemde bedrag een aantal correcties te worden aangebracht. Tabel M.11 geeft hiervan een overzicht.

Tabel M.11 : ESR gecorrigeerde ontvangsten in de algemene middelenbegroting (in duizend euro)

	BGO 2009	BGC 2009	BGO 2010
Ontvangsten	23.815.818	21.977.971	22.396.411
Deelnemingen en kredietverleningen (ESR code 8)	-270	-16.139	-66.215
Dotaties van instellingen behorende tot de consolidatiekring	-206	-15.280	-126.034
Correctie aanrekening ontvangsten	27.199	-32.108	5.090
Totaal	23.842.541	21.914.444	22.209.252

Vooreerst worden de ontvangsten, begroot in het kader van kredietverleningen en deelnemingen (ESR code 8), geneutraliseerd. Een volgende correctie heeft te maken met de consolidatie van de Vlaamse ministeries met hun instellingen.

De laatste correctie houdt verband met de aanrekening van de ontvangsten. Concreet wordt de geraamde opbrengst van de gewestbelastingen aangepast in functie van de inning door de Vlaamse Overheid als het over de onroerende voorheffing gaat of in functie van de inkohieringen door de federale overheid en doorstorting aan Vlaanderen als het over de andere gewestbelastingen gaat. Ook de ontvangsten die in het kader van Prestibel in 2010 zullen worden gerealiseerd (13,5 miljoen euro) zijn ESR aanrekenbaar in 2009.

2. Te consolideren instellingen

Om tot de ESR gecorrigeerde ontvangsten van de te consolideren instellingen te komen, moet de redenering uiteengezet in paragraaf 1.9 ook op deze instellingen worden toegepast. Tabel M.12 geeft een overzicht van hun eigen ontvangsten. Hierbij werden de instellingen met belangrijke bedragen aan eigen ontvangsten apart vermeld.

Tabel M.12 : ESR gecorrigeerde ontvangsten van de te consolideren instellingen (in duizend euro)

	BGO 2009	BGC 2009	BGO 2010
MINA	152.601	155.218	163.646
VIF	55.239	54.239	51.798
Loodswezen	84.974	77.892	85.380
Andere instellingen met DAB-vorm	21.332	21.835	22.699
VDAB	112.357	101.592	104.007
NV Waterwegen en Zeekanaal	61.960	70.757	92.148
VRT	181.918	167.714	177.051
Kind & Gezin	118.932	117.758	143.866
VAPH	22.519	28.242	23.318
VVM - De Lijn	201.570	201.570	205.730
Andere instellingen met andere dan DAB-vorm	216.106	229.306	355.612
ESR gecorrigeerde ontvangsten	1.229.508	1.226.123	1.425.255

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *Minafonds* zijn in hoofdzaak afkomstig van de milieuheffingen. Deze heffingen worden geïnd door de Vlaamse openbare milieu-instellingen. Meer bepaald int OVAM de afvalstoffenheffing, VMM de waterheffingen en VLM de administratieve geldboetes in het kader van MAP III.

T.o.v. de begrotingsopmaak 2009 nemen de ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *Minafonds* toe met 2,6 miljoen euro tot 155,2 miljoen euro. De ontvangsten uit de afvalstoffenheffing dalen sterk met 9,8 miljoen euro tot 38,3 miljoen euro ten gevolge van de verminderde aanvoer van te verwijderen afvalstoffen omwille van de economische crisis en het belangrijk sturend effect van de verhoogde heffing voor het storten van brandbaar afval waardoor er meer verbrand dan gestort wordt. De inkomsten uit de oppervlaktewaterheffing en de grondwaterheffing nemen respectievelijk toe met 9 miljoen euro en 2,5 miljoen euro tot 72,3 miljoen euro en 25,8 miljoen euro. Ten slotte nemen de ontvangsten uit de vroegere mestheffingen aangevuld met de administratieve geldboetes toe met 740 duizend euro tot 6,9 miljoen euro.

In 2010 nemen de ESR-ontvangsten van het *Minafonds* toe met 8,4 miljoen euro tot 163,6 miljoen euro. De ontvangsten uit de afvalstoffenheffing nemen toe met 1,5 miljoen euro tot 39,8 miljoen euro ten gevolge extra inkomsten voor het shredderafval. De inkomsten uit de oppervlaktewaterheffing nemen netto met 6 miljoen euro toe tot 78,3 miljoen euro: dit is enerzijds het gevolg van een daling van 9 miljoen euro en anderzijds een stijging van 15 miljoen euro tengevolge snellere facturering. De inkomsten uit de grondwaterheffing dalen met 2,5 miljoen euro tot 23,3 miljoen euro. Ten slotte nemen de dividenden van de Vlaamse Milieuholding toe met 3,5 miljoen euro tot 9,5 miljoen euro en worden de ontvangsten uit de mestheffingen constant gehouden op 6,9 miljoen euro net als de ontvangsten uit het Jachtdecreet (2,1 miljoen euro) en de ontvangsten uit het verpakkingsafval (3,1 miljoen euro).

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *VIF* worden bij de derde begrotingscontrole 2009 verminderd met 1 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak vanwege minder opbrengsten uit nevenbedrijven langs de autosnelwegen. Ook daar is het effect van de economische crisis immers voelbaar. Voor 2010 worden de ESR gecorrigeerde ontvangsten geraamd op 51,8 miljoen euro. Dit is een vermindering van 2,4 miljoen euro t.o.v. de derde begrotingscontrole 2009 omwille van enerzijds een eenmalige ontvangst van 2009 ten belope van 2,9 miljoen euro die wegvalt in 2010 en anderzijds 458 duizend euro extra ontvangsten uit retributies. Het merendeel van de ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *VIF* bestaat uit

de reeds vermelde opbrengsten van nevenbedrijven langs autosnelwegen (19 miljoen euro in 2010) en retributies met betrekking tot het gebruik van openbare domeinen (8,7 miljoen euro in 2010). Verder zijn er de opbrengsten van watervangen vanwege de havenbedrijven (2,8 miljoen euro), de schaderegelingen voortvloeiend uit het beheer van openbare domeinen (11,1 miljoen euro), de verkoop onroerende goederen (7,9 miljoen euro) en de financiering door Europese instellingen van mobiliteitsuitgaven (1,1 miljoen euro). De diverse ontvangsten bedragen 1,2 miljoen euro.

Het *Loodswezen* staat in voor het beloodsen van zeeschepen van en naar de Vlaamse havens. De ESR gecorrigeerde ontvangsten bestaan hoofdzakelijk uit loodsgelden. De ontvangsten uit loodsgelden worden bij de derde begrotingscontrole 2009 neerwaarts bijgesteld tot 72,5 miljoen euro, een vermindering van 7 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2009. Dit enerzijds omwille van de economische crisis die resulteert in een verminderde trafiek en anderzijds de anti crisismaatregel van de Vlaamse Regering om de loodsgeldtarieven tijdelijk te verminderen in 2009. In 2010 zullen de tarieven terug op het normale niveau gezet worden en wordt verwacht dat de trafiek terug zal toenemen. De ontvangsten uit loodsgelden worden bijgevolg geraamd op 80 miljoen euro, wat min of meer overeenkomt met het initiële niveau 2009. Naast de loodsgelden genereert het *Loodswezen* nog 5,4 miljoen euro aan diverse ontvangsten waarvan de raming in 2009 en in 2010 constant blijft.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van de VDAB worden bij de begrotingscontrole 2009 geraamd op 101,6 miljoen euro. Dit bedrag is hoofdzakelijk samengesteld uit verkopen van niet-duurzame goederen en diensten (52,2 miljoen euro voortkomende uit eigen of uitbestede opleidingen ten behoeve van bedrijven of uit gezamenlijke projecten met derden zoals de werkwinkels), inkomensoverdrachten vanuit Europese maatregelen (37 miljoen euro) en inkomensoverdrachten van de federale overheid voor het federale inschakelingsplan (10,5 miljoen euro). Globaal gezien komt dit neer op een daling met 10,8 miljoen euro op ten opzichte van de eigen ontvangsten geraamd bij de begrotingsopmaak 2009. Deze daling komt voort uit de verminderde ontvangsten uit verkopen van niet-duurzame goederen en diensten (-19,1 miljoen euro). Langs de andere kant stijgen de ontvangsten vanuit Europa wel met 7,5 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2009. In het begrotingsjaar 2010 nemen de geraamde ESR gecorrigeerde ontvangsten licht toe (+ 2,4 miljoen euro) ten opzichte van de raming bij de begrotingscontrole 2009. Deze stijging wordt verklaard door een toename van de ontvangsten uit verkopen van niet-duurzame goederen en diensten (+ 4,9 miljoen euro), terwijl er een lichte daling verwacht wordt van de inkomensoverdrachten vanuit Europa (-2,5 miljoen euro)

De NV *Waterwegen en Zeekanaal* haalt zijn ESR gecorrigeerde ontvangsten voornamelijk uit scheepvaartrechten, cijsrechten, retributies en inkomsten uit watervangen. Ze vertegenwoordigen samen een bedrag van 23,6 miljoen euro in 2009 (+2,0 miljoen t.o.v. de initiële raming) en 47,8 miljoen euro in 2010. De toename in 2010 is te wijten aan een geplande aanpassing van de tarieven voor de watervangen. De ontvangsten uit de recuperatie van belastingen en heffingen worden bij de derde begrotingscontrole geraamd op 37,8 miljoen euro (+6,7 miljoen t.o.v. de initiële raming) en op 37,6 miljoen euro in 2010. Verder ontvangt de NV *Waterwegen en Zeekanaal* in 2009 en 2010 een investeringsbijdrage van de NV BAM ten belope van respectievelijk 7,4 miljoen euro en 3,9 miljoen euro. Tot slot zal in 2009 en 2010 nog een Europese subsidie worden ontvangen van respectievelijk 1,9 miljoen euro en 2,8 miljoen euro in het kader van het Seine-Schelde project.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van de *VRT* worden bij de begrotingscontrole 2009 op 167,7 miljoen euro begroot. Ten opzichte van de begrotingsopmaak 2009 komt dit neer op een daling van 14,2 miljoen euro. Deze ontvangsten bestaan hoofdzakelijk uit de verkopen van niet-duurzame goederen en diensten (125,4 miljoen euro uit sponsoring, radioreclame en andere overeenkomsten met derden, of een daling van 18,3 miljoen euro) en uit de recuperatie van de belasting op de toegevoegde waarde (33,6 miljoen euro, of een stijging van 5 miljoen euro). De verkoop van niet-duurzame goederen en diensten aan het buitenland bedraagt 8,1 miljoen euro, een stijging met 0,7 miljoen euro. Tenslotte bedragen de diverse ontvangsten 0,6 miljoen euro, een daling van 1,7 miljoen euro.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten bij de begrotingsopmaak 2010 worden op 177,0 miljoen euro begroot. Ten opzichte van de begrotingscontrole 2009 komt dit neer op een toename van 9,3 miljoen euro. Deze ontvangsten uit sponsoring, radioreclame en andere overeenkomsten met derden worden in 2010 op 126,8 miljoen euro geraamd. De recuperatie van de belasting op de toegevoegde waarde is goed voor 33,6 miljoen euro. Het supplement dat de *VRT* van Norkring ontvangt als gevolg van de toewijzing van de digitale frequenties aan de netwerkoperator wordt op 8 miljoen euro geraamd. De verkoop van niet-duurzame goederen en diensten aan het buitenland en de diverse ontvangsten worden tot slot op respectievelijk 8,5 en 0,2 miljoen euro begroot.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van *Kind en Gezin* dalen tussen de begrotingsopmaak 2009 en de derde begrotingscontrole 2009 met 1,2 miljoen euro tot een bedrag van 117,8 miljoen euro. Deze daling kan zo goed als volledig toegeschreven worden aan de daling van de belangrijkste component binnen deze ontvangsten, met name de ouderbijdragen, die dalen van 115,4 miljoen euro tot 113,9 miljoen euro. Tussen de derde begrotingscontrole 2009 en de begrotingsopmaak 2010 stijgen de ESR gecorrigeerde ontvangsten met 26,1 miljoen euro van 117,8 miljoen euro tot 143,9 miljoen euro. Deze stijging kan volledig toegeschreven worden aan de stijging van de ouderbijdragen voor kinderdagverblijven (2,0 miljoen euro), de ouderbijdragen voor diensten voor opvanggezinnen (0,7 miljoen euro), de ouderbijdragen in het kader van de inkomensgerelateerde kinderopvang (23,0 miljoen euro) en de ouderbijdragen betreffende lokale diensten (0,4 miljoen euro).

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *VAPH* stijgen tussen de begrotingsopmaak 2009 en de derde begrotingscontrole 2009 met 5,7 miljoen euro van 22,5 miljoen euro tot 28,2 miljoen euro. Deze stijging is hoofdzakelijk te wijten aan de stijging van de terugvorderingen binnen de residentiële sector (4,6 miljoen euro) en de stijging van de terugvorderingen binnen het domein van de individugerichte prestaties (1,4 miljoen euro). Verder wordt er een daling van 0,4 miljoen euro opgetekend bij de terugvorderingen binnen de ambulante sector. Tussen de derde begrotingscontrole 2009 en de begrotingsopmaak 2010 dalen de ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *VAPH* met 4,9 miljoen euro van 28,2 miljoen euro tot 23,3 miljoen euro. Deze daling is het gevolg van de daling van de terugvorderingen binnen de residentiële sector (5,3 miljoen euro) en de daling van de terugvorderingen binnen de ambulante sector (51 duizend euro). Verder wordt er een stijging van 0,5 miljoen euro opgetekend bij de terugvorderingen binnen het domein van de individugerichte prestaties.

De totale ESR gecorrigeerde ontvangsten van de *VVM - De Lijn* blijven bij de derde begrotingscontrole 2009 constant en bedragen 201,6 miljoen euro. Het merendeel ervan betreft opbrengsten uit de verkoop van tickets en abonnementen aan bedrijven en privé-gebruikers (151,9 miljoen euro). De overige ontvangsten komen uit de recuperatie van belastingen en heffingen (49,7 miljoen euro). Conform de afspraken gemaakt in het

regeerakkoord wordt er vanaf 2010 rekening gehouden met een indexering van de prijzen voor tickets en abonnementen waardoor de ontvangsten uit de verkoop van tickets en abonnementen voor 2010 op 155,9 miljoen euro geraamd worden. De overige ontvangsten blijven constant.

3. Totale ESR gecorrigeerde ontvangsten

Als de resultaten van de Vlaamse ministeries en van de te consolideren instellingen worden samengevoegd, levert dit het volgende resultaat op aan ESR gecorrigeerde ontvangsten van de Vlaamse Overheid.

Tabel M.13 : ESR gecorrigeerde ontvangsten van de Vlaamse Overheid (in duizend euro)

	BGO 2009	BGC 2009	BGO 2010
Algemene middelenbegroting	23.842.541	21.914.444	22.209.252
Te consolideren instellingen	1.229.508	1.226.123	1.425.255
Totaal	25.072.049	23.140.567	23.634.507

HOOFDSTUK IV

DE UITGAVENBEGROTING

Sinds het najaar van 2008 wordt Vlaanderen getroffen door de effecten van de financiële crisis en door de negatieve gevolgen hiervan op de reële economie. Zo is in 2009 de economische groei sterk negatief.

Deze economische crisis vertaalt zich tevens in de ontvangsten van de Vlaamse begroting. Zo dalen de ontvangsten met circa 1,9 miljard euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2009.

Teneinde de Vlaamse begroting opnieuw gezond te maken en de uitgaven te aligneren op deze gedaalde ontvangsten wordt er een besparingspad uitgetekend dat moet resulteren in een begrotingsevenwicht in 2011.

In 2009 beperkt de besparingsoefening zich tot het selectief verdelen van de indexprovisie wat een besparing van 100 miljoen euro impliceert alsook de nulindexatie van de niet loongebonden kredieten wat een besparing van 89 miljoen euro betekent. Tot slot werden nog een aantal punctuele besparingen doorgevoerd teneinde het begrotingstekort te reduceren tot 1 miljard euro.

In 2010 bestaat de grootste recurrente besparing erin de uitgaven voor de jobkorting met 635 miljoen euro terug te schroeven. Ook wordt 73,2 miljoen op subsidies (44,6 miljoen euro op facultatieve subsidies en 28,6 miljoen euro voor gereguleerde subsidies) bespaard terwijl de kredieten voor communicatie en consultancy met 8,5 miljoen euro worden verminderd. Door een realistischer inschatten van de afschrijvingstermijnen worden de uitgaven voor Aquafin met 59 miljoen euro verminderd. Er zijn nog voor 54,6 miljoen euro aan punctuele besparingen (zoals binnen het Hermesfonds en de kabinetskredieten), 2,3 miljoen euro minder kredieten voor vergrijzingskost van de loonkredieten van het apparaat, 27 miljoen euro aan finale besparingen en tot slot levert de vertraging van de overschrijding van de spilindex 58,7 miljoen euro op.

Daarnaast zijn er recurrente maatregelen voor 398,5 miljoen euro die door de departementen en agentschappen worden geconcretiseerd in de begroting 2010. Hieronder valt een selectieve verdeling van de indexprovisie (100 miljoen euro), nulindexatie van de niet-loongebonden kredieten (120,4 miljoen), bijkomende efficiëntiewinsten op het apparaat (133,1 miljoen euro) en andere maatregelen (45 miljoen euro).

Eenmalige besparingen zijn goed voor 215 miljoen euro, zijnde 95 miljoen aanwending reserves van VMSW en VWF, 125 miljoen euro uit verkoop van gronden van VMM aan Aquafin, 20 miljoen euro bijkomende middelen voor het MINA-fonds en 20 miljoen euro aan minderuitgaven bij het VFLD. Tot slot wordt ook een éénmalige minderbesparing voor de onderwijssector ten belope van 45 miljoen euro verrekend, omwille van de afstemming van de besparingen op schooljaren.

Hierna wordt vooreerst een overzicht geboden van de beleids- en betaalkredieten naar aanleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009 en de initiële begroting 2010. Hierbij wordt er ook in een apart overzicht met betrekking tot de beleids- en betaalkredieten van het FFEU voorzien.

Vervolgens wordt de evolutie van beleids- en betaalkredieten verder opgedeeld per beleidsdomein.

In navolging van de vergelijking van de beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein, wordt er ten slotte een korte bespreking van de belangrijkste begrotingsaanpassingen per beleidsdomein weergegeven.

1. De beleids- en betaalkredieten

1.1. De beleidskredieten

Voor de berekening van de beleidskredieten dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de berekening van de beleidskredieten bij de ministeries (excl. DAB's) enerzijds en bij de te consolideren instellingen anderzijds.

Vooreerst wordt er ingegaan op de berekening van de beleidskredieten bij de ministeries.

1.1.1. Beleidskredieten ministeries

Bij de beleidskredieten van de ministeries vertrekt men vanuit de som van de niet-gesplitste kredieten, de bijkredieten voorgaande jaren en de gesplitste vastleggingskredieten. Deze kredieten worden aangevuld met de voorziene ontvangsten uit begrotingsfondsen.

Op bovenstaande som worden enkele correcties doorgevoerd, die overwegend ook in de berekening van betaalkredieten dienen doorgevoerd te worden.

- Ten eerste wordt de som van bovenstaande kredieten gezuiverd voor de kredieten die voorzien zijn voor participaties en deelnemingen (ESR 8), en voor aflossingen (ESR 9). Deze kredieten dienen namelijk niet te worden meegenomen in de berekening van het vorderingensaldo van de Vlaamse Gemeenschap.

- Ten tweede wordt een correctie doorgevoerd voor de kredieten die bestemd zijn voor de te consolideren instellingen van de Vlaamse Gemeenschap¹. Het beleid dat met deze kredieten kan gevoerd worden, wordt verder meegenomen bij de te consolideren instellingen (zie infra).

- Ten derde dient er opgemerkt te worden dat er in de begroting van de ministeries ook vastleggingsmachtigingen (met resp. vereffeningskredieten) kunnen opgenomen worden, die niet voor een te consolideren instelling bestemd zijn (vb ESF-agentschap). In voorkomend geval wordt het vereffeningskrediet vervangen door de machtiging. De verbintenissenmachtiging van het VWF wordt evenwel niet in rekening gebracht, omdat deze machtiging niet volledig in ESR-uitgaven voor het ministerie RWO zal omgezet worden.

- Tot slot dient opgemerkt dat het bij de 2de begrotingscontrole 2009 ingeschreven provisioneel krediet t.b.v. 100 miljoen euro ter compensatie van geannuleerde openstaande verplichtingen in de kredieten van de 3de budgetcontrole rechtstreeks ingeschreven staan bij de basisallocaties onder de resp. beleidsdomeinen waarnaar het provisioneel krediet werd herverdeeld. Niettegenstaande het feit dat de eventuele vastleggingen die hieruit resulteren gecompenseerd worden door verlaging van nog openstaande verplichtingen, zal dit herverdeeld vastleggingskrediet niet gecorrigeerd worden op de voorziene beleidskredieten.

Een laatste opmerking die dient gemaakt te worden, heeft betrekking op de ingeschreven intrestkredieten m.b.t. de uitstaande directe en indirecte schuld. Aangezien deze intrestlasten effectief dienen te worden betaald en niet eerder in beleidskredieten zijn voorzien en gezien er

¹ Voor het Pensioenfonds en het pensioenfonds van de VRT worden de kredieten die jaarlijks zijn voorzien bij de ministeries niet gecorrigeerd en bijgevolg meegerekend als beleidskredieten van de ministeries. De in rekening te brengen reserve-evolutie van deze instellingen worden als correctie verwerkt in de algemene tabel m.b.t. de beleidskredieten.

van het standpunt wordt vertrokken dat de definitie van de beleidskredieten zo nauw mogelijk dient aan te sluiten bij de definitie van betaalkredieten, worden de intrestkredieten behouden in de beleidskredieten. Anderzijds is het wel zo dat er met de kredieten die voorzien zijn voor de betaling van intresten geen beleid kan gevoerd worden.

1.1.2. Beleidskredieten van te consolideren instellingen (DAB's en Vlaamse rechtspersonen)

Voor de berekening van de beleidskredieten van de te consolideren instellingen wordt een onderscheid gemaakt tussen de te consolideren instellingen die in hun begroting een opsplitsing maken tussen vastleggings- en ordonnanceringskredieten en de andere instellingen met enkel een begroting in ordonnanceringskredieten.

Bij de instellingen met een opsplitsing in de begroting tussen vastleggings- en ordonnanceringskredieten, wordt het vastleggingskrediet (gecorrigeerd voor participaties en deelnemingen, schuldaflissing, dotaties naar andere te consolideren instellingen, reserve-opbouw en over te dragen saldi) genomen.

De ingeschreven vastleggingskredieten bevatten in ieder geval ook de machtigingen en gesplitste dotatieartikelen die zijn ingeschreven in de begrotingen van de ministeries.

Voor de overige te consolideren instellingen wordt van de hypothese vertrokken dat de vastleggingskredieten gelijk zijn aan de ingeschreven ordonnanceringskredieten (gecorrigeerd voor participaties en deelnemingen, schuldaflissing, dotaties naar andere te consolideren instellingen, reserve-opbouw en over te dragen saldi).

Deze vastleggingskredieten worden evenwel nog verder gecorrigeerd voor het geval er een machtiging of een gesplitst dotatieartikel is ingeschreven in de begrotingen van de ministeries. In dit geval wordt het verschil tussen de in de begroting van de ministeries ingeschreven machtiging en het in de begroting van de ministeries ingeschreven vereffeningskrediet gecorrigeerd op de totaal ingeschreven kredieten van de instelling.

Wat betreft de VOI A FFEU wordt er vanuit gegaan dat de beleidskredieten die hier worden ingeschreven het gevolg zijn van de recuperatie van vroeger gestemde beleidskredieten.

Voor de bepaling van het verschil tussen de betaal- en beleidskredieten laten we het FFEU buiten beschouwing, omdat er bij de recuperatie van beleidskredieten ook steeds evenveel betaalkredieten moeten kunnen gerecupereerd worden binnen de begroting van een bepaald jaar. Dit zorgt ervoor dat er bij het ontstaan van beleidskredieten voor het FFEU, er tevens evenveel betaalkredieten voorzien worden om aan de verbintenissen te voldoen. Voor de vergelijking van de beleids- en betaalkredieten wordt het FFEU bijgevolg buiten beschouwing gelaten.

Met betrekking tot de intrestkredieten kan dezelfde opmerking gemaakt worden als bij de ministeries.

1.1.3. Beleidskredieten ministeries + te consolideren instellingen

Tabel U.1 wordt een overzicht gegeven van de totale beleidskredieten van de ministeries en de te consolideren instellingen bij BGC II 2009, BGC III 2009 en BGO 2010. Hierbij worden tevens correcties m.b.t. gelopen intresten en reserve-evoluties bij het Pensioenfonds

en het Pensioenfonds VRT verwerkt. Hierbij wordt reserveopbouw, resp. reserveafbouw, beschouwd als zijnde minder beleidskrediet, resp. meer beleidskrediet.

Tabel U.1 wordt een overzicht gegeven de evolutie van de beleidskredieten.

De beleidskredieten stijgen – ondanks de besparing van 234 miljoen euro bij de 3de begrotingscontrole 2009 – nog met 148 miljoen euro. Dit verschil is grotendeels te verklaren als het gevolg van een netto-effect van enkele aanpassingen:

- Het inschrijven van een provisie van 500 miljoen euro tegen de te verwachten negatieve afrekening in 2010 en onzekere verwachtingen inzake groei- en inflatieparameters (zie supra);
- Het doorvoeren van de generieke besparingen in 2009 ten belope van 234 miljoen euro;
- Het begrotingsmatig tot uiting laten komen van de verdeling van de provisie ter compensatie van geannuleerde verbintenissen ten belope van 100 miljoen euro (zie supra);
- Het wegvallen van de conjunctuurprovisie ten belope van 178 miljoen euro.

In 2010 nemen de beleidskredieten af met 273 miljoen euro t.o.v. de 3de begrotingscontrole 2009. Deze daling is grotendeels het gevolg van de forse begrotingsinspanningen die de Vlaamse regering in de begroting van 2010 doet en het wegvallen van de opbouw van de provisie van 500 miljoen euro enerzijds en de technische evolutie van de beleidskredieten en nieuwe beleidsimpulsen anderzijds.

Tabel U.1: Totaal beleidskredieten BGC II 2009, BGC III 2009 en BGO 2010 (in duizend euro)

	BGC II 2009	BGC III 2009	BGO 2010
Beleidskredieten	25.097.231	25.245.126	24.969.484

1.2. Betaalkredieten

Voor de berekening van de betaalkredieten, wordt eveneens een opsplitsing gemaakt tussen betaalkredieten bij de ministeries (excl. DAB's) en betaalkredieten bij de te consolideren instellingen.

1.2.1. Betaalkredieten ministeries

Bij de betaalkredieten vertrekt men van de sommatie van de niet-gesplitste kredieten, de bijkredieten voorgaande jaren, de variabele kredieten en de gesplitste ordonnanceringskredieten.

Op bovenstaande som worden enkele correcties doorgevoerd, zoals in de berekening van het ESR-vorderingensaldo van de Vlaamse overheid. Zo wordt er gecorrigeerd voor uitgaven m.b.t. participaties en deelnemingen (ESR-8), schuldaflissing (ESR-9) en kredieten bestemd voor te consolideren instellingen².

Er wordt geen correctie doorgevoerd voor de ingeschreven intrestkredieten.

² Voor het Pensioenfonds en het pensioenfonds van de VRT worden de kredieten die jaarlijks zijn voorzien bij de ministeries niet gecorrigeerd en bijgevolg meegerekend als beleidskredieten van de ministeries. De in rekening te brengen reserve-evolutie van deze instellingen worden als correctie verwerkt in de algemene tabel m.b.t. de betaalkredieten.

1.2.2. Betaalkredieten van te consolideren instellingen (DAB's en Vlaamse rechtspersonen)

Voor de bepaling van de betaalkredieten van de te consolideren instellingen wordt er vertrokken van de voorziene betaalkredieten in de respectievelijke begrotingen van de instellingen.

Hierop worden correcties doorgevoerd voor participaties en deelnemingen, schuldaflossing, dotaties naar andere te consolideren instellingen, reserve-opbouw en over te dragen saldi.

Zoals hierboven gesteld zijn de betaalkredieten die voorzien zijn bij de VOI A FFEU, gerecupereerde betaalkredieten van voorgaande en het huidige begrotingsjaar. In een zelfde redenering als bij de beleidskredieten wordt het FFEU ook hier buiten beschouwing gelaten.

In het kader van de begrotingsnormering dient er mee rekening gehouden dat de werking van het FFEU, zorgt voor een spreiding van de betaalverplichtingen doorheen de tijd. Op het moment dat er effectief aan betaalverplichtingen wordt voldaan, wordt tevens het ESR-vorderingensaldo belast.

In onderstaande tabel U.2 wordt een overzicht gegeven van de bij BGC II 2009, BGC III 2009 en BGO 2010 voorziene betaalkredieten binnen het FFEU.

Tabel U.2: Voorziene betaalkredieten binnen het FFEU (in duizend euro)

	BGC II 2009	BGC III 2009	BGO 2010
Betaalkredieten FFEU	157.996	166.500	163.100

1.2.3. Betaalkredieten ministeries + te consolideren instellingen

In onderstaande tabel U.3 wordt een overzicht gegeven van de totale betaalkredieten van de ministeries en de te consolideren instellingen bij BGC II, BGC III 2009 en BGO 2010. Hierbij worden tevens correcties m.b.t. gelopen intresten en reserve-evoluties bij het Pensioenfonds en het Pensioenfonds VRT verwerkt. Hierbij wordt reserveopbouw, resp. reserveafbouw, beschouwd als zijnde minder betaalkrediet, resp. meer betaalkrediet.

Tabel U.3 geeft een lichte daling in de betaalkredieten bij de 3de begrotingscontrole 2009 t.o.v. de 2de begrotingscontrole en een verdere daling in de betaalkredieten bij de begrotingsopmaak 2010 t.o.v. de 3de begrotingscontrole weer.

Tabel U.3: Totaal betaalkredieten BGC II 2009, BGC III 2009 en BGO 2010 (in duizend euro)

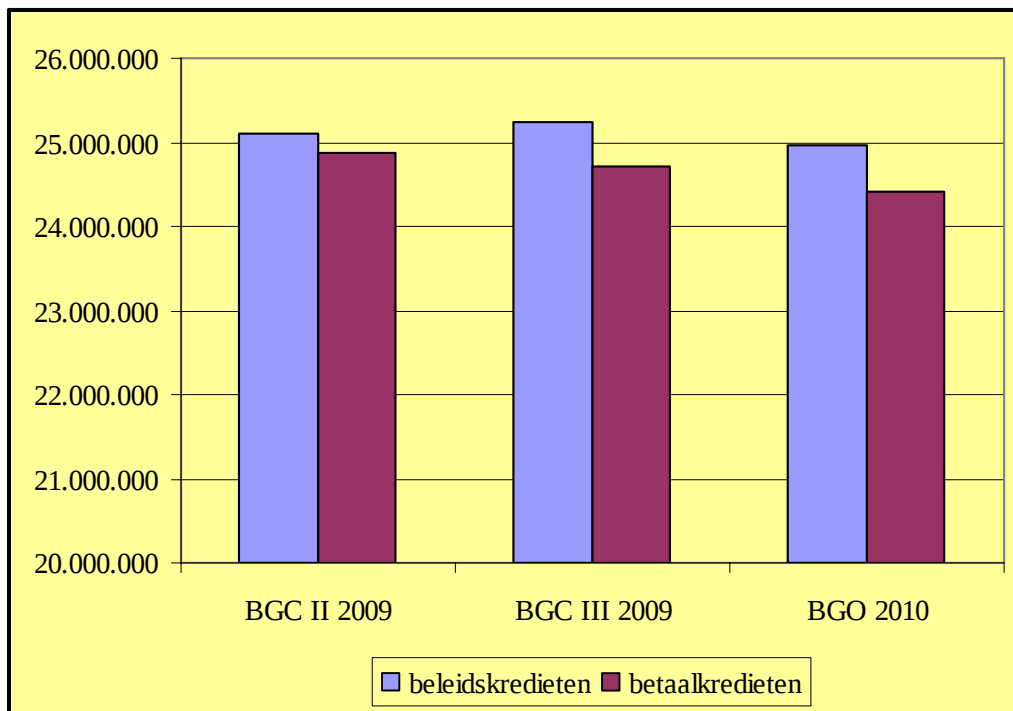
	BGC II 2009	BGC III 2009	BGO 2010
Betaalkredieten	24.866.421	24.723.829	24.423.532

Op basis van grafiek U.1. kan vastgesteld worden dat bij de 3de budgetcontrole 2009 net zoals bij de initiële begroting 2010 de beleidskredieten zich boven de betaalkredieten bevinden. Dat wordt onder meer verklaard door het feit dat de Vlaamse regering ook in tijden van economisch moeilijke omstandigheden opteert om te blijven investeren, om op die manier ook in te spelen op toekomstige uitdagingen.

In het jaar 2009 is 100 miljoen van het verschil tussen beleids- en betaalkredieten deels te wijten aan de herverdeling van het provisioneel krediet voor geannuleerde openstaande verplichtingen. Dit leidt evenwel niet tot een evenredige stijging van de impliciete schuld daar er gelijktijdig een verlaging is van nog openstaande verplichtingen uit het verleden.

Ook in de begroting 2010 wordt er naar aanleiding van het aanwenden van de reserves bij de VMSW nog wel een noodzakelijk beleidskrediet ingeschreven – bij een verlaagd betaalkrediet ten belope van 70 miljoen euro – maar tegelijk zullen de uitstaande verplichtingen aan de VMSW met 70 miljoen worden afgebouwd.

Grafiek U.1 : Beleids- en betaalkredieten BGC II 2009, BGC III 2009 en BGO 2010 (in duizend euro)

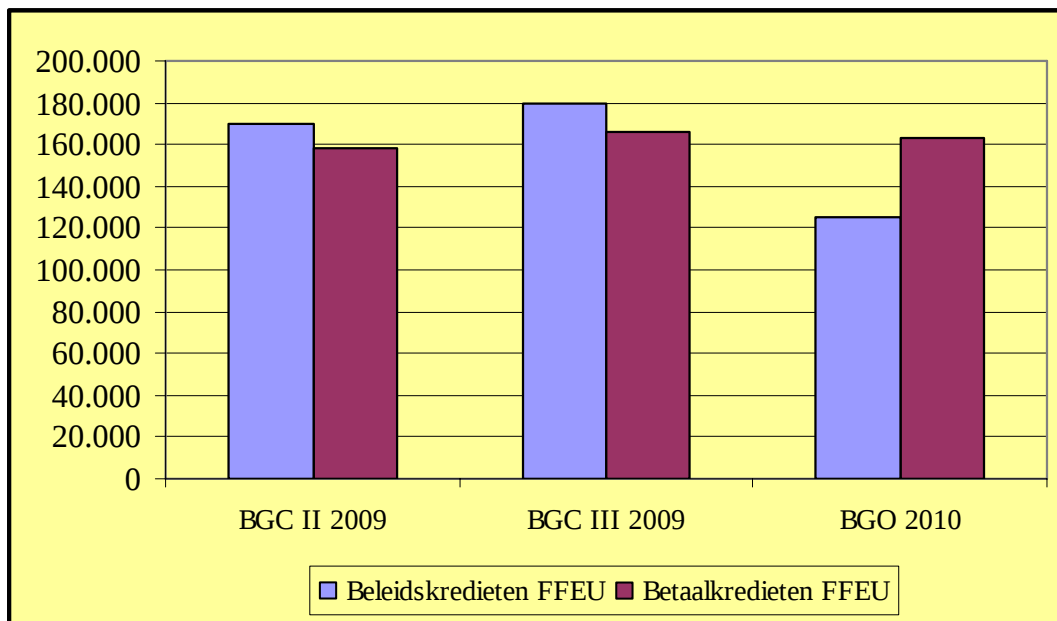
Ervan uitgaand dat binnen de begroting 2009 op het einde van het jaar 125 miljoen aan beleids- en betaalkredieten niet zullen worden aangewend en bijgevolg kunnen getransfereerd worden naar het financieringsfonds voor eenmalige investeringen en schuldafbouw (FFEU), wordt opnieuw volgende verdeling vooropgesteld:

- 100 miljoen euro voor het wegwerken van gevaarlijke punten;
- De bedragen boven die 100 miljoen euro zullen worden toegewezen o.m. aan onderzoek en ontwikkeling.

In tegenstelling tot de 2de en 3de begrotingscontrole 2009, worden er in de begroting 2010 van het FFEU meer betaalkredieten dan beleidskredieten voorzien.

Grafiek U.2 geeft een overzicht van de in het FFEU voorziene kredieten.

Grafiek U.2 : FFEU-Beleids- en betaalkredieten BGC II 2009, BGC III 2009 en BGO 2010 (in duizend euro)

2. De beleids- en betaalkredieten verdeeld over de 13 beleidsdomeinen

Naast de totale beleids- en betaalkredieten is het ook interessant om de verdeling van deze kredieten per beleidsdomein weer te geven.

Onderstaande tabel U.4 geeft de beleidskredieten per beleidsdomein weer bij BGC II 2009, BGC III 2009 en BGO 2010.

Tabel U.4: Beleidskredieten per beleidsdomein bij BGC II 2009, BGC III 2009 en BGO 2010 (in duizend euro)

Beleidsdomein	BGC II 2009	BGC III 2009	BGO 2010
Hogere Entiteiten	123.745	121.345	115.448
Diensten Algemeen Regeringsbeleid	151.574	137.394	149.195
Bestuurszaken	2.454.953	2.446.363	2.639.761
Financiën en Begroting	1.555.691	1.520.634	472.256
Internationaal Vlaanderen	187.091	181.771	241.182
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.100.305	1.115.276	1.029.339
Onderwijs en Vorming	9.232.733	9.318.513	9.748.995
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	3.139.633	3.173.931	3.320.171
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.216.677	1.223.343	1.238.210
Werk en Sociale Economie	1.425.815	1.426.726	1.422.004
Landbouw en Visserij	159.237	182.088	176.601
Leefmilieu, Natuur en Energie	682.308	661.261	791.621
Mobiliteit en Openbare Werken	2.972.893	3.000.293	2.922.287
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	694.576	736.188	702.414
TOTAAL	25.097.231	25.245.126	24.969.484

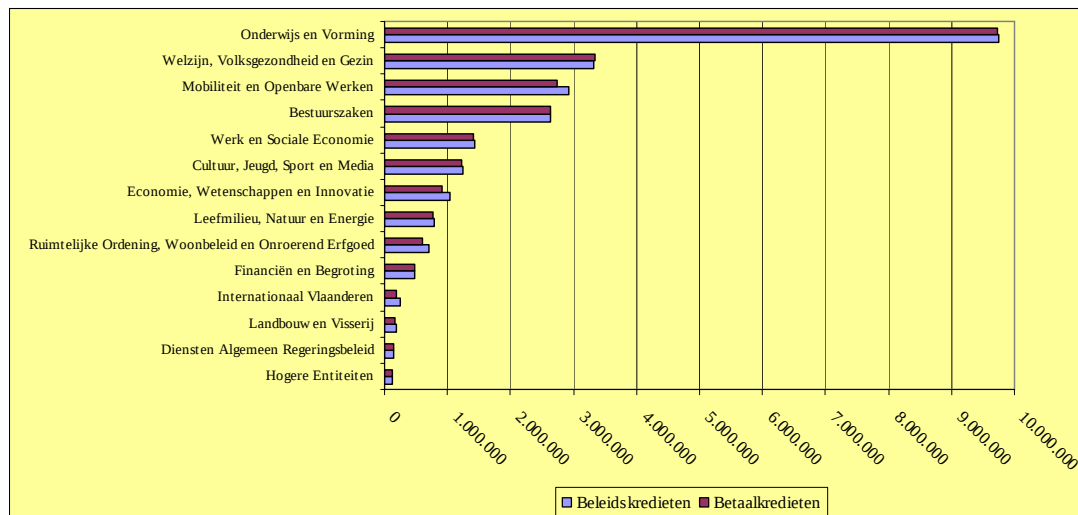
Onderstaande tabel U.5 geeft de betaalkredieten per beleidsdomein weer bij BGC II 2009, BGC III 2009 en BGO 2010.

Tabel U.5: Betaalkredieten per beleidsdomein bij BGC II 2009, BGC III 2009 en BGO 2010 (in duizend euro)

Beleidsdomein	BGC II 2009	BGC III 2009	BGO 2010
Hogere Entiteiten	123.745	121.345	115.448
Diensten Algemeen Regeringsbeleid	128.780	132.483	135.223
Bestuurszaken	2.448.811	2.439.644	2.632.582
Financiën en Begroting	1.519.221	1.506.261	464.623
Internationaal Vlaanderen	181.569	173.381	179.312
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.046.059	964.551	902.964
Onderwijs en Vorming	9.216.028	9.296.428	9.725.628
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	3.215.842	3.246.335	3.331.597
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.226.333	1.234.702	1.219.994
Werk en Sociale Economie	1.418.732	1.424.177	1.416.321
Landbouw en Visserij	168.057	172.067	176.047
Leefmilieu, Natuur en Energie	662.416	619.983	766.901
Mobiliteit en Openbare Werken	2.872.528	2.730.456	2.748.944
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	638.300	662.016	607.948
TOTAAL	24.866.421	24.723.829	24.423.532

Grafiek U.3 biedt een overzicht van de beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein van de begroting 2010, gerangschikt volgens de grootte van de voorziene beleidskredieten.

Grafiek U.3: Beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein BGO 2010 (in duizend euro)

3. Bespreking per beleidsdomein

Na de cijfermatige bespreking van de globale uitgavenbegroting 2009 en 2010 wordt hierna een greep genomen uit de belangrijkste besparingen en beleidsinitiatieven per beleidsdomein.

3.1. Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid

Voor de geplande renovatie van het Joods Museum van Deportatie en Verzet, ofwel de “kazerne Dossin” in Mechelen, was reeds 18 miljoen euro uitgetrokken in 2009. Echter, de begrotingscontrole heeft uitgewezen dat pas in 2010 voor deze renovatie budgetten vereist zijn.

Aan de afdeling Communicatie wordt er, na een bijstelling van de raming inzake benodigde kredieten, 2,5 miljoen euro aan middelen toegekend inzonderheid voor de verdere realisatie het project ‘Vlaanderen in Actie’.

Voor Brussel wordt er 1 miljoen euro bespaard in 2010 op de subsidie aan het Vlaams Overlegplatform Hoger Onderwijs in Brussel. Het Muntpunt, ook wel bekend onder de werktitel “Vlaams Communicatie Huis Brussel”, komt stilaan in de opleveringsfase. De nodige betaalkredieten worden hiervoor binnen het Brusselfonds voorzien.

Daarnaast gebeurt in 2010 een inspanning van 463 duizend euro voor het “Huis voor Gezondheid”, een nieuw initiatief dat voor de Nederlandstalige zorgverstekkers in onze hoofdstad een ondersteuning moet betekenen.

Tot slot wordt er 500 duizend euro toegekend aan EVA vzw De Rand voor het realiseren van investeringen.

Voor de uitvoering van het decreet houdende een kader voor het Gelijkekansen- en het Gelijkebehandelingsbeleid dient in elk van de 13 centrumsteden en in Brussel hoofdstad een meldpunt Gelijke Behandeling te worden geïnstalleerd. Hiervoor wordt er 476 duizend euro uitgetrokken in 2010.

3.2. Bestuurszaken

Voor de inhuring van bijkomende oppervlakte in het Ellipsgebouw en voor de inhuring van het VAC te Leuven vanaf medio 2010 worden de noodzakelijke budgettaire middelen voorzien.

De recurrente besparingen voor de programma’s lokale en regionale besturen en stedenbeleid bedragen vanaf 2010 1,4 miljoen euro. Verder wordt de provisie voor binnenlands bestuur niet meer ingeschreven. Daarnaast wordt in 2010 nog eens 3,0 miljoen euro bespaard op het provinciefonds. Aan de kredieten voor het stedenfonds en het gemeentefonds wordt niet geraakt.

Via een interne herschikking van de budgetten voor binnenlands bestuur wordt in 2009 eenmalig 511 duizend euro krediet vrijgemaakt voor subsidies voor de bouw van openbare crematoria en 1,7 miljoen euro voor subsidies voor het beheer van onroerende goederen van

de kerkfabrieken en de erkende erediensten. Vanaf 2010 wordt hier respectievelijk 500 duizend euro en 1 miljoen euro extra voor voorzien vanuit de nieuwe beleidsruimte van de minister.

In het kader van de besparingen wordt de provisie voor inburgering in 2009 verlaagd met 860 duizend euro, de subsidies ter versterking van het inburgeringsbeleid en de subsidies aan lagere overheden voor de aankoop en de aanleg van terreinen ten behoeve van woonwagenbewoners worden respectievelijk verlaagd met 1 miljoen euro en 4,2 miljoen euro.

In 2010 wordt de provisie voor inburgering opnieuw met 5,6 miljoen verhoogd tot 5,8 miljoen euro voor het financieren van allerhande maatregelen. Deze verhoging wordt echter gedeeltelijk gecompenseerd door het schrappen van de marge op de subsidies voor inburgeringstrajecten in het kader van het inburgeringsdecreet.

Tevens worden de subsidies aan lagere overheden voor de aankoop en de aanleg van terreinen ten behoeve van woonwagenbewoners opnieuw opgetrokken tot 3 miljoen euro.

3.3. Financiën en Begroting

In de begroting 2010 wordt de jobkorting selectiever gemaakt teneinde de werkloosheidsval te bestrijden. Derhalve kan het krediet verlaagd worden met 635 miljoen euro tot 75 miljoen euro. Hiermee zal aan 600.000 werkende Vlamingen met een begrensd inkomen (maximum 18.500 euro) een directe korting op de personenbelasting gegeven worden van 125 euro.

Er wordt een provisie van 500 miljoen euro ingeschreven om de te verwachten negatieve afrekening in 2010 op te vangen en onzekere verwachtingen inzake groei- en inflatieparameters.

Door de schuldopname in het kader de kapitaalsversterking van KBC en tengevolge de effecten van de economische crisis dienen de rentekredieten (incl. correcties) opgetrokken te worden met 14,7 miljoen euro in 2009 en met 67,7 miljoen euro in 2010 ten opzichte van het bijgestelde krediet voor 2009

Daar enerzijds de budgettaire meerkost van de overschrijding van de spilindex in 2008 selectief aan de respectievelijke basisallocaties is toegekend en anderzijds er tengevolge de gedaalde inflatieverwachtingen voor het jaar 2009 en 2010 geen overschrijding van de spilindex meer wordt verwacht kan de indexprovisie verlaagd worden met 318 miljoen euro. Het restkrediet euro blijft ter beschikking voor de uitvoering van de CAO voor het instructiepersoneel van de VDAB ten belope van 1,3 miljoen euro.

Op basis van het voorlopig winstverdelingsplan 2009 kunnen de extra Lotto-middelen becijferd worden op 9,5 miljoen euro.

In 2009 wordt de resterende 20% van het vast deel ($20\% \times 34.055$) direct op de diverse basisallocaties ingeschreven. Het saldo à rato van 2,6 miljoen euro (het zogenaamde variabele deel) wordt op het provisioneel krediet Lotto ingeschreven.

Voor het begrotingsjaar 2010 wordt zowel 20% van het vast deel als het variabel deel op het provisioneel krediet ingeschreven wat overeenstemt met een krediet van 9,5 miljoen euro

In 2010 wordt een provisie van 29.404 duizend euro ingeschreven ter uitvoering van de ambtenaren CAO. De verhoging van het provisioneel krediet ten opzichte van de 3de begrotingscontrole 2009 dient enerzijds voor de verdere uitvoering van het sectoraal akkoord 2005-2007 inzake N-2 en inhoudelijke loopbanen en anderzijds voor het op kruissnelheid brengen van het sectoraal akkoord 2008-2009 inzake de salarisverhoging van 2% en de 2de stap in de upgradering van de maaltijdcheques.

Op basis van de meest recente ramingen voor het onderwijzend personeel en de personeelsleden van de Vlaamse ministeries en van een aantal agentschappen met rechtspersoonlijkheid blijkt dat het provisioneel krediet van 4.000 duizend euro ontoereikend zal zijn teneinde uitvoering te kunnen geven aan het initiatief van de schoolpremie voor 0-18 jarigen. De 0 tot 5-jarigen komen hierbij in 2009 voor het eerst aan bod. Derhalve wordt de provisie met 0,2 miljoen euro verhoogd.

Binnen het patrimoniumbeheer wordt vanaf 2010 werk gemaakt van de uitbouw van de dienst vastgoedakten met betrekking tot de voorbereiding, de ondertekening en de nazorg van de akten Vlaamse overheid (dienst notariaat). Hiervoor wordt een krediet van 500 duizend euro uitgetrokken.

Teneinde de insourcing van de verkeersbelastingen verder voor te bereiden wordt er voor de IVA Vlaamse Belastingdienst 3,6 miljoen euro extra uitgetrokken in het begrotingsjaar 2010 waarbij de klemtoon zal liggen op verdere ontwikkelingen in het kader van het Vlaams Fiscaal Platform.

In het kader van de besparingsmaatregelen van de Vlaamse regering, en de resolute keuze voor significante efficiëntiewinsten in het functioneren van het overheidsapparaat, wordt in 2010 het krediet voor de cofinanciering van multifunctionele projecten geschrapt binnen het beleidsdomein Financiën & Begroting.

Daarnaast wordt in het kader van de besparingsmaatregelen de dotatie aan het Vlaams Fonds voor Lastendelging voor het begrotingsjaar 2010 verlaagd met 20 miljoen euro tot 30,4 miljoen euro. De werking van het VFLD wordt hiertoe aangepast met het oog op een selectievere aanduiding van dossiers als last uit het verleden.

3.4. Internationaal Vlaanderen

De besparingen van het Departement internationaal Vlaanderen situeren zich in 2009 voornamelijk op het vlak van subsidies voor initiatieven ter uitvoering van de internationale akkoorden en verdragen tussen Vlaanderen en Centraal- en Oost-Europese landen (630 duizend euro) en op het vlak van subsidies met betrekking tot de uitvoering van de internationale verdragen en akkoorden door Vlaanderen afgesloten (300 duizend euro). Ook in 2010 wordt er voornamelijk bespaard op subsidies voor initiatieven ter uitvoering van de internationale akkoorden en verdragen tussen Vlaanderen en Centraal- en Oost-Europese landen (min 1,6 miljoen euro).

Met het oog op de voorbereiding van de deelname van België aan het teamvoorzitterschap van de EU in de tweede helft van 2010, wordt de provisie van 3 miljoen euro bij BO2010 met circa 11,8 miljoen euro opgetrokken tot 14,8 miljoen euro.

Met betrekking tot de sector toerisme worden in het kader van de algemene besparingsronde de beleidskredieten in 2009 voor de ondersteuning van evenementen met toeristisch belang en / of internationale uitstraling met 0,6 miljoen euro verminderd. De kredieten voor de projectgerelateerde subsidies in het kader van de herdenking van de eerste Wereldoorlog worden met 0,2 miljoen euro naar beneden herzien. Daarnaast wordt ook de werkingsdotatie aan Toerisme Vlaanderen met 1,2 miljoen euro gereduceerd. Toerisme Vlaanderen zal de verminderde dotatie en de saldo-opbouw (5,0 miljoen euro) vertalen in besparingen op het vlak van de werkingsuitgaven (3,6 miljoen euro) en de betoelaging van investeringen (4,2 miljoen euro). Ook in 2010 zal Toerisme Vlaanderen de verminderde werkingsdotatie (2,8 miljoen euro ten opzichte van de begrotingscontrole 2009) en de saldo-opbouw (5,0 miljoen euro) opvangen door besparingen in de werkingsuitgaven (3,2 miljoen euro) en in de investeringen (0,5 miljoen euro).

3.5. Economie, Wetenschap en Innovatie

Bovenop de terugname van indexkredieten in 2009 en 2010 wordt er vanaf 2010 bij het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid nog een extra recurrente besparing doorgevoerd van 25 miljoen euro.

Voor Wetenschappen en Innovatie wordt de grootste besparingsinspanning geleverd door het IWT (2009: 12,4 miljoen euro en 2010: 23,3 miljoen euro). Binnen deze instelling wordt er ondermeer bespaard op het budget voor de ondersteuning van acties van technologische innovatie (in 2009 10,0 miljoen euro en 2010 13,5 miljoen euro) en het budget strategisch basisonderzoek (1,9 miljoen euro in 2010:). Het budget voor het toekennen van specialisatiebeurzen in het kader van het Baekeland-programma wordt daarentegen verhoogd in 2010 (+2,2 miljoen euro).

Het VITO bespaart 1,3 miljoen in 2009 en 4,1 miljoen in 2010. Het Herculesstichting ziet zijn dotatie voor de financiering van (middel) zware onderzoeksapparatuur in 2010 dalen met 0,8 miljoen.

In 2010 wordt de SAR Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) opgericht, hiervoor is een budget voorzien van 1,2 miljoen euro. Verder worden de subsidies aan het FWO (-2,8 miljoen euro), IMEC (-2,4 miljoen euro) en het VIB (-2,1 miljoen euro) verlaagd in 2010.

Op de maatregelen die de Vlaamse regering onderneemt om het Vlaams onderzoekspotentieel te versterken, het Tenure Track stelsel, Odysseus programma en het onderzoeksfonds voor de aanstelling van bijkomende ZAP-mandaten, wordt niet bespaard.

3.6. Onderwijs en Vorming

Vanaf het schooljaar 2010-2011 krijgen leraars die ten minste 60% van hun volledige opdracht in de B-stroom (beroepssecundair onderwijs) presteren niet langer één uur pedagogische coördinatie toegekend. Voor het begrotingsjaar 2010 komt dit neer op een besparing van 3,9 miljoen euro. Verder is ook beslist om per 1 september 2010 het toekennen van vervangingseenheden voor vervanging van korte afwezigheden in het secundair onderwijs af te schaffen, wat neerkomt op een besparing van 1,2 miljoen euro in het begrotingsjaar

2010. Bovendien worden met ingang van het schooljaar 2010-2011 aan de instellingen voor basisonderwijs, secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs en volwassenenonderwijs geen bijzondere omkaderingsmiddelen meer toegekend voor mentorschap, zijnde de ondersteuning van studenten/cursisten in stage, beginnende leraars of leraars in opleiding. Dit leidt tot een besparing van 3,5 miljoen euro voor het begrotingsjaar 2010.

Ook de beslissing van de Vlaamse regering tot toekenning van de Brusselpremie, voorzien per 1 september 2009, zal voorlopig niet uitgevoerd worden. De Brusselpremie voorziet dat leerkrachten die minstens 3 jaar in Brussel werken 1000 euro bruto per jaar bovenop hun salaris ontvangen. Deze niet-uitvoering zal op kruissnelheid, vanaf begrotingsjaar 2010, neerkomen op een besparing van 3,1 miljoen euro.

In het kader van de besparingen zullen de kredieten die in de begrotingsjaren 2010 en 2011 vrijkomen naar aanleiding van de natuurlijke afvloeï van het AMVD-personeel van het Gemeenschapsonderwijs niet toegevoegd worden aan de werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs. In begrotingsjaar 2010 wordt hiermee ongeveer 2,3 miljoen euro bespaard op de werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs.

Bij de begrotingscontrole 2009 zijn de kredieten van de vervoerskosten voor het openbaar vervoer en de fietsvergoeding van en naar het werk als gevolg van een sterke stijging van het aantal begunstigten verhoogd met 4,4 miljoen euro tot 17,9 miljoen euro. In het begrotingsjaar 2010 is er daarentegen echter een beperkte daling van deze kredieten voorzien tot 17,5 miljoen euro.

Omwille van de inspanningen die de Vlaamse overheid moet doen in het kader van de besparingen als gevolg van de financiële en economische crisis wordt het project duurzaam naar school stopgezet met ingang van schooljaar 2010-2011. Vanaf het begrotingsjaar 2010 wordt bijgevolg niet langer 4,8 miljoen euro vanuit de Vlaamse begroting voorzien ter subsidiëring van dit project. Bovendien zal het steunpunt GOK dat instaat voor de ondersteuning aan Vlaamse GOK-scholen en aan het GOK-beleid in het algemeen vanaf 1 januari 2010 afgeschaft worden, wat neerkomt op een besparing van 1,8 miljoen euro. Verder is ook beslist om vanaf het begrotingsjaar 2010 de kredieten voor de nascholing, met uitzondering van de nascholing op initiatief van de Vlaamse overheid, te verlagen met 20%, wat neerkomt op een jaarlijkse besparing van 3,1 miljoen euro.

In het decreet betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen is bepaald dat vanaf het begrotingsjaar 2008 jaarlijks 5 miljoen euro bijkomende middelen voor de rationalisatie van het opleidingsaanbod voorzien wordt. Verder is in dit decreet bepaald dat de middelen voor dit rationalisatiefonds nog verhoogd worden met 1 miljoen euro vanaf het begrotingjaar 2010. Echter, in het kader van de besparingen is gesteld dat het rationalisatiefonds een eenmalige maatregel blijft waardoor er vanaf het begrotingsjaar 2009 hiervoor geen nieuwe kredieten meer voorzien dienen te worden.

De kredieten die vrijkomen uit het centraal fonds voor de personeelsleden van de hogescholen zullen vanaf begrotingsjaar 2009 niet langer toegevoegd worden aan het deelbudget voor de professioneel gerichte opleidingen aan de hogescholen. Voor het begrotingsjaar 2010 komt dit neer op een besparing van 1,8 miljoen euro.

Het TBS stelsel in het hoger onderwijs omvat zowel het bonusstelsel als het deeltijds TBS stelsel. Bij de begrotingscontrole 2009 is gebleken dat het aantal instappers in het deeltijdse TBS stelsel blijft stijgen (+3,5 miljoen euro) en dat ook de kostprijs van het bonusstelsel hoger uitvalt (+ 2,6 miljoen euro) dan geraamd bij de begrotingsopmaak 2009. De stijging van het aantal instappers in het deeltijdse TBS-stelsel zou zich ook in begrotingsjaar 2010 verder doorzetten, mocht er in het kader van besparingen niet beslist zijn om met ingang van 1 november 2009 geen nieuwe instappers in het deeltijdse TBS-stelsel toe te laten. Verder is ook bepaald het wachtgeld van personeelsleden die nieuw in het stelsel TBS stappen met 5% te verlagen.

Bij begrotingscontrole 2009 wordt de dotatie aan het UZ Gent voor het door het UZ Gent op te richten investeringsfonds eenmalig verhoogd met 9,4 miljoen euro. Dit investeringsfonds dient voor de grondige renovatie van de infrastructuur van het UZ Gent.

De kredieten voorzien voor het systeem van de studiefinanciering in het kleuter-, lager, (deeltijds) secundair en hoger onderwijs nemen bij de begrotingscontrole 2009 ten opzichte van de begrotingsopmaak 2009 met ongeveer 11,3 miljoen euro toe. Dit is voornamelijk het gevolg van een sterke stijging van het aantal aanvragers in het hoger onderwijs, maar ook in het secundair onderwijs is een stijging van het aantal aanvragers merkbaar. Ook in het begrotingsjaar 2010 nemen de kredieten voor de studiefinanciering nog verder toe met 1,5 miljoen euro tot een bedrag van 134,4 miljoen euro.

3.7. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

De dotatie aan het VAPH stijgt bij de derde begrotingscontrole 2009 met 27,140 miljoen euro tot 1,120 miljard euro. Hiervan zal 8,127 miljoen euro worden ingezet voor de eenmalige versnelling van de afrekening van dagprijsdossiers in de residentiële sector (eenmalig gecompenseerd vanuit Kind en Gezin). In 2010 wordt de dotatie verder verhoogd met 31,8 miljoen euro inzonderheid voor een nieuwe opstap in het kader van het aanpakken van de wachtlijsten voor personen met een handicap.

In het kader van de doorgevoerde compensaties en besparingen daalt de dotatie aan Kind en Gezin in 2009 met 18,411 miljoen euro. In 2010 wordt de dotatie met circa 22 miljoen euro verhoogd – waarvan 10 miljoen voor vernieuwd sociaal beleid- tot op het niveau van 441,6 miljoen euro

Wat het VIPA betreft wordt vanaf 2010 de machtiging met betrekking tot de klassieke procedure met circa 23 miljoen euro opgetrokken tot circa 74 miljoen euro. Verder wordt de dotatie aangaande de alternatieve financiering in 2009 en 2010 opgetrokken met respectievelijk 3,1 en 28,3 miljoen euro.

De dotatie aan het Fonds Jongerenwelzijn daalt in 2009 met 3,765 miljoen euro. In 2010 wordt de dotatie van het Fonds Jongerenwelzijn met 10,6 miljoen euro verhoogd tot 302 miljoen euro. Verder worden de besparingen op de apparaatskredieten en op de indexering van de wedden van het IVA Jongerenwelzijn geneutraliseerd. Tenslotte wordt de investeringsmachtiging in 2010 met 6 miljoen euro opgetrokken.

Wat het budget betreffende de subsidies aan de erkende en/of gesubsidieerde thuiszorgvoorzieningen en –verenigingen en diensten voor logistieke hulp en aanvullende

thuiszorg betreft, wordt de besparing op de index geneutraliseerd waardoor dit budget in 2009 met circa 10 miljoen euro toeneemt. In 2010 wordt dit budget verder verhoogd met 6,8 miljoen euro voor de verhoging van het urencontingent en in het kader van het VIA-akkoord.

In uitvoering van het intersectoraal akkoord met de social profit (VIA-III) wordt er in 2010 extra budget beschikbaar gesteld om de koopkracht van het personeel te verhogen binnen de welzijns- en gezondheidssector. Ook voor de toekenning van managementtoelagen, voor werkdrukvermindering en voor het uitbreidingsbeleid worden extra middelen voorzien.

3.8. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

In de begroting 2010 wordt er 6,5 miljoen euro toegekend voor de verdere operationalisering van het kunstendecreet.

Ook wordt 5,7 miljoen euro voorzien voor de laatste opstap inzake de verhoging van de eindejaarspremie en werkdrukvermindering in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profit sector. De kredieten ter realisatie van het VIA uitbreidingsbeleid in de socio-culturele sector in 2010 ten belope van 3,6 miljoen euro werden voorlopig op een provisioneel krediet geplaatst

De dotatie aan de Singel vzw wordt tevens met 850 duizend euro opgetrokken.

Tot slot worden de beleidskredieten voor het Fonds Culturele Infrastructuur met 3,66 miljoen euro verhoogd.

In het kader van de kandidatuurstelling voor het WK 2018/2022 wordt er een krediet van 1 miljoen euro ingeschreven voor rentesubsidies voor de clubs/lokale besturen die geselecteerd worden door PMV voor het krijgen van een achtergestelde lening met het oog op de bouw/renovatie van een wedstrijd- of oefenstadion.

De op basis van de beheersovereenkomst 2007-2011 toegekende werkingsdotaties aan de VRT nemen in 2009 ten opzichte van de begrotingsopmaak 2009 toe met 7,2 miljoen euro. In beleidskredieten kan er een lichte toename met 1 miljoen euro opgetekend worden. Deze toename is het resultaat van een aantal tegengestelde bewegingen. Voor de lonen en sociale bijdragen en de werkingsuitgaven wordt er rekening gehouden met een stijging van respectievelijk 1,2 en 1,5 miljoen euro. De investeringsuitgaven dalen dan weer met 1,7 miljoen euro.

In 2010 wordt op de basisfinanciering van de VRT- bovenop het lopende efficiëntietraject- een besparing geïmplementeerd van 14,7 miljoen euro. Hierdoor daalt het totaal van de dotaties ten opzichte van de begrotingscontrole 2009 met 12,3 miljoen euro. In beleidskredieten vertaalt het voorgaande zich in besparingen op het vlak van de lonen en sociale bijdragen (3,3 miljoen euro), de werkingsuitgaven (15,3 miljoen euro) en de investeringen (0,3 miljoen euro). Deze bedragen houden geen rekening met de bijdrage aan het pensioenfonds die de VRT vanaf 2010 opnieuw ten laste zal nemen.

3.9. Werk en Sociale Economie

Bij de begrotingscontrole 2009 worden de kredieten voor de aanmoedigingspremies in de social profitsector voor zorgkrediet, loopbaankrediet en landingsbanen verhoogd met 2,9 miljoen euro. In het begrotingsjaar 2010 wordt nog eens bijkomend 2 miljoen euro voorzien voor deze aanmoedigingspremies. Ook in de privé-sector worden er aanmoedigingspremies voorzien, met name in het kader van het opleidingskrediet, het zorgkrediet en bij arbeidsduurvermindering voor werknemers van ondernemingen in moeilijkheden of in herstructurering. Bij de begrotingscontrole 2009 en de begrotingsopmaak 2010 worden de kredieten voor deze aanmoedigingspremies respectievelijk met 1,3 miljoen euro en met 2,3 miljoen euro vermeerderd ten opzichte van de begrotingsopmaak 2009. Daarnaast wordt er in 2010 ook 6,5 miljoen euro voorzien voor de verhoging tot eind 2010 van de aanmoedigingspremies in het kader van ondernemingen in moeilijkheden of in herstructurering. Ten slotte stijgen ook de kredieten voor de aanmoedigingspremies in het kader van de loopbaanonderbreking in de publieke sector met 1 miljoen euro in 2010.

Omwille van de inspanningen die de Vlaamse overheid moet leveren om de gevolgen van de financiële en economische crisis op te vangen worden ook aan het beleidsdomein WSE besparingsdoelstellingen gesteld. Dit gebeurt zo veel mogelijk door te ruim ingeschatte kredieten beter af te stemmen op de werkelijk noodzakelijke bedragen. Zo verminderen de kredieten voor de financiering van 'arbeidsplaatsen in het tewerkstellingsprogramma' 'Werkervaring' met 2,1 miljoen euro in 2009 en 2,5 miljoen euro in 2010. In 2010 wordt verder ook gekort op de kredieten voor subsidiëring van de vzw's in het kader van het gesco-stelsel (3,3 miljoen euro) en op de subsidies voor gesco's in plaatselijke en provinciale overheidsdiensten (3 miljoen euro).

Ook de middelen voor de subsidies voor loontegemoetkomingen aan vzw's in het kader van de lokale diensteneconomie en voor ondersteuningsmaatregelen in het kader van de sociale economie en het maatschappelijk verantwoord ondernemen worden bij de begrotingscontrole 2009 éénmalig verminderd met 3 miljoen euro. In het begrotingsjaar 2009 wordt bovendien 1 miljoen euro bespaard op de subsidies voor loontegemoetkomingen aan lokale overheden in het kader van de lokale diensteneconomie en voor ondersteuningsmaatregelen in het kader van de sociale economie en het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bij de begrotingsopmaak 2010 nemen de besparingen op de subsidies aan de lokale overheden toe tot 3 miljoen euro.

Ook aan de VDAB werden de nodige besparingsdoelstellingen opgelegd voor de begrotingsjaren 2009 en 2010. Zo dient de VDAB in 2009 globaal gezien 4,7 miljoen euro te besparen. In 2010 lopen de besparingen bij de VDAB op tot 22,2 miljoen euro. Daarnaast wordt er vanaf het begrotingsjaar 2010 wel een nieuwe dotatie van 4,3 miljoen euro voorzien voor het investeringsplan bij de VDAB.

De Vlaamse Regering heeft ten slotte beslist om de subsidies voor de sociale en de beschutte werkplaatsen vrij te stellen van besparingen. Bovendien wordt er in uitvoering van het regeerakkoord vanaf het begrotingsjaar 2010 22,5 miljoen euro voorzien in het kader van een nieuw duurzaam werkgelegenheidsplan.

3.10. Landbouw en Visserij

Binnen de Mina-begroting wordt er in 2009 650 duizend euro en in 2010 600 duizend euro bespaard op de budgetten voor het plattelandsbeleid.

In 2009 wordt er binnen het beleidsdomein Landbouw en Visserij 1,8 miljoen euro herverdeeld naar de machtiging van het VLIF. Anderzijds wordt er op deze machtiging 1 miljoen euro bespaard. Netto neemt de machtiging van het VLIF in 2009 dus toe met 800 duizend euro. In 2010 blijven de beleidskredieten ongeveer constant. Dit is enerzijds het gevolg van het terugvallen van de eenmalige middelen 2009 en anderzijds het beschikbaar stellen van een extra budget van 15,5 miljoen euro, waarvan 12 miljoen euro recurrent.

3.11. Leefmilieu, Natuur en Energie

Het verkopen van gronden van VMM aan Aquafin levert in 2010 125 miljoen euro op. Daarnaast wordt er in 2010 62,5 miljoen euro minder uitgegeven aan de Aquafinfactuur: 59 miljoen euro door een realistischer inschatten van de afschrijvingstermijnen en 3,5 miljoen euro in het kader van extra besparingen binnen Leefmilieu en Natuur.

Binnen de VMM wordt er 5,5 miljoen euro (2009) en 6,4 miljoen euro (2010) minder uitgegeven in vergelijking met de initiële begroting 2009 aan subsidies voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen, de bouw van kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties en de aanleg van private waterzuiveringsinstallaties. Daarnaast wordt er in 2010 nog 3 miljoen euro bespaard op de werkingsdotaties VMM.

Binnen de Mina-begroting wordt er in 2009 3 miljoen euro bespaard op de subsidies aan particulieren voor de aankoop van roetfilters aangezien de middelen in 2008 nog voldoende zijn.

In 2010 wordt er 10 miljoen euro bespaard op de grondenbanken VLM. Daarnaast wordt er nog 5,5 miljoen euro bespaard op de dotaties VLM.

In 2010 wordt er 837 duizend euro bespaard op de werkingsdotatie OVAM.

Binnen het beleidsveld Energie wordt er vanuit de centrale energievoorziening in 2009 14,5 miljoen euro herverdeeld voor dakisolatiepremies.

Teneinde energiebesparende investeringen in private woningen verder te kunnen ondersteunen wordt er 50 miljoen euro aan beleidskredieten en 40 miljoen euro aan betaalkredieten ingeschreven voor het begrotingsjaar 2010. Met dat budget zullen isolatiepremies voor daken en zolders kunnen toegekend worden en zullen energiescans gesubsidieerd kunnen worden.

3.12. Mobiliteit en Openbare Werken

De besparingen bij het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken bedragen netto in 2009 27,6 miljoen euro en lopen in 2010 op tot 90,2 miljoen euro. Het gros van deze besparingen wordt gedragen door de VVM – De Lijn (37,2 miljoen euro) en het VIF (16,1 miljoen euro, voornamelijk het gevolg van het in mindering brengen van de toegekende index van de begrotingsopmaak 2009).

In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 3 maart 2009 worden de bij de begrotingsopmaak 2009 voorziene beschikbaarheidsvergoedingen, van de niet-BAM

projecten, toegevoegd aan de investeringsdotatie. De beschikbaarheidsvergoeding voor de BAM projecten wordt conform het meerjarig traject verhoogd met 10 miljoen euro, maar zal in uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 in 2009, 2010 en 2011 worden aangewend.

De beleidskredieten van het VIF bevatten bij de 3de begrotingscontrole 54,8 miljoen eenmalige kredieten afkomstig van de verdeling van de provisie Limburgplan en de provisie ter compensatie voor geannuleerde openstaande verplichtingen. Deze middelen worden hoofdzakelijk ingezet voor het structureel onderhoud van de wegen. Ook de nieuwe beleidsruimte van 14 miljoen euro in 2010 voor het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken wordt aangewend voor het structureel onderhoud van de wegen. Ten slotte worden er nog 8,7 miljoen euro middelen van de algemene uitgavenbegroting, die niet volledig worden aangewend, herschikt naar het VIF. Dit compenseert enigszins de besparingen voor het VIF.

De ontvangsten resulterend uit de verhoging van de tarieven voor watervangen zullen bij N.V. Waterwegen en Zeekanaal en bij N.V. De Scheepvaart worden aangewend voor het uitvoeren van noodzakelijke baggerwerken en investeringen, oa. voor het verzekeren van de waterpeilen.

3.13. Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Bovenop de algemene besparingen wordt er een bijkomende besparing doorgevoerd op de dotatie en de vastleggingsmachtiging van het Rubiconfonds die integraal geschrapt worden.

In de sector Wonen stijgt het budget voor de renovatiepremie bij de 3de begrotingscontrole van 2009 tot ruim 125 miljoen euro. Ook in 2010 wordt nog 119 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de renovatiepremie. Om de uitgaven voor de renovatiepremie naar de toekomst toe onder controle te houden, werden de nodige aanpassingen doorgevoerd aan de geldende regelgeving.

Van de provisie voor energiebesparende investeringen in private woningen wordt er in 2009 nog 8 miljoen euro herverdeeld naar de basisallocatie NE 5307 E voor 'de tegemoetkomingen in het kader van de renovatie van een woning'.

Ondanks de forse besparingsoefening worden de investeringsprogramma's voor de huur- en koopsector volgens het systeem kapitaalsubsidie in 2009 en 2010 op niveau gehouden. Daarnaast werd er in een uitbreiding van het investeringsprogramma ten belope van 76 miljoen euro beslist volgens het systeem van rentesubsidies in het kader van de uitvoering van het decreet grond- en pandenbeleid.

Ook worden de nodige middelen voorzien voor het toekennen van verwervingssubsidies enerzijds en het bouwrijp maken van gronden en de aanleg van infrastructuurprojecten anderzijds in het kader van de voorziene investeringen in het kader van het grond- en pandendecreet.

Inzake het Vlaams Woningfonds van de grote gezinnen (VWF) blijft de verhoging van de verbintenissenmachtiging met 100 miljoen euro ook in 2010 gehandhaafd, zodat voor 353 miljoen euro leningen kunnen worden opgenomen in het kader van de sociale huisvesting.

In het kader van de besparingen worden bij de VMSW voor 70 miljoen euro aan beschikbare reserves aangeboord, terwijl bij het VWF 25 miljoen aan beschikbare reserves worden aangewend.

Bij onroerend erfgoed loopt ten slotte de huidige inhaaloperatie van de investeringen in 2010 met 14 miljoen euro af.

HOOFDSTUK V

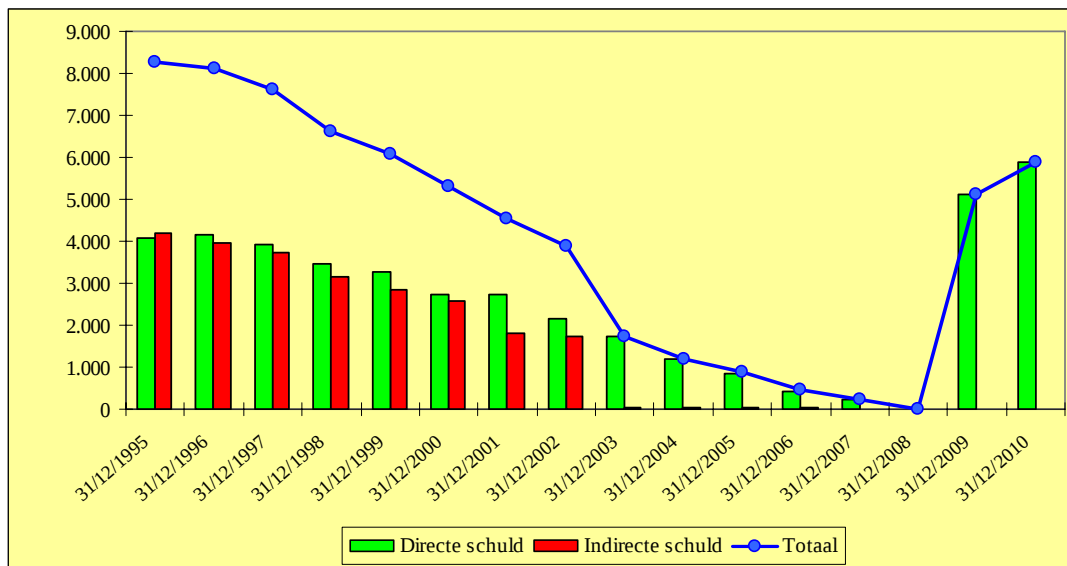
HET SCHULD- EN RESERVEBEHEER

In 2008 diende de Vlaamse overheid meer dan haar opgebouwde kasreserves aan te wenden voor interventies in de financiële wereld. Zowel bij Dexia als Ethias werd door de Vlaamse overheid ingetekend op een kapitaalverhoging voor een bedrag van 500 miljoen euro. Via het gebruik van de bestaande kredietlijn bij haar kassier kon deze situatie nog eenvoudig worden opgevangen.

Op het ogenblik dat de Vlaamse overheid het kapitaal van KBC diende te versterken met eerst 2 miljard, een bedrag dat later werd opgetrokken tot 3,5 miljard euro, was ze verplicht om nieuwe leningen aan te gaan. Na een zorgvuldige analyse bleek de beste optie voor de Vlaamse overheid het opzetten van een EMTN-programma (Euro Medium Term Note). Via dergelijk programma kan ze immers papier uitgeven op de internationale financiële markten om zo de benodigde middelen op te halen. Ondertussen heeft de Vlaamse overheid reeds voor 4,8 miljard euro opgehaald. Naast de financiële crisis, heeft namelijk ook de economische crisis een onmiskenbare impact op de kassituatie van alle overheden. Voor Vlaanderen denken we hierbij vooral aan de gedaalde ontvangsten uit samengevoegde en gedeelde belastingen en gewestbelastingen, maar ook aan belangrijke kasuitgaven ter ondersteuning van de economie zoals de kapitalisatie van Gigarant NV. De financiering van het hierdoor ontstane kastekort is niet op korte termijn weg te werken en is bijgevolg op lange termijn geleend. Dat verklaart mede waarom de Vlaamse overheid 4,8 miljard euro heeft opgehaald en geen 3,5 miljard euro.

Om tijdelijke kastekorten te kunnen opvangen heeft de Vlaamse overheid in 2009 ook een BCP-programma (Belgian Commercial Paper) opgezet. Via dit programma kan de Vlaamse overheid korte termijn papier uitgeven op de Belgische markt. Sinds midden juli 2009 is 600 miljoen euro opgehaald omwille van de vertraagde inning van de onroerende voorheffing als gevolg van de overgang naar een nieuw informaticasysteem en de daarmee samenhangende noodzakelijke controles.

In onderstaande prognose is rekening gehouden met een uitstaande korte termijnschuld van 400 miljoen euro op het einde van het jaar 2009.

Grafiek S.1 Evolutie van de uitstaande schuld 1995-2010 (in miljoen euro)

Vanaf 2010 hangt het te financieren saldo in grote mate af van het ritme van de terugbetaling door KBC. In de geschetste bovenstaande situatie int de Vlaamse overheid 66,6 miljoen euro in 2010. Anderzijds is in het regeerakkoord afgesproken dat de Vlaamse overheid nieuwe leningen mag aangaan om te investeren en te participeren, waarvan 300 miljoen euro in 2010. De tijdelijke kastekorten zouden tegen het einde van 2010 weggewerkt zijn. Eind 2010 ramen we de uitstaande schuld op 5,9 miljard euro.

HOOFDSTUK VI

HET VORDERINGENSALDO

Tabel V.1 zet de ESR gecorrigeerde ontvangsten af tegen de ESR gecorrigeerde uitgaven voor de periode 2009-2010.

Door het onder controle houden van de uitgaven in 2009 en door het invoeren van besparingen in 2010, slaagt de Vlaamse regering erin om de begrotingstekorten te beperken tot 1 miljard euro in 2009 en 500 miljoen euro in 2010.

Tabel V.1 : Normnaleving door de Vlaamse Overheid (in duizend euro)

	ESR-effect	BGC III 2009	BGO 2010
Algemene begroting Vlaamse ministeries			
Ontvangsten	+	21.977.971	22.396.411
Uitgaven	-	-27.344.326	-23.569.751
Begrotingssaldo Vlaamse ministeries	=	-5.366.355	-1.173.340
Ontvangsten	+	21.977.971	22.396.411
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	-16.139	-66.215
Dotaties van instellingen behorende tot de consolidatiekring	-	-15.280	-126.034
Correctie aanrekening ontvangsten	+/-	-32.108	5.090
ESR gecorrigeerde ontvangsten algemene begroting	=	21.914.444	22.209.252
Uitgaven	-	27.344.326	23.569.751
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	+	-3.955.222	-415.997
Dotaties aan instellingen behorende tot de consolidatiekring	+	-6.102.535	-6.180.695
Aflossingen schuld (esr code 9)	+	0	0
Correctie gelopen intresten	+/-	97.042	19.700
Pensioenfondsen (negatief = reservevorming)	+	-5.947	-6.200
Pensioenfondsen VRT (negatief = reservevorming)	-	4.500	8.500
Correctie schuldovertname Oostende	-	0	3.855
ESR gecorrigeerde uitgaven algemene begroting	=	17.382.164	16.998.914
Vorderingensaldo Vlaamse ministeries (1)	=	4.532.280	5.210.338
Begrotingen te consolideren instellingen			
Ontvangsten	+	9.872.873	9.998.780
Leningen	-	-2.131	-3
Deelnemingen en kredietverleningen	-	-25.760	-31.617
Dotaties van Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	-6.443.810	-6.425.455
Interne verrichtingen	-	-2.175.049	-2.116.450
ESR gecorrigeerde ontvangsten	=	1.226.123	1.425.255
Uitgaven	-	9.872.873	9.998.780
Aflossingen	+	-37.273	-39.843
Deelnemingen en kredietverleningen	+	-24.843	-22.870
Dotaties aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	+	-165.124	-245.794
Interne verrichtingen	+	-2.149.668	-2.104.250
ESR gecorrigeerde uitgaven	=	7.495.965	7.586.023
Vorderingensaldo te consolideren instellingen (2)	=	-6.269.842	-6.160.768
Bijdrage Zorgfonds tot het vorderingensaldo (3)	+/-	-9.414	-12.897
Vorderingensaldo (1) + (2) + (3)	=	-1.746.976	-963.327
Onderbenutting	+	750.000	470.000
Gecorrigeerd vorderingensaldo	=	-996.976	-493.327

BIJLAGE I

BETREFFENDE AKKOORDEN INZAKE BEGROTINGSNORMEN

1. Inleiding

Krachtens de resolutie van het Vlaams Parlement betreffende de bekendmaking van akkoorden inzake begrotingsnormen (Stuk 1327 (2002-2003) – Nr.1 van 3 oktober 2002) wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd:

- dat de nieuwe budgettaire overeenkomsten en akkoorden in de ruime zin van het woord tussen de federale overheid, gewesten en gemeenschappen of tussen gewesten en gemeenschappen onverwijld aan het Vlaams Parlement worden meegedeeld;
- dat alle nog van toepassing zijnde akkoorden en overeenkomsten als bijlage bij de Algemene Toelichting bij de begroting en de begrotingscontrole worden gevoegd.

Bijgevoegde publicatie (zie paragrafen 2 tot 11) draagt bijgevolg bij tot enerzijds de budgettaire controle door het Vlaams Parlement en anderzijds de openbaarheid van bestuur. Sommige paragrafen hebben betrekking op intussen afgesloten begrotingsjaren. Met het oog op volledigheid van documentatie worden ze toch in deze algemene toelichting weerhouden.

2. *Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005*

Gelet op de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, inzonderheid op artikel 49 en op de mechanismen bedoeld in de artikelen 13 §2, 33 §2 en 47 §2 ;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 60 en op het mechanisme bedoeld in artikel 58ter §3 tweede lid ;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering – Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 15 december 2000 ;

Gelet op het Stabiliteitsprogramma van België 2001-2005, opgesteld in uitvoering van het Pact voor Stabiliteit en Groei ;

Gelet op het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse

Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2000-2002 ;

Gelet op het Jaarverslag 2000 van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid van de Hoge Raad van Financiën (H.R.F.);

Overwegende dat het respect van de normen van de HRF de bijdrage waarborgt van de Gemeenschappen en de Gewesten om de verbintenissen na te komen die België op zich heeft genomen in het kader van het Pact voor Stabiliteit en Groei en van de Resolutie van de Europese Raad in verband met het Pact voor Stabiliteit en Groei van 17 juni 1997 ;

Overwegende dat in uitvoering van de Europese verordening nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 de overheidsrekeningen dienen opgesteld te worden volgens het Europees Systeem van nationale en regionale Rekeningen (ESR95) ;

Overwegende dat de versnelde vermindering van de overheidsschuld prioritair is omwille van de kwetsbaarheid van de openbare financiën voor eventuele renteschokken en omwille van de onvermijdelijke budgettaire gevolgen van de vergrijzing ;

Overwegende dat op basis van de meest recente vooruitzichten voor het jaar 2000 inzake inflatie en reële groei van het bruto nationaal inkomen wordt verwacht dat de doorstortingen inzake gedeelde en samengevoegde belastingen aan de Gemeenschappen en de Gewesten in 2001 nog hoger zullen uitvallen dan geraamd door de Hoge Raad van Financiën in haar Jaarverslag 2000 ;

De Federale Staat, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, de Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en de Minister van Financiën;

De Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering in de persoon van haar Minister-President en Minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden;

De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van haar Minister-President, belast met Internationale Betrekkingen, en van haar Minister van Begroting, Cultuur en Sport;

De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van haar Minister-President en Minister van Begroting, Werkgelegenheid, Gehandicaptenbeleid, Media en Sport;

Het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, in de persoon van haar Minister-President en Minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden;

Het Waalse Gewest, vertegenwoordigd door de Waalse Regering, in de persoon van haar Minister-President en van haar Minister Vice-President en Minister van Begroting, Huisvesting, Uitrusting en Openbare Werken;

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door zijn Regering, in de persoon van zijn Minister-President en Minister van Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening,

Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek en van zijn Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen;

Kwamen overeen wat volgt:

Artikel 1. De partijen bij dit akkoord ondersteunen de begrotingsdoelstellingen van het Stabiliteitsprogramma van België 2001-2005 om het vorderingenoverschot van de Gezamenlijke Overheid geleidelijk op te bouwen van 0,2% van het BBP in 2001 tot 0,7% van het BBP in 2005 en aldus de overheidsschuld versneld af te bouwen.

Artikel 2. § 1. - De partijen bij dit akkoord hebben akte genomen van de aanbevelingen van de Hoge Raad van Financiën (afgekort H.R.F.) voor het begrotingsjaar 2001, zoals opgenomen in het Jaarverslag 2000 van de Afdeling “Financieringsbehoeften van de Overheid”.

§ 2. – In het verlengde van de reeds in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 onderschreven lange termijn strategie, die uitgaat van een nagenoeg constant groeiritme van de primaire uitgaven ter vrijwaring van de intertemporele neutraliteit van het budgettair beleid, en rekening houdend met de meer dan trendmatige groei van de aan de Gemeenschappen en de Gewesten toegewezen middelen inzake gedeelde en samengevoegde belastingen in 2001 die in 2002 gevolgd wordt door een quasi stabilisatie van deze middelen, onderschrijven de Gemeenschappen en de Gewesten het door de H.R.F. aanbevolen vorderingenoverschot van 0,3% van het BBP in 2001.

§3. De Gemeenschappen en de Gewesten verbinden zich ertoe om deze aanbevelingen na te leven en met deze extra middelen, elk wat hem betreft, een reserve bovenop de in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 onderschreven saldi aan te leggen. Deze reserve kan later worden aangewend om de quasi stabilisatie van de toegewezen middelen inzake gedeelde en samengevoegde belastingen te absorberen, of beperkte fluctuaties in de middelen in latere jaren op te vangen zonder dat de trendmatige evolutie van de primaire uitgaven in gevaar komt.

§4. De Gemeenschappen en de Gewesten hebben de mogelijkheid om de eventuele begrotingsoverschotten in fondsen te storten, in overeenstemming met de ESR95-methode.

Artikel 3. Gelet op wat voorafgaat in de artikelen 1 en 2, worden de minimale begrotingsdoelstellingen voor de Gemeenschappen en de Gewesten voor de periode 2001-2005 als volgt vastgesteld:

Begrotingsdoelstellingen voor Gemeenschappen en Gewesten (a) (b)

(in miljard BEF, tenzij anders vermeld)

	Vlaamse Gemeen- schap	Franse Gemeen- schap	Duitstalige Gemeen- schap	Waalse Gewest	Brussels Hoofd- stedelijk Gewest	Totaal Gemeenschappen en Gewesten		
						Verrichting klasse 8 (c)	Doelstellingen	
							(2)	(1)+(2)
			(1)				Mia. BEF	In % BBP
2001 (d)	24,0	-3,2	0,0	-1,9	-0,8	11,1	29,2	0,3
2002	13,6	-2,5	0,0	-5,6	-2,2	11,1	14,4	0,1
2003	13,1	-1,9	0,0	-5,2	-2,0	11,1	15,1	0,1
2004	12,4	-1,2	0,0	-4,7	-1,8	11,1	15,8	0,1
2005	11,3	-0,7	0,0	-4,2	-1,6	11,1	15,9	0,1

- (a) Saldi bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid van de H.R.F. (cf. nota: Aantekeningen m.b.t. de methodologie die de Afdeling hanteert bij het bepalen van de maximaal toelaatbare tekorten van de Gemeenschappen en de Gewesten).
- (b) Voor de niet in de tabel vermelde entiteiten, met name de G.G.C. en de F.G.C., wordt het door de H.R.F. aanbevolen budgettair evenwicht vooropgesteld.
- (c) Verrichtingen die in de economische classificatie van de uitgaven en de ontvangsten van de overheid, overeenkomstig het ESR 95, in klasse 8 worden ondergebracht.
- (d) Deze doelstellingen dienen bekomen te worden rekening houdend met de middelen zoals die door de Federale Overheid worden doorgestort.

Artikel 4. De Gewesten zullen de Lokale Overheden maximaal aansporen de in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 vooropgestelde begrotingsdoelstellingen, die rekening houden met de electorale cyclus in de saldi van de Lokale Overheden, te realiseren. Die begrotingsdoelstellingen luiden als volgt:

Begrotingsdoelstellingen voor de Lokale Overheden

(in % BBP)

	2001	2002	2003	2004	2005
Vorderingen-overschot	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1

Tevens zullen de Gewesten de Lokale Overheden aansporen om bij voorrang elke buitengewone opbrengst afkomstig van de verkoop van financiële activa, zoals aandelen of deelnemingen in ondernemingen, aan te wenden voor de vermindering van hun schuld of derwijze dat hun vorderingensaldo, bepaald overeenkomstig het ESR95, zo weinig mogelijk wordt belast.

Artikel 5. De Regeringen zullen erop toezien dat de evolutie van hun primaire uitgaven verenigbaar is met de naleving van hun respectievelijke begrotingsdoelstelling. Desgevallend zullen zij het beheer van vastleggingskredieten en –machtigingen en/of het verbruik van ordonnanceringskredieten bijsturen.

Artikel 6. De partijen bij dit akkoord verzoeken de Franse Gemeenschapscommissie (F.G.C.) en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (G.G.C.) zich ertoe te verbinden alles in het werk te stellen om het budgettair evenwicht dat hen door de H.R.F. wordt aanbevolen, na te leven.

Artikel 7. Met het oog op de verdere vermindering van de schuldgraad verbinden de partijen bij dit akkoord er zich toe het beheer van hun thesaurieën te optimaliseren.

Artikel 8. §1. De Afdeling “Financieringsbehoeften van de Overheid” van de H.R.F. zal verzocht worden in haar volgend advies een uitspraak te doen over de volgende elementen:

- de mate waarin afwijkingen ten opzichte van het in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in onderhavige Overeenkomst onderschreven lange termijn traject kunnen aanvaard worden, gelet op de in het verleden gerealiseerde saldi of de voor de toekomst in de interne Stabiliteitsprogramma's aangegane verbintenissen tot compensatie van overschrijdingen van de norm ;
- de wijze waarop de aanwending van voorheen aangelegde reserves op de norm wordt aangerekend,

zonder hierbij de realisatie van de hoofddoelstellingen van voormelde lange termijn strategie in gevaar te brengen.

§2. De Afdeling “Financieringsbehoeften van de Overheid” zal een gedragslijn voorstellen voor de aanwending van voormelde saldi en reserves. Op basis van deze voorstellen zal het Overlegcomité Federale Regering – Gemeenschaps- en Gewestregeringen voor elke overheid geldende objectieve regels vastleggen voor de aanwending van voormelde saldi en reserves.

Indien het Overlegcomité geen consensus bereikt over de objectieve toe te passen regels, zijn de betrokken partijen niet langer gebonden door deze overeenkomst.

Artikel 9. Teneinde het budgettair beleid van de Gemeenschappen en de Gewesten in te schrijven in het huidige en in de toekomstige Stabiliteitsprogramma's van België verbinden de Gemeenschappen en de Gewesten zich ertoe elk een meerjarig intern voortschrijdend Stabiliteitsprogramma uit te werken, dat kadert in onderhavige Overeenkomst en waarvan de looptijd tenminste overeenstemt met deze van het Stabiliteitsprogramma van België. In deze interne Stabiliteitsprogramma's zullen de Gemeenschappen en de Gewesten aantonen hoe zij voor elk van de betrokken begrotingsjaren de hoger vermelde doelstellingen zullen invullen.

De Afdeling “Financieringsbehoeften van de Overheid” van de H.R.F. zal jaarlijks de uitvoering van deze Stabiliteitsprogramma's aan een evaluatie onderwerpen.

Gedaan te Brussel, op 15 december 2000, in 7 originele exemplaren in het Nederlands, het Frans en het Duits.

Voor de Federale Staat

De Eerste Minister, G. VERHOFSTADT

De Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, J. VANDE LANOTTE

De Minister van Financiën, D. REYNDERS

Voor de Vlaamse Gemeenschap

De Minister-President van de Vlaamse Regering en Minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, P. DEWAELE

Voor de Franse Gemeenschap

De Minister-President van de Regering van de Franse Gemeenschap, belast met Internationale Betrekkingen, H. HASQUIN

De Minister van Begroting, Cultuur en Sport, R. DEMOTTE

Voor de Duitstalige Gemeenschap

De Minister-President van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap en Minister van Begroting, Werkgelegenheid, Gehandicaptenbeleid, Media en Sport, K.-H. LAMBERTZ

Voor het Vlaamse Gewest

De Minister-President van de Vlaamse Regering en Minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, P. DEWAELE

Voor het Waalse Gewest

De Minister-President van de Waalse Regering, J.-Cl. VAN CAUWENBERGHE

De Minister Vice-President en Minister van Begroting, Huisvesting, Uitrusting en Openbare Werken, M. DAERDEN

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en Minister van Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek, F.-X. DE DONNEA

De Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen, G. VANHENGEL

3. Akkoord van 21 maart 2002

Op de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 21 maart 2002 werd bovendien overeengekomen dat de Hoge Raad van Financiën, Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid, voortaan de overheidsrekeningen volgens het ESR95 als referentie zou hanteren. De doelstellingen van het Stabiliteitsprogramma van België worden bijgevolg uitgedrukt en getoetst op basis van de ESR-benadering.

1. De Ministers bevoegd voor begroting van de Gewesten informeren de federale Minister van Begroting op welke wijze zij uitvoering (hebben) zullen (ge)geven aan artikel 4 van de overeenkomst van 15 december 2000 omtrent de budgettaire doelstellingen van de lokale overheden.

2. De Ministers bevoegd voor begroting van de Gemeenschappen en Gewesten delen de Studiedienst van Financiën hun aangepaste begroting na begrotingscontrole mede, zoals die in het betrokken parlement wordt ingediend.

Op basis hiervan stelt de Studiedienst van Financiën voor elke deelentiteit vast welk onderbenuttigingspercentage voor de uitgaven in voorkomend geval dient bereikt te worden opdat de doelstellingen vermeld in artikel 3 van de overeenkomst van 15 december 2000 worden gerealiseerd.

In de berekening van de Studiedienst van Financiën wordt rekening gehouden met:

- a) het saldo van de ordonnancerings van de begroting, verhoogd met het saldo van de ordonnancerings van de instellingen van openbaar nut categorie A en de gewest- en gemeenschapsdiensten met afzonderlijk beheer die overeenkomstig het ESR95 geconsolideerd worden met de betrokken deelentiteit. Wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, wordt het Zorgfonds mede in rekening gebracht. De NV Aquafin in het Vlaamse Gewest en de NV Sofico in het Waalse Gewest vallen bijgevolg niet onder voormelde instellingen of diensten;
- b) de weerslag van de korting op de personenbelasting in het Vlaamse Gewest.

De verschillende overheden zullen tijdens de begrotingscontrole geen beslissingen nemen waardoor het gezamenlijk saldo verslechtert van de overige fondsen en organismen die overeenkomstig het ESR95 geconsolideerd worden met de betrokken deelentiteiten.

De Gemeenschappen en Gewesten verbinden zich ertoe dit onderbenuttigingspercentage te respecteren of desgevallend hun begroting aan te passen.

In het kader van de bepalingen van de overeenkomst van 15 december 2000, verbindt de Franse Gemeenschap zich ertoe een onderbenuttigingspercentage van haar uitgavenkredieten te garanderen die minstens gelijk is aan de in 2001 vastgestelde

onderbenutting (0,75%). Ze zal lenen maximum ten belope van het begrotingssaldo dat eruit zal voortvloeien.

De Ministers bevoegd voor begroting van de Gemeenschappen, Gewesten en de federale overheid zullen elk voor zich een sluitende monitoring van de uitgaven op punt stellen die de verschillende overheden in staat stelt het benodigde onderbenuttigingspercentage te garanderen. Maandelijks zullen de gegevens verbonden aan deze monitoring tussen de overheden besproken worden op basis van een model dat door de Studiedienst van Financiën wordt opgesteld.

3. Voor het begrotingsjaar 2002 worden de cijfers vermeld in artikel 3 van de overeenkomst van 15 december 2000 beschouwd als norm na vermindering ten belope van één twaalfde van de negatieve term (exclusief het kijk- en luistergeld) voor elk Gewest.

4. Aan de Afdeling "Financieringsbehoeften van de overheid" van de Hoge Raad van Financiën zal gevraagd worden om inzake de begrotingsnormering voortaan de overheidsrekeningen volgens het ESR95 als referentie te hanteren.

5. In het kader van de toepassing van het huidige protocol wordt voor het begrotingsjaar 2001 de BNI-groei vastgesteld op 1,0% zoals vermeld in de meest recente Economische Begroting.

4. Overleg Federale Overheid - Gewesten en Gemeenschappen van 22 september 2003

Ter gelegenheid van het overleg op 22 september 2003 tussen de Federale Overheid en de Gewesten en Gemeenschappen werden bepaalde afspraken gemaakt aangaande de te realiseren begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen voor de begrotingsjaren 2003 en 2004.

Begrotingsdoelstellingen 2003.

De Gemeenschappen en de Gewesten gaan ermee akkoord om de begrotingsdoelstellingen zoals opgenomen in de artikelen 3 en 4 van de Overeenkomst van 15 december 2000 strikt na te leven. Ten belope van het bedrag van de zogenaamde code 8 verrichtingen (275,2 miljoen euro) worden de doelstellingen van elke entiteit voor 2003 aangepast volgens een verdeelsleutel die gebaseerd is op het gemiddelde van de realisaties in code 8 gedurende de periode 1999-2002.

Deze doelstellingen zullen worden opgevolgd in een maandelijks overleg tussen de federale Minister van begroting en de deelentiteiten ("monitoring-vergadering" de laatste vrijdag van elke maand).

Eventuele herzieningen van de macro-economische parameters (ten opzicht van de cijfers die reeds zijn opgenomen in het verslag van de werkgroep van 12 september 2003) die verwerkt worden in de doorstorting in 2003 zullen integraal worden doorgerekend in de begrotingsdoelstellingen 2003 van de deelentiteiten.

Bovendien zal de conventie van 20 januari 1995 met betrekking tot de vaststelling van de parameter “reële groei” aangepast worden teneinde te vermijden dat herzieningen voor het verleden van de parameter van de reële groei door het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) de overgedragen middelen beïnvloeden. De herzieningen na de maand maart van het jaar $t+1$ van de reële groei van het bruto nationaal inkomen voor het jaar t zullen geen impact meer hebben op de berekening van de middelen voor de jaren na het jaar t . Voor de begrotingsjaren tot en met 2002 worden de BNI-groeivoeten zoals opgenomen in het verslag van de werkgroep van 12 september 2003 als definitief beschouwd.

Begrotingsdoelstellingen 2004.

De Gemeenschappen en de Gewesten gaan ermee akkoord om de begrotingsdoelstellingen zoals opgenomen in de artikelen 3 en 4 van de Overeenkomst van 15 december 2000 na te leven, rekening houdend met hetgeen volgt.

Het bedrag voor code 8 verrichtingen voor elk van de Gewesten wordt teruggebracht tot het tijdens het begrotingsjaar 2002 door het INR aanvaarde bedrag, zijnde 128 miljoen euro. De door het INR vastgestelde verdeling tussen de Gewesten wordt bestendigd.

De begrotingsdoelstellingen van de deelentiteiten, exclusief de code 8 verrichtingen, worden voor 2004 als volgt aangepast:

- a) aan de Gewesten zal in 2004 een bedrag van 75 miljoen euro vanuit de opbrengst inzake de repatriëring van kapitalen worden overgemaakt ten belope waarvan de begrotingsdoelstellingen voor 2004 zullen worden aangepast en worden verdeeld tussen de Gewesten op basis van de opbrengst van de successierechten gedurende de tienjarige periode 1993-2002;
- b) een bedrag van 147 miljoen euro wordt toegevoegd aan de begrotingsdoelstelling, waarbij de volgende verdeelsleutel wordt gehanteerd: Vlaams Gewest 46 %, Waals Gewest 40% en Brussels Hoofdstedelijk Gewest 14%;
- c) een bedrag van 88,33 miljoen euro wordt toegevoegd aan de begrotingsdoelstelling en als volgt verdeeld: Vlaamse Gemeenschap 56,35 miljoen euro, Waals Gewest 24,16 miljoen euro, Franse Gemeenschap 7,79 miljoen euro en Duitstalige Gemeenschap 0,02 miljoen euro.

De begrotingsuitvoering zal maandelijks opgevolgd worden in de reeds genoemde “monitoring-vergaderingen”. In voorkomend geval zullen de ordonnanceringen vanaf mei 2004 beperkt worden.

5. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 17 december 2004

Ter gelegenheid van Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 17 december 2004 werden bepaalde afspraken gemaakt aangaande de te realiseren begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen voor de begrotingsjaren 2004 en volgende jaren.

Begrotingsdoelstellingen 2004.

De vergadering keurde het voorstel van beslissing goed waarbij de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting haar goedkeuring hecht aan de budgettaire doelstellingen van de verschillende entiteiten voor het begrotingsjaar 2004, uitgedrukt in ESR95 vorderingensaldi na correctie code 8 en na ALESH-correctie, zoals weergegeven in onderstaande tabel:

Tabel – Begrotingsdoelstellingen 2004 (in miljoen euro)

2004	Vlaamse Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Waalse Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Duitstalige Gemeenschap	Totaal (a)
Doelstellingen in ESR 95 na correctie ALESH-operatie (cf. OC 22.09.2003) :	609,8	-22,0	221,4	76,5	0,0	885,5
<i>Wijzigingen :</i>						
- partiële realisatie EBA	-39,3	0,0	-20,3	-15,5	0,0	-75,0
- compensatie verstrenging doelstelling 2003 (parameters)	-40,6	-18,4	-8,3	-1,9	-0,0	-69,2
Inroeping art. 8, Overeenkomst 15.12.2000 :	-156,6	-	-	-	-	-156,6
Aangepaste doelstellingen 2004 na ICFB 17.12.2004 :	373,3	-40,5	192,8	59,2	0,0	584,8

(a) Voor de FGC en de GGC wordt een budgettair evenwicht vooropgesteld.

Rekening houdend met de engagementen aangegaan in het Stabiliteitsprogramma 2004-2007, zullen de gemeenschappen en gewesten de nodige inspanningen leveren om – benevens de EBA-wijziging en de toepassing van artikel 8 van de overeenkomst van 15 december 2000 – de oorspronkelijke doelstellingen toch zo dicht mogelijk te benaderen.

Begrotingsdoelstellingen voor de volgende jaren.

Op de interministeriële conferentie werd volgende tekst aangaande de begrotingsdoelstellingen voor 2005 en 2006 – 2011 aanvaard:

2. Begrotingsdoelstellingen voor de begrotingsjaren 2005 en 2006 - 2011

- 2.1. In het kader van de voorbereiding van de begrotingscontrole 2005 zullen de begrotingsdoelstellingen van elk van de gemeenschappen en de gewesten voor de begrotingsjaren 2005 en 2006 – 2011 concreet bepaald worden. Het in punt 2.4 bedoelde sanctiemechanisme en de oplossing van de budgettaire impact van het investeringsproject “waterzuiveringsstation Brussel-Noord” (zie verder) zullen dan eveneens verder worden uitgewerkt.

De Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting belast een interfederale technische werkgroep onder het voorzitterschap van de federale Minister van Begroting met de uitwerking van een voorstel hieromtrent dat gesteund is op de volgende principes:

- bij de berekening van het normeringstraject wordt uitgegaan van een constante jaarlijkse reële groeivoet van de primaire uitgaven;
 - tegen 2010 wordt een begrotingsevenwicht, vóór correctie code 8 verrichtingen, voor alle entiteiten vooropgesteld; voor de code 8 verrichtingen wordt een evenwichtige verdeling tussen de entiteiten nagestreefd; terzake zullen een aantal simulaties aan voormelde werkgroep worden voorgelegd. Wat de omvang van de code 8 verrichtingen voor het geheel van gemeenschappen en gewesten betreft, wordt het voorstel van de afdeling Financieringsbehoeften van de overheid van de Hoge Raad van Financiën (Jaarverslag 2004), dat gesteund is op de realisaties 1999 – 2003 (zoals herzien door het INR in juni 2004) goedgekeurd;
 - wat de toegewezen gedeelten van de opbrengst van de personenbelasting en de BTW in toepassing van de bijzondere financieringswet betreft, evenals de dotatie aan de Duitstalige Gemeenschap (in toepassing van de Wet 31.12.1983), wordt uitgegaan van een reële BNI-groei van 2%;
 - wat de overige dotaties ten laste van de federale begroting betreft, wordt voor de berekening van de evolutie ervan uitgegaan van de terzake geldende parameters;
 - wat de andere ontvangsten van gemeenschappen en gewesten betreft, wordt voor de berekening van de evolutie ervan uitgegaan van een elasticiteit van 0,91 ten opzichte van de reële BNI-groei;
 - de specificiteit van het begrotingsjaar 2005 zal onderzocht worden.
- 2.2. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal de toepassing van artikel 8 van de Overeenkomst van 15 december 2000 inroepen voor de negatieve budgettaire overschrijding in 2007 ingevolge de financiering van het waterzuiveringsstation Brussel – Noord.
- 2.3. Er zal onderzocht worden of de BNI parameter al dan niet kan vervangen worden door de BBP parameter in de berekening van de aan de gemeenschappen en gewesten toegewezen middelen en bepaalde dotaties ten laste van de federale begroting.
- 2.4. De Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting hecht haar principiële goedkeuring aan een mechanisme dat de uitvoering van de budgettaire engagementen in het samenwerkingsakkoord waarborgt. Hierbij zal vanuit een meerjarig perspectief een zekere wederkerigheid in de correcties worden gehanteerd, met de mogelijkheid om artikel 8 van de Overeenkomst van 15 december 2000 in te roepen wanneer in het verleden positieve marges ten opzichte van de doelstellingen gerealiseerd werden, en kan rekening gehouden worden met een bepaalde drempel bij de toepassing en met uitzonderlijke factoren. Voormelde interfederale technische werkgroep onder het voorzitterschap van de federale Minister van Begroting wordt belast met het formuleren van een voorstel terzake dat aan het Overlegcomité ter goedkeuring wordt voorgelegd.

6. Toezegging door HRF om voor het begrotingsjaar 2004 de 1%-afwijking bedoeld in artikel 8 van de Samenwerkingsovereenkomst van 15 december 2000 in te roepen

HOGE RAAD VAN FINANCIËN
Afdeling « Financieringsbehoeften van de Overheid »

H.R.F./Fin./040217.PVR.mr.DVM

Brussel, 17 februari 2004

De heer Dirk Van Mechelen
 Vlaams minister van Financiën en Begroting,
 Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische
 Innovatie
 Koning Albert II-laan 19
 B-1210 Brussel.

AANDACHT

Kabinet Vlaams Minister D. VAN MECHELEN							
AB	PS	RM	Fin	Ro	Wet.	Pers	Ks
IN / UIT				19. 02. 2004			
Behandelaar							
K 09 -				04-1685			

Ref. : Uw brief van 18 november 2003 (Uw kenmerk : Koy-U-03-2374).

Mijnheer de Minister,

De afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" heeft tijdens haar vergaderingen van 18 december 2003 en 29 januari 2004 aandacht besteed aan Uw verzoek tot afwijking in de begrotingsjaren 2003-2004 van het traject van de vorderingensaldi van de Vlaamse Gemeenschap, zoals deze vastgelegd werden in de Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de Federale Overheid en de Gemeenschappen en Gewesten.

Uw verzoek tot afwijking steunt op de toepassing van artikel 8 van vermelde Overeenkomst, hierbij rekening houdend met de betere realisaties van de Vlaamse Gemeenschap dan de overeengekomen begrotingsoverschotten en dit te rekenen vanaf 2001 (inbegrepen) tot het jaar voorafgaand aan het jaar voor hetwelk de afwijking in het vooruitzicht wordt gesteld.

In haar jaarlijks advies van 2001 heeft de afdeling de criteria gepreciseerd aan dewelke een Entiteit dient te voldoen opdat zij van het genormeed salditraject voor de periode 2001-2005 zou kunnen afwijken.

In haar beraadslaging over Uw verzoek heeft de afdeling vastgesteld dat, wat de gevraagde afwijking voor het begrotingsjaar 2004 betreft, de Vlaamse Gemeenschap formeel voldoet aan de voorwaarde die stelt dat in de voorafgaande jaren met inbegrip van 2001, hogere begrotingsoverschotten werden gerealiseerd dan deze vervat in vermelde Overeenkomst.

De afdeling heeft eveneens akte genomen van de beperking van de voor 2004 gevraagde afwijking tot maximaal 1 % van de door de Federale Overheid aan de Vlaamse Gemeenschap "toegewezen middelen inzake de samengevoegde en gedeelde belastingen bij ongewijzigd financieringssysteem van Gemeenschappen en Gewesten".

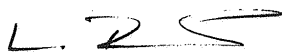
Echter, zoals aangestipt in haar advies omtrent vermeld artikel 8 (cfr jaarverslag 2001, p. 160), wil de afdeling de nadruk leggen op het "geoomerkt karakter" van de in het FFEU opgebouwde reserves en in het bijzonder op de noodzakelijke eenduidige band tussen deze reserves en hun aanwending voor eenmalige, eventueel in de tijd gespreide investeringsuitgaven en dus geenszins voor recurrente lopende uitgaven die de toekomstige begrotingsruimte structureel zouden belasten. Het komt de afdeling bijgevolg voor dat, althans in de toekomst, het preciseren van het doelgericht karakter van de in het FFEU opgebouwde reserves voor enige verbetering vatbaar is.

Samengevat is de afdeling van oordeel dat Uw verzoek tot afwijking voor het begrotingsjaar 2004 aan de gestelde criteria voldoet.

Wat de gevraagde afwijking voor het begrotingsjaar 2003 betreft, dient er op gewezen te worden dat de aanvraag voorafgaand aan de aanwending van de reserves van het FFEU aan de afdeling voorgelegd dient te worden, zodat zij bijgevolg niet als ontvankelijk kan worden beschouwd.

Tenslotte wenst de afdeling voorbehoud te maken in verband met het situeren van Uw aanvraag tot afwijking in het gecoördineerd begrotingsbeleid van de Gemeenschappen en Gewesten met dit van de Federale Overheid in 2004. Zij verwijst hierbij naar de verbintenissen die de Vlaamse Gemeenschap op het Overlegcomité van 22 september 2003 onderschreven heeft en naar de hangende geschilpunten van dit Overlegcomité, omtrent dewelke zij zich niet kan uitspreken.

Ik hoop, mijnheer de Minister, hiermede Uw vraag beantwoord te hebben en verblijf, met de meeste hoogachting,

Paul Van Rompuy
Voorzitter

7. Toezegging door HRF om voor het begrotingsjaar 2005 de 1%-afwijking bedoeld in artikel 8 van de Samenwerkingsovereenkomst van 15 december 2000 in te roepen

HOGHE RAAD VAN FINANCIËN
Afdeling « Financieringsbehoeften van de Overheid »

H.R.F./Fin./050125.PVR.mnr

Brussel, 25 januari 2005

De heer Dirk Van Mechelen
Vlaamse Minister van Financiën en Begroting,
Ruimtelijke Ordening
Phoenix-gebouw
Koning Albert II-laan 19 ; 11de verd.
1210 Brussel

Betreft : Uw brief van 29 november 2004 betreffende de afwijking van de begrotingsdoelstelling 2005.

Mijnheer de Minister,

De Afdeling « Financieringsbehoeften van de Overheid » heeft tijdens haar vergadering van 20 januari ll. beraadslaagd over Uw verzoek tot een afwijking van de begrotingsdoelstelling van de Vlaamse Gemeenschap voor 2005 op grond van artikel 8 van de Samenwerkingsovereenkomst van 15/12/2000 en van de criteria die de Afdeling in haar jaarverslag van 2001 dienaangaande heeft gepreciseerd.

De Afdeling heeft, na de nodige toelichting door Uw kabinetschef, de heer D. Van Herreweghe, geoordeeld dat de in de bijlage van Uw brief vermelde FFEU-projecten 2005 beantwoorden aan het criterium van “*geormerkte eenmalige (en eventueel in de tijd gespreide) investeringsuitgaven*”.

De Afdeling heeft eveneens vastgesteld dat de Vlaamse Gemeenschap in de vorige jaren vanaf en met inbegrip van 2001 vorderingensaldi heeft gerealiseerd die in voldoende mate hun structureel referentietraject, vastgelegd in hoger vermeld Samenwerkingsakkoord, overtreffen hierbij rekening houdend met de voor 2004 toegestane afwijking van € 156,6 miljoen. De Afdeling stelt eveneens vast dat, althans wat de begrotingsdoelstelling 2005 betreft, de Vlaamse Gemeenschap zich

inschrijft in het door haar aanbevolen traject van de vorderingenoverschotten voor de periode 2005-2010. De Afdeling kan zich bijgevolg akkoord verklaren met Uw verzoek tot een afwijking van de begrotingsdoelstelling 2005 voor een bedrag van € 157.056.630, dat overigens voldoet aan het plafond van 1 % van de *“toegewezen middelen inzake de samengevoegde en gedeelde belastingen bij ongewijzigd financieringssysteem van Gemeenschappen en Gewesten”* voor het begrotingsjaar 2005.

De Afdeling wenst evenwel op te merken dat haar positief advies omtrent de gevraagde afwijking voor 2005 haar geenszins verbindt ten aanzien van eventuele, gelijkaardige verzoeken in de volgende jaren. In dit verband houdt het voorliggend advies geen uitspraak in over de inhoud van een nieuw Samenwerkingsakkoord, in het bijzonder over de mogelijkheid om af te wijken van het hierin overeengekomen begrotingstraject op dezelfde gronden als deze vermeld in het artikel 8 van het akkoord van december 2000.

Ik hoop, mijnheer de Minister, hiermede Uw vraag beantwoord te hebben en verblijf,

met de meeste hoogachting.

Paul Van Rompuy
Voorzitter

8. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 1 juni 2005

Ter gelegenheid van Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 1 juni 2005 werden bepaalde afspraken gemaakt aangaande de te realiseren begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen voor de begrotingsjaren 2005 - 2009.

De tekst aangaande het globaal budgettair kader dat ter bekrachtiging aan het Overlegcomité van 8 juni 2005 wordt voorgelegd, luidt dus als volgt :

1. Van de toepassing van het wetsontwerp houdende invoering van een egalisatiebijdrage voor pensioenen ⁽³⁾, inzonderheid de in hoofdstuk I en II van voormeld wetsontwerp voorziene inhouding van 13,07 pct. op het vakantiegeld van de contractuele en de vastbenoemde personeelsleden in de overheidssector, worden de gemeenschappen en de gewesten uitgesloten.
2. Onverminderd de toepassing van artikel 8 van de overeenkomst van 15/12/2000 hecht de Vergadering haar goedkeuring aan de begrotingsdoelstellingen van de verschillende entiteiten voor de begrotingsjaren 2005 – 2009, zoals weergegeven in onderstaande tabel, die rekening houden met een compensatie van de in punt 1 vermelde beslissing en uitgedrukt worden in ESR vorderingensaldi na toepassing van de ESR-correctie en van de ALESH-correctie, en wat het begrotingsjaar 2005 betreft, na toepassing van de compensatie van de deelname van de gewesten in de EBA-opbrengst.

Begrotingsdoelstellingen van gemeenschappen en gewesten voor de periode 2005 – 2009 (a)(b)(c)

ESR vorde- ringen- saldo	Vlaamse Gemeen- schap	Franse Gemeen- schap	Waalse Gewest	Brussels Hoofd- stedelijk Gewest	Duitstalige Gemeen- schap	FGC	GGC	VGC	(in miljoen euro, tenzij anders vermeld)	
									Totaal van gemeenschappen en gewesten	In % BBP
2005	419,04	0,95	-21,78	11,72	0,46	0,00	0,00	0,00	410,38	0,1%
2006	344,33	8,38	-26,81	1,03	0,46	0,00	0,00	0,00	327,40	0,1%
2007	299,58	13,34	-7,45	8,27	0,46	0,00	0,00	0,00	314,20	0,1%
2008	247,18	15,82	17,67	15,62	0,46	0,00	0,00	0,00	296,76	0,1%
2009	183,88	15,82	40,51	25,41	0,46	0,00	0,00	0,00	266,07	0,1%

- (a) Met inbegrip van de compensatie op het begrotingsjaar 2005 van de doorstorting in datzelfde jaar van een bedrag van 75 miljoen EUR aan de gewesten met de betrekking tot de éénmalige bevrijdende aangifte (EBA) dat als ESR ontvangst in 2005 zal aangerekend worden.
- (b) De verschillende entiteiten kunnen onderling de verdeling van het bedrag van de compensatie van de in punt 1. vermelde beslissing wijzigen. In voorkomend geval, zullen de Minister van Begroting en de HRF hiervan in kennis gesteld worden in 2005.
- (c) De gewesten kunnen onderling de verdeling van de totale ESR correctie (code 8 verrichtingen) wijzigen, zonder dat het totaal bedrag van de correctie lager mag uitvallen dan voorheen. In voorkomend geval, zullen de Minister van Begroting en de HRF hiervan in kennis gesteld worden.

³ Kamer van Volksvertegenwoordigers, DOC 51 1444/001, 18 november 2004.

3. De BNI parameter wordt met ingang van het begrotingsjaar 2006 vervangen door de BBP parameter in de berekening van de aan de gemeenschappen en de gewesten toegewezen middelen en bepaalde dotaties ten laste van de federale begroting.
4. De federale overheid zal het technisch mogelijk maken om de voorziene Vlaamse lastenverlaging door te rekenen in de bedrijfsvoorheffing. Er wordt een overleg georganiseerd met de FOD Financiën omtrent de periodiciteit van deze doorrekening op basis van een beslissing van de Vlaamse Regering. De fiscale minderontvangsten die voortvloeien uit deze doorrekening in de bedrijfsvoorheffing zullen in hetzelfde jaar als het jaar van doorrekening gecompenseerd worden door het Vlaamse gewest.

Het voorstel van beslissing dat aan het eerstvolgende Overlegcomité van 8 juni 2005 wordt voorgelegd aangaande de financiering van het waterzuiveringsstation Brussel – Noord, luidt als volgt:

Omtrent de negatieve budgettaire overschrijding in 2006 ingevolge de financiering van het waterzuiveringsstation Brussel-Noord (113,5 miljoen EUR) zal een bilateraal overleg georganiseerd worden tussen de federale overheid en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarbij zal gezocht worden naar een ESR-neutrale oplossing voor deze investeringsfinanciering of andere investeringsfinancieringen voor hetzelfde bedrag. Indien blijkt dat een dergelijke oplossing niet of slechts partieel kan gevonden worden in 2005, zal de begrotingsdoelstelling van het Gewest voor 2006 aangepast worden ten belope van het saldo waarvoor geen oplossing werd gevonden, verminderd met de eventuele toepassing van artikel 8.

9. Overleg Federale Overheid - Gewesten en Gemeenschappen van 8 juni 2005

Ter gelegenheid van het overleg op 8 juni 2005 tussen de Federale Overheid en de Gewesten en Gemeenschappen werden de afspraken gemaakt tijdens de interministeriële conferentie voor financiën en begroting van 1 juni 2005 aangaande de te realiseren begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen voor de begrotingsjaren 2005 – 2009, nog lichtjes bijgesteld.

In concreto werd er op verzoek van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gebruik gemaakt van de mogelijkheid om onderling de verdeling van de totale ESR correctie (code 8 verrichtingen) te wijzigen, zonder dat het totaal bedrag van de correctie lager mag uitvallen dan voorheen.

Het resultaat wordt getoond in onderstaande tabel.

**Begrotingsdoelstellingen van gemeenschappen en gewesten
voor de periode 2005 – 2009 (a)(b)(c)**

ESR vorde- ringen- saldo	Vlaamse Gemeen- schap	Franse Gemeen- schap	Waalse Gewest	Brussels Hoofd- stedelijk Gewest	Duitstalige Gemeen- schap	FGC	GGC	VGC	(in miljoen euro, tenzij anders vermeld)	
									Totaal van gemeenschappen en gewesten	In % BBP
2005	423,92	0,95	-18,18	3,24	0,46	0,00	0,00	0,00	410,38	0,1%
2006	349,21	8,38	-23,21	-7,45	0,46	0,00	0,00	0,00	327,40	0,1%
2007	304,46	13,34	-3,85	-0,21	0,46	0,00	0,00	0,00	314,20	0,1%
2008	252,06	15,82	21,27	7,14	0,46	0,00	0,00	0,00	296,76	0,1%
2009	188,76	15,82	44,11	16,93	0,46	0,00	0,00	0,00	266,07	0,1%

- (a) Met inbegrip van de compensatie op het begrotingsjaar 2005 van de doorstorting in datzelfde jaar van een bedrag van 75 miljoen EUR aan de gewesten met de betrekking tot de éénmalige bevrijdende aangifte (EBA) dat als ESR ontvangst in 2005 zal aangerekend worden.
- (b) De verschillende entiteiten kunnen onderling de verdeling van het bedrag van de compensatie van de in punt 1. vermelde beslissing wijzigen. In voorkomend geval, zullen de Minister van Begroting en de HRF hiervan in kennis gesteld worden in 2005.
- (c) De gewesten kunnen onderling de verdeling van de totale ESR correctie (code 8 verrichtingen) wijzigen, zonder dat het totaal bedrag van de correctie lager mag uitvallen dan voorheen. In voorkomend geval, zullen de Minister van Begroting en de HRF hiervan in kennis gesteld worden.

10. Overleg Federale Overheid - Gewesten en Gemeenschappen van 6 juli 2005

Ter gelegenheid van het overleg op 6 juli 2005 tussen de Federale Overheid en de Gewesten en Gemeenschappen werden de afspraken gemaakt tijdens het Overleg van 8 juni 2005 aangaande de te realiseren begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen voor de begrotingsjaren 2005 – 2010 grondig bijgesteld.

In concreto verbindt de Vlaamse Gemeenschap zich tot een surplus in realisaties van 352 miljoen euro bovenop de aangepaste begrotingsdoelstelling voor 2005. Deze bijkomende bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap zal in mindering worden gebracht van de begrotingsdoelstellingen in 2006-2010 ten belope van de volgende bedragen: 75 miljoen euro in 2006, 145 miljoen euro in 2007, 115 miljoen euro in 2008, 145 miljoen euro in 2009 en 100 miljoen euro in 2010. Deze beleidsruimte zal aangewend worden voor investeringen die het sociaal-economische weefsel ten goede komen.

Het Waalse Gewest verbindt zich ertoe erop toe te zien dat de realisaties inzake vorderingensaldo voor het jaar 2005 de afgesproken doelstellingen zullen overtreffen ten belope van het (positieve) verschil tussen de reële opbrengst van de gewestelijke belastingen die door de federale overheid in 2005 worden geïnd en de in de aangepaste begroting 2005 van de federale overheid begrote ontvangsten. Dit verschil wordt wat het Waalse Gewest betreft, verminderd met 10 miljoen euro. Deze bijkomende bijdrage van het Waalse Gewest zal in mindering worden gebracht van de begrotingsdoelstellingen 2006-2007 ten belope van 50% in 2006 en 50% in 2007. Voor het begrotingsjaar 2006 zal een vermindering van

minimaal 44 miljoen euro toegestaan worden, beperkt evenwel tot de effectieve bijkomende bijdrage.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verbindt zich ertoe erop toe te zien dat de realisaties inzake vorderingensaldo voor het jaar 2005 de afgesproken doelstellingen zullen overtreffen ten belope van het (positieve) verschil tussen de reële opbrengst van de gewestelijke belastingen die door de federale overheid in 2005 worden geïnd en de in de aangepaste begroting 2005 van de federale overheid begrote ontvangsten. Deze bijkomende bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal in mindering worden gebracht van de begrotingsdoelstellingen 2006-2007 ten belope van 50% in 2006 en 50% in 2007.

De begrotingsdoelstellingen 2005-2010 voor het Vlaamse gewest worden getoond in onderstaande tabel.

	(in duizend euro)					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
HRF-norm scenario B	280.120	242.936	198.315	138.820	74.368	0
Codes 8 (KVD)	59.080	59.080	59.080	59.080	59.080	59.080
Aanpassing saldo codes 8	67.700	67.700	67.700	67.700	67.700	67.700
Alesh	-53.500	-51.700	-51.800	-44.900	-43.500	-39.700
Vakantiegeld 13,07%	31.100	31.100	31.100	31.100	31.100	31.100
Eénmalig Bevrijdende Aangifte	39.200	0	0	0	0	0
HRF-afwijking tbv 1%	-157.057	0	0	0	0	0
Door HRF gevraagde verstrenging	0	0	0	0	0	0
Overlegcomité 6 juli 2005	352.000	-75.000	-145.000	-115.000	-145.000	-100.000
Totale correcties	338.523	31.180	-38.920	-1.820	-30.620	18.180
Begrotingsdoelstelling	618.643	274.116	159.395	137.000	43.748	18.180

11. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 25 oktober 2005

De Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 25 oktober 2005 heeft ingestemd met de begrotingsdoelstellingen voor gemeenschappen en gewesten zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Begrotingsdoelstellingen 2006	Vlaamse Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Waalse Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Duitstalige Gemeenschap	FGC	GGC	VGC	(in miljoen euro)	
									Totaal gemeenschappen en gewesten	
									In absolute cijfers	In % BBB
Vertrekbasis (a)	349,19	0,96	-17,52	-7,41	0,32	1,86	0,00	0,00	327,40	0,1%
Compensatie bijkomende bijdrage 2005 (OC 08.07.2005)	-75,00		-44,00	-33,33					-152,33	0,0%
Subtotaal 1	274,19	0,96	-61,52	-40,74	0,32	1,86	0,00	0,00	175,07	0,1%
Bijkomende bijdrage 2006	145,18		71,71	27,42					244,31	0,1%
Transfers tussen G&G			14,23	-14,23					0,00	0,0%
Doelstelling (in ESR vorderingensaldo)	419,37	0,96	24,41	-27,55	0,32	1,86	0,00	0,00	419,38	0,1%

- (a) Doelstellingen traject Overeenkomst 15.12.2000 + compensatie inhouding vakantiegeld + ESR correctie (code 8) + ALESH correctie.
- (b) Conform beslissingen OC 08.07.2005 en rekening houdend met de in september 2005 herziene raming gewestelijke belastingen 2005

De gemeenschappen en gewesten zullen zich inspannen om een bijkomende bijdrage te leveren ten belope van 244,31 miljoen euro in 2006.

Van dat totale bedrag neemt de Vlaamse Gemeenschap 145,18 miljoen euro voor zijn rekening. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest wensen gebruik te maken van de mogelijkheid om het totale bedrag van de bijdrage van de twee gewesten samen onder elkaar te herverdelen: een vermindering van de bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ten belope van 14,23 miljoen euro en een verhoging van de bijdrage van het Waalse Gewest voor datzelfde bedrag.

De effectief gerealiseerde bijdrage zal telkens voor de helft van de totale bijdrage in mindering worden gebracht van de doelstellingen 2008 – 2009, behalve voor de Vlaamse Gemeenschap. Teneinde te vermijden dat de begrotingsdoelstelling van de Vlaamse Gemeenschap in 2009 – in tegenstelling tot haar verbintenissen in het kader van het Stabiliteits- en groeipact - zou uitmonden in een tekort (-28,85 miljoen euro), heeft de vergadering een andere spreiding aanvaard: het verschil van 28,85 miljoen euro zal bijkomend op het begrotingsjaar 2008 gecompenseerd worden zodat de doelstelling in 2009 een budgettair evenwicht is (en geen tekort).

12. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 16 oktober 2006

De Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 16 oktober 2006 heeft de begrotingsdoelstellingen voor de gemeenschappen en de gewesten aangepast zoals hieronder beschreven.

Rekening houdend met de afgesloten akkoorden en de bijkomende middelen m.b.t. het begrotingsjaar 2006 (saldo 2006) ingevolge het meest recente economische budget (lees: het economische budget van 15 september 2006), worden de bestaande objectieven als volgt aangepast:

- a) De Vlaamse Gemeenschap is bereid de middelen van het Toekomstfonds niet uit te geven: + 187 miljoen euro.
- b) De doelstellingen voor het Waalse Gewest / Franse Gemeenschap verhogen met 63,02 miljoen euro.
- c) De doelstelling voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verhoogt met 15,8 miljoen euro.

13. Schuldovername en vervroegde terugbetaling van een deel van de uitstaande schuld van de gemeenten

HOGE RAAD VAN FINANCIËN
Afdeling "Financieringsbehoeften
van de Overheid"

H.R.F./FIN/2008.02

Brussel, 10 januari 2008

Aan de Heer Dirk **VAN MECHELEN**
Vlaamse Minister van Financiën en
Begroting van de Vlaamse Regering
Phoenixgebouw 11de verdieping
Koning Albert II-laan 19
1210 Brussel

Mijnheer de Viceminister - president,
Mijnheer de Minister,

Uw schrijven in verband met de voor 2008 geplande overname door het Vlaamse Gewest van een gedeelte van de schulden van de Vlaamse gemeenten werd ter overweging aan de Afdeling «Financieringsbehoeften van de overheid» voorgelegd.

Uit de omschrijving van de geplande schuldovername meent de Afdeling te mogen afleiden dat deze operatie kan opgesplitst worden in twee elkaar opeenvolgende luiken : het eerste luik betreft de schuldovername en het tweede luik behelst de vervroegde terugbetaling van de uitstaande schuld.

In de veronderstelling dat het een schuldovername betreft in de zin van het ESR 95, wordt de debiteur van de schuld vervangen : het Vlaamse Gewest neemt als nieuwe debiteur de uitstaande schulden van de vroegere debiteurs, zijnde de Vlaamse gemeenten, over. Het Vlaamse Gewest neemt tegenover de crediteur(s) de plaats van de oude debiteurs in en is verplicht de schuld terug te betalen.

Dergelijke schuldovername wordt geregistreerd als een kapitaaloverdracht, en in het bijzonder een «overige kapitaaloverdracht», die gevolgen heeft voor het vorderingensaldo van de betrokken overheden. Het vorderingensaldo van het Vlaamse Gewest wordt bezwaard ten belope van het volledige bedrag van de schuldovername, hetzij 100 euro per inwoner op 31 december 2006 van de Vlaamse gemeenten die instemmen met het «lokaal pact». Het globaal vorderingensaldo van de betrokken Vlaamse gemeenten wordt met éénzelfde bedrag verminderd.

Dergelijke compensatie op het niveau van het vorderingensaldo maakt dat het eerste luik van de schuldovername geen impact heeft op het vorderingensaldo van entiteit II.

Om die reden kan de Afdeling instemmen met het verzoek van het Vlaamse Gewest om, bij de beoordeling van de normnaleving voor het begrotingsjaar 2008, de verslechtering van het vorderingensaldo van het Vlaamse Gewest te nuanceren door melding te maken van de integrale compensatie op het niveau van de Vlaamse gemeenten.

De Afdeling wenst er evenwel op te wijzen dat eenzelfde budgettaire neutraliteit *mogelijkwijze* niet gegarandeerd is in het tweede luik van de vooropgestelde schuldoperatie omwille van de schadevergoedingen verschuldigd aan de kredietgevers.

2

De ESR 95 methodologie preciseert in dit verband het volgende ([1]) :

*Wanneer de schadevergoeding gebaseerd is op het bedrag van de hoofdsom en de precieze looptijd van de lening, wordt de leningnemer (debiteur) contractueel gevraagd een extra bedrag te betalen voor de tijd tot de aflossing (of een deel ervan), zodat het rentepercentage uiteindelijk met terugwerkende kracht is gestegen. Deze extra betaling moet als rente worden behandeld. In afwijking van het beginsel van registratie op batenbasis kan deze pas op het moment van betaling worden geregistreerd en niet gespreid over de looptijd van de lening. **Het vorderingensaldo verandert.***

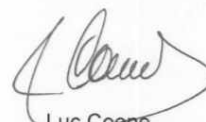
*Wanneer de schadevergoeding evenwel als een vast percentage over het resterende bedrag van de hoofdsom wordt berekend, moet dit worden geregistreerd als positief waarderingsverschil (voor de kredietgever) en negatief waarderingsverschil (voor de kredietnemer). De schadevergoeding wordt toegevoegd aan de hoofdsom en samen vormen ze de gehele aflossingswaarde. De schadevergoeding kan niet als rente worden beschouwd, aangezien zij wordt berekend over een hoofdsom die niet meer voor de kredietnemer beschikbaar is. Deze behandeling lijkt op een vroegtijdige aflossing van obligaties. **Er is geen gevolg voor het vorderingensaldo.***

Gelet op wat voorafgaat, zou de Afdeling het ten zeerste waarderen indien zij door de Vlaamse overheid verder zou geïnformeerd worden over de precieze modaliteiten en de exacte omvang van de voorziene schuldoperatie.

Teneinde de bijdrage van de lokale overheden tot de in het Stabiliteitsprogramma 2007-2010 vooropgestelde begrotingsdoelstellingen veilig te stellen, dringt de Afdeling erop aan om de extra beleidsruimte die op lokaal niveau uit de schuldovername voortspruit aan te wenden voor de verbetering van het vorderingensaldo van de betrokken gemeenten. Het is dan ook noodzakelijk dat het Vlaams Gewest als voogdijoverheid van de gemeenten erop toeziet dat de schuldvermindering bij de lokale overheden geen aanleiding geeft tot nieuwe lokale beleidsinitiatieven die het vorderingssaldo van Entiteit II alsnog zouden verslechteren. Zoniet is de operatie niet meer neutraal en kan zij de goedkeuring van de Afdeling niet wegdragen.

Ik hoop, Mijnheer de Viceminister - president, hiermede Uw vraag beantwoord te hebben en verblijf,

Met de meeste hoogachting,

Luc Coene
Voorzitter

[1] ESR 1995 : Handboek overheidstekort en overheidsschuld – Eurostat – editie 2002, blz. 155.